

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

ONGE évi tagsági díj:		Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona		Kiíratási árak:	
200 holdig	15 pengő	Az egyesületi tanács felügyelete alatt		ONGE-tagoknak:	Kiíratásoknak:
500 " "	30 " "	A szerkesztésért és kiadásért felelős:		Negyedévre	6 pengő
1000 " "	45 " "	Buday Barna főszerkesztő.		Félévre	11 " "
2000 " "	90 " "	Szerkesztő: Rothmayer Imre		Egészévre	20 " "
3000 " "	120 " "	Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 351-05		Külföldre a fenti árak és a postaköltség	
azon felül	150 " "			Kiíratást csak napiári negyedévekbe fogadunk el	
Részvételre szóló, szövetkezetek, vállalatok	30 " "			Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 899-82	
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "				

TARTALOM:

- Magyar gabonapool! (-r -l dr.)
- Amikor a jobbkez nem tudja, mit csinál a bal.
- Közgazdasági verdikt a bírói székben.
- Felső mezőgazdasági iskolai értesítők.
- A hatvani buza és a Grassalkovich-majom. *Tárca. (enesei Dorner Béla.)*
- Spenót-drágaság. *(Szentiványi Károly)*
- A mérsalétrom gyakorlati kezelése és használata. *(Ferenccs Viktor.)*
- Gyakorlati löhermagtermesztés. *(Fáber György)*
- Csávazószerkezet értékek elbírálása. *(Friedl Guszláv dr.)*
- A Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő, Törzskönyvelő és Tejeléstelenőrző Egyesület 1925/1926. évi működéséről. *(Pavlicsek Adorján.)*
- Az Alföld kötött sziktalajú legelőinek javítása. *(Szepevári Artúr.)*
- Helytelen számítások. *(Jeszenszky Ödön báró.)*
- Új rendeletek.
- Könyvismertetések.
- A gazdaközönség köréből. *Fagykárók és a repülőgép. - A tavaszi munkásszerződések tanulmányai. - Cement trágyagödrök kötelező készítése.*
- Vegyes közlemények.
- Időjárás. *(Sávolgy Ferenc dr.)*
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői híreket.

Egyről-másról.

Magyar gabonapool!

A római nemzetközi gazdakongresszus alkalmával június havában Olaszországban járva, többek között alkalmam nyílt *Mussolini* battaglia del grano-jának, a fasiszta agrárpolitika „gabonaháborújának” behatóbb tanulmányozására is. Tekintettel az olasz piacnak gabona- és lisztkivitelünk szempontjából az utóbbi években fokozódott jelentőségére: Olaszországban ez a gabona-autarchia, egész kenyérszükségletének saját terméséből való fokozatos kielégítésére irányuló, tíz évre beosztott nagyszabású gazdasági haditerve részükről nemcsak elméleti tanulmányozásra érdemes, hanem nagyon is az elevenünkbe vág.

Két esztendője, 1925. július 4-én adta ki a Duce a jelszót, hogy Olaszország gabonával való ellátását tíz év alatt függetleníteni kell a külföldi bevitteltől. Olaszország átlagos évi kenyérmagzsükséglete 75 millió métermázsra, évi átlagos termelése pedig csak 45-50 millió métermázsra volt. A hiány pótlására tehát mintegy 50% kal kell fokozni a termelést, még pedig elsősorban a termésátlag növelésével, jobb talajműveléssel és kiadósabb trágyázással, parlagföldek termővé tételével s a magasabb termelési költségeket fedező árak biztosításával. Az olasz kormány 40 lírára emelte a métermázsankénti buza-vámot, nagy áldozatok árán fejleszti és terjeszti a gazdasági vándortanítói intézmény révén a szak tudást, kötelezővé tette záros határidőn belül célszerű trágyatelepek létesítését, mintagazdaságoknak

és kísérleti intézményeknek egész hálózatával vonja be az országot, a jó gazdak között díjakat oszt ki, a törekvőket szaktanácsai és anyagi segítséggel támogatja.

S az eredmény? Két év alatt az állagtermés máris sok helyütt megduplázódott, úgy, hogy a tavalyi gabonatermés meghaladta a 65 millió métermázsát s az idén is hasonló terméseredményt várnak. A nagy terméstopplettel persze együtt jár a gabona árésése és a mezőgazdasági válság számos tünete, azonban az olasz kormány mindent elkövet, hogy a mezőgazdaságot átszítse ezeken a nehézségeken. Így tehát számolnunk kell azzal, hogy gabonakivitelünk számára rövidesen elvész az olasz piac, ami csak szaporítja termésünk értékesítésének gondjait.

Viszont mit tapasztalunk idehaza? Idei buza-termésünk mennyiségileg közepes, minőségileg azonban kitűnő. A világtermés pedig nem haladja meg a tavalyit, ellenben a fogyasztás tekintetében joggal számíthatunk némi emelkedésre. Akármilyen kicsiny pont is tehát Magyarország a világ gabonaelátása szempontjából, a konjunktúra nem mondható kedvezőtlennek. Buzánk áralakulása ennek ellenére állandóan alatta marad, amióta az új termés forgalomba került, a kiviteli paritásnak s a magyar gazda különféle számítások szerint métermázsankint 2-3, sőt 4 P-vel kevesebbet kap buzájáért annál az árnál, amely az ideai termés minősége után s a világpiaci áralakulás alapján megilletné. Hiába próbálja a kereskedelmi érdekeltség ezt a diszparitást a mi buzánk gyengébb minőségével, állítólag kisebb sikértartalmával magyarázni: az ideai magyar buza elsőrendű volta minden vitán felül áll és süttőképesség, sikértartalom tekintetében bátran felveheti a versenyt a legjobb manitoba-buzával. A hiba tehát nem itt, hanem az értékesítés szervezetenélében, továbbá mezőgazdaságunk pénz- és hitelhiányában keresendő. Hogy azonban idei kiváló minőségű buza-termésünk világparitáson alul való eladásának kényszerűsége nemcsak a magyar mezőgazdaságot sújta örökien, hanem az ország külkereskedelmi és nemzetközi fizetési mérlegének, tehát vásárlóképeségének alakulását is felette károsan befolyásolja, az kétségtelen.

Ezek a tények és megfontolások késztettek arra, hogy július 24-én a Pester Lloydban, majd július 31-én a Budapesti Hirlapban a kiviteli gabona-értékesítés minden kényszer-rendszabály nélkül való megszervezésének, a magyar gabona-poolnak eszméjét vessem fel s ajánljam gazdaközönségünknek, malmainknak és gabonakereskedelmünknek megfontolásra. Hangsúlyoztam, hogy a szervezett külföldi kivitellel szemben csak szervezett, tökéletes és józanul tartózkodó kínálat tarthatja gabonárainkat a mindenkori világpiaci helyzetnek megfelelő színvonalon. Mert csak természetes, hogy a tervszerűen és önönmagát alakító verseny nemcsak a cséplés után közvetlenül nagyobb mennyiségben forgalomba kerül, hanem a magtárakban őrzött gabona értékét is lemorzsolja és valóságos, mesterséges „buzainflációt” idéz elő. Ha tehát terménykereskedelmünk és malomiparunk nemcsak pillanatnyi esetleges

hasznát, hanem a távolabbi lehetőségeket is nézi, úgy feltétlenül érdekében áll, hogy gabonánk áralakulását a világpiaci helyzettel párhuzamosan igyekezzék irányítani. A cél az legyen, hogy ügyes taktikával úgy vivjük meg az eladó és a vevő örök harcát, hogy belföldi buzánk árát a kiviteli paritásra sikerüljön emelnünk. Természetesen az állam, a MÁV, a Jegybank és egész hitelszervezetünk hatékony támogatásával s úgy, hogy a magyar gazda minél teljesebb mértékben élvezhesse fardozása gyümölcsét, a biztató konjunktúra előnyeit.

De hangsúlyoztam azt is, hogy a magyar gabonapoolnak nem szabad semmiféle háborús központ feltámasztását, nem szabad a termelés és az értékesítés guzsbakötését jelentenie. Szerintem magunknak a gazdáknek és a legális terménykereskedelemnek kell önként megtalálniuk a módot arra, hogy a külföldi értékesítés jobb és egyöntetűbb megszervezésével, de egyúttal minden monopólium, vagy spekuláció kizárásával megóvják legfontosabb kiviteli cikkünket, ezt a valóságos nemzeti kincsét olyan értékesítéssel, amely nemcsak a gazdák zsebéből huz ki megszámlálhatatlan milliókat, hanem az egész ország gazdasági vérkeringésére is súlyos, később már helyrehozhatatlan érvágást jelent.

Régebben az ilyen figyelmeztetést azzal a klaszszikus idézettel szokták a vezércikkírók befejezni: Videant consules! Amde a legjobban érdekelt gazdasági ember gondolja és baja közepette a magyar gabonapool terve iránt vajmi csekély érdeklődést mutat. A kereskedelmi érdekeltség pedig mingyárt „monopólium-tervet” szimatolt benne és a „szabad kereskedelem” jelszavával hamarosan ledorongolta.

Azzal érvelt, hogy mi amugy sem tudjuk a világpiaci áralakulást befolyásolni, mert az nálunknál jóval hatalmasabb tényezőktől függ. De hiszen nincs is arról szó, hogy mi akarjunk a világpiacnak árakat diktálni. Beérnök azzal, ha a magyar gazda hiánytalanul megkaphatná gabonájáért azt a teljes árat, amely a szállítási és egyéb, de legszigorban számított költségeknek levonása után a mindenkori világpiaci ár alapján elérhető. Elég baj az, hogy legfőbb mezőgazdasági terményeink áralakulása teljesen ki van szolgáltatva tőlünk független tényezőknél s nem élvezhetjük a védett, a termelési költségeket és méltányos hasznat biztosító fogyasztói piac előnyeit. De legalább azt ne mulasszuk el a magunk védelmére, amit megtenni módunkban áll, legalább a valóban elérhető árakat ne hagyjuk a magunk mulasztásából s a magunk kárára megvámoltatni!

Ha ez a helyzet meg nem változik, ha az illetékesek és a közömbösek rövidesen jobb belátásra nem térnek, úgy bizony hiába adott a jó Isten nekünk ilyen kivételesen jó minőségű búzát: az ideai magyar gabona-csatát elvesztettük. Talán nem artana az olasz példán okulva megtanulnunk, milyen nagy erő rejlik a céltudatos szervezésben. És bizonyosan nem artana jól meggondolnunk, amíg nem késő, vajjon szabad-e hangzatos jelszavaknak és egyesek jól leplezett önös érdekeinek országos értékeket könnyedén feláldoznunk! (-r -l dr.)

Szuperfoszfát

kálitrágyasó, mérsalétrom, mérsznitrogén, chilisalétrom, kénsavas ammóniák, thomassalak stb.

legelőnyösebben beszerezhető

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefonszám: Teréz 273-86

Gőzekekszántáshoz

königsgrubei porosz szén, valamint különféle hazai szenek és prima mosott kovács-szén

Amikor a jobb kéz nem tudja, mit csinál a — bal.

Az OMGE legutóbbi igazgatóválasztmányi ülése, persze nem először és nem is utoljára, megint behatóan foglalkozott a cukorrépa átvételi árának kérdésével. Utalás történt ez alkalommal a *Hunyady Ferenc* gróf részéről az országgyűlés képviselőházában a pénzügyminiszterhez intézett interpellációra, ugyancsak *Bud János* dr. pénzügyminiszternek erre adott válaszára. Cukorrépa-termelő gazdáink nagy keserűséggel panaszkodtak fel, hogy a cukorkartel egyáltalában nem hajlandó teljesíteni azokat a méltányos kívánásokat, amelyeknek teljesítésére most harmadéva a répatermelő gazdákkal szemben vállalkozott. Holott a legtöbb gazda csak ezekben az ígéretekben bízva kötött szerződött répatermelésre s holott a cukorgyárak a termelőknél magasabb árakat a kötelezőleg vállalt árendemények fejében kaptak meg a 19 aranykoronás cukorvámot, valamint az általuk kért különféle vasúti fuvardíj-engedményeket, mint ellenértéket.

Harmadéva a gazdák részéről *Hodik János* gróf vezetése alatt folytatott hosszas tárgyalások eredményeképpen a cukorgyárosok érdekképviselői kötelező erejű felterjesztést intéztek a pénzügyminiszterhez, hogy amennyiben az autonóm vámtarifánkban 26 aranykoronával megállapított cukorvámot a kormány 19 aranykoronás tételben érvényben tartja, úgy a cukorgyárak 18 shillinges londoni cukorárjegyzés mellett prémiummal együtt a cukorrépa q-éért a termelőknél 2-55 aranykoronát fizetnek. E cukorrépa átvételi ár fizetésének további előfeltétele volt a cukorrépa, a cukorrépaszelet és a cukor vasúti fuvardíjának a cukorgyárak által kérelmezett mértékben való leszállítása. A kormány az addig 2-60 aranykoronás vámvédelmet 19 aranykoronára emelte s a számos milliókat jelentő fuvardíj-mérsékléseket is megadta. Főként azért, mert a cukorrépatermesztést a belterjes irányú mezőgazdasági fejlődés érdekében támogatni kívánta. A kormány tehát teljesítette vállalt kötelezettségét s ugyanezt tették a gazdák is, akik egyre szorgalmasabban s egyre nagyobb mennyiségben kezdték cukorrépat termeszteni, sőt a kisebb dunántúli gazdáknál is kezdett hódítani a cukorrépatermesztés. Eppen csak a cukorgyárak érezték magukat feloldva a vállalt kötelezettségek teljesítése alól, mert ugyanazoknak az ellenszolgáltatásként kapott előnyöknek s egy kitűnő üzleti konjunktúrának élvezetében egyszerűen leszállították a következő évben a répa átvételi árát és meghusították a termelők és a gyárak között való, az OMGE által szorgalmazott megegyezést.

Ilyen körülmények között érthető, hogy répatermő

területünk megint erősen kezd visszaesni s a gazdáknak elmegy a kedvük attól, hogy a cukorgyáraknak leköszék magukat olyan átvételi árak ellenében, amelyek, ha csak nem sikerül kivételesen jól a termés, még a termelési költségeket sem fedezik.

Ez persze általános mezőgazdasági szempontból is nagy kár, aminek azonban nem a gazdák, hanem kizárólag a cukorgyárak az okai. Biztató és a répatermesztő gazdákra nézve új reményeket keltő volt a pénzügyminiszternek az OMGE tavaszi igazgatóválasztmányi ülésén tett, majd júliusban a képviselőházban megismételt érvelés nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy nem engedi meg, hogy a cukorgyárak megrövidítsék a cukorrépatermelőket. Ha tehát a gyárak nem volnának hajlandók a gazdákkal szemben vállalt kötelezettségeiket teljesíteni, úgy viszont a pénzügyminiszter is vissza fogja vonni az e kötelezettségek ellenértéke gyanánt nekik nyújtott engedményeket. Az OMGE június 22-i igazgatóválasztmányi ülésén valamennyi felszólaló nagy bizakodva idézte a pénzügyminiszter érvelés és határozott nyilatkozatát. Erre támaszkodva az OMGE még külön felterjesztésben is kérte a minisztert, hogy ígérete szerint kényszerítse a cukorgyárakat méltányos repára megadására s amíg ez meg nem történik, semmi esetre se engedje megújítani a cukorgyárak által az elmúlt években élvezett fuvardíjkedvezményeket.

De az idő csak telt-múlt s a répatermesztő gazdák hiába várták az ismételt megígért intézkedéseket. Most már minden bizalmukat csak abba vetették, hogy hiszen a kormány — ígérete szerint — majd sarokba szorítja a cukorgyárakat, amikor fuvardíjmérséklésért jelentkeznek s ha a gyárak látják, hogy másként nem juthatnak hozzá a kérelmezett díjkedvezményekhez, bizonyára mégis igyekezni fognak megegyezni a cukorrépatermesztőkkel.

No de, ugyan rosszul számítottunk és hiába bizakodtunk! A pénzügyminiszter részéről ismételt megígért közbelépés egyáltalában nem történt meg, hanem helyett a Vasúti és Közlekedési Közlöny 62. számában, legnagyobb meglepetésünkre, ott látjuk a cukorrépa, cukorra és szárított cukorrépaszeletre augusztus hó 1-től a folyó év végéig engedélyezett ugyanazokat a díjkedvezményeket, amelyek a cukorgyárak az előző években élveztek, de amelyekért az idén a répatermesztők részére egyáltalában semmiféle ellenszolgáltatást nem adtak. Persze, ha már a kormány a cukorgyáraknak a balkezével alázatosan átnyújtotta mindazokat a fuvardíjkedvezményeket, amelyeket tőle kértek: hiába fogja fenyegetőleg rázni feléjük igazságot szolgáltató jobbát. A cukorgyárak

zsebre rakják az engedmények hasznát és nem ijednek meg a fenyegetésektől. Mert hiszen ebből a pikáns fuvardíjmérséklési esetről is eléggé kiderül, mennyire szabad bizonyos miniszteri ígéretek komolyan venni; látszik, hogy a cukorrépatermesztőkkel szemben hivatalosan hangoztatott egyforma elbánás miként fest a gyakorlatban s hogy a répatermesztő gazdával szemben abban merül ki az „atyai gondoskodás”, hogy — még mindig rajta hajtják be, mint eladón, a cukorrépa forgalmi adót!

Közgazdasági ver íkt a bírói székéből.

A budapesti büntető törvényszék egyik tanácsa hetek óta a zöldség- és gyümölcs piac árdragítás miatt bevádolt árusítóinak póréivel foglalkozik s diésérendő buzgalommal kutatja az áruforgalom morzsátolvajait. Egy ilyen árdragító perben Schlesingerné, sváb kofaasszonyt állították a tanács elé, azzal a váddal terheltlen, hogy a főzötököt 50 fillér helyett 60 fillérré árusította. Schlesingerné azzal védekezett, hogy Nona Jánosnétól, mint termelőtől, ugyancsak 60 fillérré vette a tököket, tehát egy fillért sem nyert az üzletben, amit egyébként Nona, mint termelő is bizonyított. Erre a bíróság megszüntette az eljárást, Mayer tanácselnök pedig kimondta a kádenciát, hogy „azért van olyan drágaság, mert a termelők is horribilis árakat kérnek”. A Schlesingerné póréből folyóan tehát azok kaptak ki, akik sem vádoltként, sem tanúként nem állhattak a törvényszék elé.

Egy egész termelő osztálynak a bírói székéből ilyen módon való pellengére állítása mindenestre szokatlan dolog s alighanem túlhaladja a bírói illetékesség határait. Mert magából a bíró elé került esetből még nem lehet az őstermelők ellen vádat kovácsolni. Megállapíthatjuk ugyanis a központi vásárcsarnok igazgatóságának adataiból, hogy az árdragítás idején a főzötök nagyban ára 25-40 pengő volt métermázsánként, ennyi ütötte tehát a márkát az őstermelőknek. Hogy egyes termelői igazolvánnyal ellátott kisebb árusítók milyen üzletet kötöttek özvegy Schlesingernével, ahhoz a termelő osztálynak édes-keves köze van. De ha a Schlesingerné ügyfele tizenhárompróbas őstermelő volna is, akkor sem szabadna esetleges visszafélést általánosítani. És legkevésbé a bírótól várhatunk, hogy mikor arról van szó, ki a ludas az árdragításban, akkor ne esetről-esetre, kizárólag a felmerült konkrét ügyet bírálja meg, hanem olyan generális kijelentést tegyen, amely az egész termelő osztályt megbotránkozással szolgálta ki. A bírónak az a hivatása, hogy a peres felek között törvényes igazságot tegyen, de a gazdasági élet bonyolult kérdéseiben ne akarjon itélkezni, mert az avatatlank utvesztőjébe téved.

TÁRCA.

A hatvani buza és a Grassalkovich-major.

Július első napjaiban haladtunk hatalmas Hispano-géppel a fővárosból Hatvan felé. A volánán *Hatvany* Endre báró ült, a kitűnő hírnevű fiatal gazda, hátul a feketehajtokás, fehérköpenyes soffór és a komornyik. A bárót nem akartam háborgatni a mozgalmal uton a beszélgetéssel, így nézegettem a gép elején a hűtőcsavar fején ülő őst flamingót, amint előrenyújtott nyakkal rohan a hatalmas géppel együtt.

A forró délutáni nap sugarai alig hatoltak át a sűrű porfellegben. A mátyásföldi uton egymást érte a sok motorkerékpár, teherautó és a szombaton délután a munkából kerékpáron kifelé igyekvő munkás. Egyszerre csak nagy túlkölessel mellénk furakodik egy nagy sárga autó a szűk uton. Odanézek a tolakodóra és olvasom az omnibusz felirását: „Cie Internationale de navigation aérienne”. A báró odapillant, majd megnyomja a pedált, ránt egyet a volán valamelyik csapján és a Hispano hatalmas szökéssel ugrik előre, mint egy vad paripa. Rám mosolyog és ismét odapillant a versenyfutó benzínládára, amely „nem hagyja magát” és nagy buzgósággal tolszik mellettünk előre, hogy a „légi-pasasokat” a repülőterre „röpitse”. Hangosan felnevetek. Most már csak a „Cie Internat...”, majd „Cie Inte...”, betűket látom, amint a láda és a betűi is fokozatosan maradoznak el mellettünk. „Csak nem hagyjuk magunkat egy omnibuszal lehuzatni!” mondja a báró és ismét csendesíti a bősziút paripát, mert a sok szekér és motor porától alig lehet előre látni.

Csakhamar elhagyjuk Gödöllőt. Azódot és beérkezünk az uradalmi határba, ahol megkezdődött már az aranysárga kalászu hírneves nemesített hatvani buza aratása. Leszállunk a gépről és nézegetjük a kalászokat. Kidörzsöljük a szemeket és saccoljuk a várható termést. Én 12 métermázsára becslöm, mert a szép kalászokban olyanok a szemek, mint egy kisebb babszem. — „Ez a nagy tábla az 1206-os számú hatvani nemesített fajta, — mondja a báró — amely mind vetőmagnak lesz eladva szerte az országban.”

Átgyalogolunk egy szomszédos táblára, amelyben egy új különleges magyar takarmánynövény, a vadbükönyből *Gyárfás József* neves agrártudósunk által kitenyésztett és a hatvani uradalom növénynevelő üzemének vezetője, *Legány Odón* volt magyaróvári gazdasági akadémiai tanár által kinemesített *Pannonbüköny* várja sárgára érett maghüvelyével az aratását. Utbaejtünk még néhány cukorrépa-táblát, ahol a tavaly nagy mértékben fellépett kártevő gombát, a „*cercosporát*” keressük. Szerencsére keresni kell a leveleken a kártételét, mert nincs olyan sok, mint múlt években. Hogy a többféle vegyszerrel való permetezés nyomta-e az

idén vissza, vagy pedig a szárazabb időjárás miatt nem lépett fel olyan károsan, mint tavaly? azt még nem tudjuk.

Egy fordulónál feltűnnek a hatvani cukorgyár kéményei. Messze magasnak ki ezek a nyurga építmények, mintha öröködnének a nagy uradalom zöldelő répatáblái fölött. Most némán merednek az égnek, de pár hét múlva már sűrűn okádják ki a füstöt magukból, amint a zöld répatáblák sokmillió gyökerét dolgozzák fel az emberiség édesítő anyagává.

A nap ferde sugarai már lent járnak, amikor az autó begurul a hatalmas gyártelep most csendes udvarára, ahol a vas-kapunál a portás kalaplevegőe köszönti az urat. A kastély ampeloxissal befutott frontja előtt komornyikok állnak feszesen és szedik le a nagy benzínládáról a podgyaszt. „Meghívtam *Minárik* igazgató urat is estére, mondja a báró és ha tetszik, még a parkban sétálhatunk estig, vagy megnézhetjük az „irlandereket”.

A kastélypark hatalmas fái alatt, az údezőld pázsit között húzódo kavicsozott tiszta utakon sétálhattunk a kellemes esti levegőben és gyönyörködve nézegettem a pompás hátilovakat, a lovassportot űző báró kedvence állatait. „Szeretném őket kivinni a svájci concour-ra — mondja —, mert kitűnően ugranak”.

A vacsora után élénk beszélgetés indult meg. A báró külföldön utazgatott, *Minárik* igazgató pedig Karisbadból jött haza és így most a fő munkaidő alatt volt mit beszélgetni. Másnapra több tanulmányozó gazdát várnak az Alföldről, akik az itteni hírneves növénynevelő üzem akarják megtekinteni. Ugy akarja a báró ur elrendezni a kalaulózt az uradalomban, hogy a kőrökcsikázásban egymást ne zavarják. Ez itt nem is nehéz, mert látnivaló van itt elég. Elsőrangú cukorrépatermesztés, magrépatáblák, nemesített növények a tenyészkertben és a nagy táblákon, kétféle fajtájú (magyar és nemesített német) sertésenyésztés, tehénestet, steril tejet produkáló higiénikus tehénistálló (fűrdővel a személyzet számára), nagyszerű modern vasbetonistálló, mesterséges esőztető öntözés, fűmagtermesztés, nemesített mák és lucerna-termesztés stb.

Az uradalom *Hatvany* Endre báró vezeti, aki egyesíti magában a modern tanult gazdát, az oxfordi egyetemen magabizsivott gondolkodást és az európai sportembert. A gazdasági igazgató *Minárik* János kitűnő hírnevű gyakorlati gazda kezébe van letéve. Olyan szép eredményeket produkált itt ő, hogy az még külföldön is pártját ritkítja. Hogy a fejőstehenekkel 12-06 liter istállótlagot és 13-08 liter fejési átlagot tudott elérni, az már maga nagy szó.

Hogy most *Minárikkal* több alkalommal voltam együtt reggeltől estig és jobban megismertem, azt hiszem, kevés olyan gazda van nálunk az országban, aki egyesíti magában a kiváló gyakorlati gazdát a kettős könyvtelével számított, rendkívül kifejtett üzleti gazda ritka tehetségével. Hogy ebben a Hatvani bárók ma csonka hazánkban — azt hiszem — egyedülálló üzemi rendszerének, a kiváló „*cukorrépa-gazdálkodásnak*” az iskolája növelte tudását — naggyá: azt kétségtelennek tartom.

Ennek a magastermetű, nagy koponyájú embernek addigi gyakorlati tudását még jobban próbára teszi a fiatal *Endre* báró borotvaesze és az idehaza eltanult „*cukorrépa ipari mezőgazdálkodás*ban” és könyvtelében az angol egyetemen még jobban kicsiszolt magasabbfokú tudása. Bevallom, hogy sokat tanultam és láttam, hallottam megszükkült fejemmel életemben, de tágrányít szemekkel fűleltem, amikor ez a két ur a gazdaságban beszélgetett. Egészen más diskurzus folyik itt, mint más gazdaságban! A *jobbtermelőst* elértük már minden vonalon, a növénytermesztésben és állattenyésztésben, így most az *oleosabb termelésre* törekcsenek. Olyan „*fejlesztés*” folyik a két ur között, hogy én még ceruzával bajlódom noteszemben, amikor már ők a harmadik kérdés pénzügyi eredményeit pattoztatják ki.

Megállunk egy cukorrépatáblánál és szokás szerint bemegyünk 15-20 lépést. A két ur erősen nézegeti a répa növést — Mit gondolt igazgató ur, mennyi lesz a termés? — Kérdi *Endre* báró.

— *Minárik* lehajol, kihuz egy repát, nézegeti és az ő kedves idegen kiejtésével így szól: „*Level sok van, de a gyöker kicsi! Nem lesz százezer mázsa!*”

Most következik egy fejszámolási torna arról, hogy mi be került holdankint a munkáltatás, a mütrágya, mi be fog kerülni a kiszedés, az elszállítás, tehát mázsánként mennyi lesz a rezsiköltség, végeredményben a gazdaságnak mennyiben van egy métermázsza *cukorrépa*? Mennyibe volt tavaly? Tehát az idén *hogyan jönnek ki a tavalyihoz képest?*

Ilyen fejszámolási torna ismétlődik a máknál, a buzánál, a tehénestetnél úgy, hogy már én, mint hallgató „nem gőzöm aggyal”!

Hallgassunk végig egy ilyen beszélgetést az egyik béruradalom répatábláján a báró és egyik intézője között. Báró: „hány lóréja (lóvonatu vagonette) van intéző urnak? Intéző rávágja: 66. Báró: hány métermázsza repát rak egy lóréra? Intéző rávágja: 15 q-t. Báró: hányat fordul a gazdaságból a vasúthoz? Intéző: kétszer, esetleg háromszor. Báró: hány vagont rak be naponta? Intéző: tizenkettőt báró ur. Báró: (kis gondolkodás után): kérem intéző ur, önnök 18 vagont kellene berakni, mert 66 kétszer 15, az 1980, nem pedig 1200. Intéző, zavarban, kissé elpirulva, fejszámolási tornagyakorlatok után (mert nem tudta pontosan a lórészámot): igen, igen báró ur, de a lórék egy része javításban van és nem szállít? A báró hátrattett kézzel továbbtétál a repátáblán és odaszól *Mináriknak*: „kérem, igazgató ur, szeretnék jövő héten „*conto-fintot*” csinálni (előleges mérleget). Lehet?”

— A saját birtokon lehet — mondja *Minárik* —, de azom, amit *kibőreltünk*, meg nem!

Kocikázunk az uradalmi táblák között egyik birtokon, ahol a vizállás kiölte a buzát és kölessel vetették be a nagy földet. *Minárik* odaszól: az ott a „*kéngyszerkoles*”, amit már említettem a báró urnak.

Ezen a bérbirtokon (egy más megyében történt) halasztavakat csináltak a tőzegek réten és a kiásott tőzegek a

Most k...
sági isko...
A győ...
mezőga...
hogy a...
szerin...
csabai...
óbudai...
alkozás...
részt mi...
felső me...
célnak a...
közül eg...
az összes...
4-5 órá...
át a gaz...
ki az isk...

A bék...
csak egy...
ka. Ugy...
iskola ta...
iskolák s...
főbb a s...
lizálják.

Egyé...
nak az...
csabain...
a tanul...
vételi k...
hogy az...
hessenek...
korlati...
felső me...
végezn...
tésre és...
hallgatn...
nak né...

De ez...
attól, h...
nevezhe...
volna, h...
a közép...
ként kiv...
tás szem...
üthetik...
ezeknek...
már nev...
lődesi ir...
ne legye...

cséplőgé...
csodálat...
még *Min...
Odame...
dehog a...
A báró o...
— Hog...
— Meg...
a tőzeg...
a csépl...
— Hám...
kicsépl...
*Schneer**

csak bor...
Végre kil...
— A Sch...
Most m...
13 órai...
5% porl...
18 kg. A...
mert tav...
5-8 kg k...
aranyban...
Mindke...
Schneer-n...
mondott...
Ez lye...
folyton...
kódés” h...
Térjünk

kocsijaiva...
ebédel...
azért vol...
csontjain...
„fejtor...
mit a két...
Délután...
tunk b...
jának olt...
örökös...
ahol nem...
süldőkből...
Az angol...
olyan rag...
ket, hog...
A rend...
nővére) k...
érdekl...
lovasszob...
Sietve...
gyönyör...
gombos...
által épít...

Felső mezőgazdasági iskolai értesítők.

Most kaptuk meg két ugynevezett felső mezőgazdasági iskolának az elmúlt iskolai évről szóló értesítőjét.

A gyöngyösi iskola értesítője elmondja, hogy a felső mezőgazdasági iskolák ugyannyira elszaporodtak, hogy a felvételi kellekeket szigorítani kellett. Ezidőszelint öt ilyen iskola működik, még pedig: a békésesabai, a gyöngyösi, a hatvani, az orosházi és az óbudai. Az iskola célja az, hogy „egyrészt apjuk foglalkozásához visszatérő gazdaifjakat neveljen, másrészt mindazokra a pályákra képesítsen, amelyekre a felső kereskedelmi iskolai bizonyítvány”. Ennek a célnak az elérésére a gyöngyösi iskola kilenc tanárja közül egy gazdasági tanítással foglalkozik. Ez adja elő az összes gazdasági ismereteket, tanfolyamonként heti 4-5 órában és ez vezeti betente ugyancsak négy órán át a gazdasági gyakorlatokat. Ennyiben domborodik ki az iskola mezőgazdasági jellege.

A békésesabai felső mezőgazdasági iskolán ugyan csak egy (óradijas) tanár adja elő a gazdasági tárgyakat. Ugyanez a gazdasági tanár foglalkozik a polgári iskola tanulóival is. Ebben a tekintetben a földművesiskolák sokkalta jobb helyzetben vannak, mert ezeknél több a szakelőadó s a szaktárgyakat is jobban specializálják.

Egyébként a gyöngyösi felső mezőgazdasági iskolának az elmúlt tanévben 73 növendéke volt, a békésesabainak 125. Amennyire a jelentésből kivehetjük, a tanulók szülőinek mintegy fele kisbirtokos. A felvételi kellekek szigorításával oda igyekeznek hatni, hogy az iskolába csak gazdasággal foglalkozók fia lépessenek be. Kétségtelen, hogy a földműves ifjak gyakorlati hivatásuk szempontjából többet tanulnak a felső mezőgazdasági iskolában, mintha a középiskolát végeznék, mert legalább heti négy órán át állattenyésztésre és növénytermesztésre vonatkozó előadásokat hallgatnak és mezőgazdasági vonatkozásban tanulnak néhány alapismereti tárgyat is.

De ez az ismeretszerzés természetesen távol van attól, hogy komoly gazdasági szakképzésnek legyen nevezhető. Az pedig már éppen megütözködést keltő volna, hogyha ezeket a felső mezőgazdasági iskolákat a középfokú mezőgazdasági oktatás hivatott szerveiként kívánják feltüntetni, amikor a gazdasági oktatás szempontjából a földművesiskolák színvonalát sem üthetik meg. Ezért igen helyes és kívánatos volna, ha ezeknek az iskoláknak más elnevezést adnának, hogy már nevében is kifejezésre jusson az általános művelődési irányzat s a gyakorlati gazdaképző iskolákkal ne legyenek összetéveszthetők.

Spenót-drágaság.

Írta: Szentiványi Károly.

A hőhullám mostanában sok paralizist okozott. A nyári újságírásra is megvolt a szokásos hatása. Nem lévén Adriánk, a cápát is a magyar síkságon kellett felfedezni, amely tudvalevőleg mediterrán tenger volt valamikor. Cápá képében jó nekünk a spenót is. Sajtónk és egész közéletünk szenzációja lett a spenót-drágaság. Csak a spenóté, mert hogy a posztó és vászon, cukor és kávé, vas és szén, hus és bőr, bölcső és koporsó a drágaság tizedik emeletén tobzódik, azaz hogy a pengő fabatkának bizonyult a piacon, az ellen sohasem emel panaszt a hőhullámos közvélemény. Ezek kereskedelmében és királyi várában: a börzén nincsenek razzia és uszorabiróságok, mert az ott hidalgó nagy kofák sokkal hatalmasabb cápák, hogysen az árletörés gyengéd pecájával a szárazra lehetne őket rántani. (Azok a pecával együtt a pecázót is elnyelik). A dunapartiak persze egészen mások! Azokat akár pendel-hálóval lehet meregíteni, mert merkantilista méregfoguk nincs is, csak olyan lármás nyelvű béka-népség az. Még azt is rájuk lehet fogni, hogy a börkabátos „Köztelekkel” állnak vérségi rokonságban, amint hogy ezt a napokban valaki tógában is jónak látta hangoztatni.

Hogy mibe kell kerülni a spenót- és zöldbab-termelésnek, azt most már uszorabiróilag el is döntötték s felmentettek bennünket attól, hogy szabályos gazdasági számvetésben bizonyítgassuk a szántások, boro-nálások, kapálások, vetések-aratások napszámbeit, a vetőmag, trágya, földjáradék terheit, fagyot, jeget, hőhullámot s egyéb termelési tényezőket. Azzal azonban, hogy a mi számvetésünkbe ártották bele magukat, jogot adtak arra, hogy mi is beleszóljunk az ő dolgukba. Mi az ellátási viszonyok javulását egészen más irányokban látjuk s nem véljük feleslegesnek, ha azok közül egyikre-másikra rámutatunk.

1. Az árak maximalása, amelyet a pesti példára a vidéki Hübellebalások ugyancsak nagy eréllyel kezdetek végrehajtani (el is hervadt ám tőle minden spenót az első hetivásáron), állhat remélet, sőt kivételes törvény alapján, de az igazság alapján sohasem. Senkit sem lehet arra kényszeríteni, hogy a maga tulajdonának árát ne maga szabja meg. Az árak alapja ugyanis az áru bősége és előállításának terhe. Láthatja mindenki, hogy a serénykedő árletörés a közönségnek tulajdonosok zöldre festett reményeit a néhány filléres árleszorítással nem tudja valóra váltani. Nem is lehet, mert éppen nem ott a baj, ahol keresik.

Az a város első kötelessége, hogy a maga piaci parazitáit söpörje le. Azok nem az őstermelés szülőttei,

hanem a városoké és a termelés is azért szenved tőlük rettenetesen, mert sohasem a legyet ütik, hanem a szegény termelés fejét, ahol a légy szemtelenkedik.

2. A lökéletes parazita-irtáshoz, nem tyukinok, patkáninok, flajtók és egyéb féregzők kellene, hanem az élősdiek alanyának immunissá tétele. Ha az élődség létfeltételeit rombolják el, nem szükséges a féreggűzés. Az a radikális munka, ha város a maga gyomrát maga látja el s azt a pók természetű paraziták törvényes és törvénytelen szerveire nem hagyja. Ha a város a maga kényelmét szolgáló közműveit meg tudja teremteni, elsőbrendű kötelessége a maga életmezését megszervezni.

A város semmivel sem tudja az őstermelést jobban lekötöztetni, mintha annak gyümölcsait közvetlenül veszi át akár a városban, akár a termelés helyén. Ez az együttműködés és egymás megértése akkora nemzetgazdasági művelet lehet, amelyről súlyosabbat nem is tudnánk hamarosan fölemlíteni.

Igy azonban, ahogyan most vagyunk, a termelés a maga áruját a városi fogyasztásnak átadni nem is képes, mert nemcsak a közvetítés kiépített hálóiba ütközik, hanem még hatósági balfogások is gátolják. Ettől nemcsak a fogyasztás szenved, de a termelés is, mert kénytelen a maga termelő erejét visszafeljeszteni.

3. A városoknak nemcsak tároló helyeik vannak, hanem a szállítóeszközök is inkább esnek a kezeügyébe, mint a termelésnek. Ha a kartelek külön tarifákat élveznek, azt a városok is igénybe vehetik, mert — igaz, hogy kisebb a befolyásuk, mint az üzérségé, de annál több a joguk hozzá. Azontul a szabad közutakon a modern közlekedési eszközöket vehetik igénybe. A közlekedést teljesítő alkalmatlanságok mindenestre járhatnak annyi ráteremtéssel a közutainkon, mint a kéjjel gázoló luxusautók ezrei. A bazaltos utak horribilis közmunkaváltságot ugys a mi szántó ökreink bőréből hasítják ki, hát természetesen azokat látjuk szivesebben rajtuk robogni, akik a pengőt és nem az utat hintik a falu szemébe.

A város maga vegye kezébe a maga ellátását. A mai irodás, tanácstermes igazgatásába állítsa be a közgazdasági osztályát dolgozó szervét, amely nem aktál, hanem aktusokkal szolgálja ki a város élmezésének nagy ügyét. Állítsa fel a maga beszerző táborát, de ne végékből, hanem olyan szakemberekből, akik ennek a nagy feladatnak *uri magaslátára* tudnak emelkedni, ahonnet piszkos sápok és panamak csábja le nem szédíti őket. Vannak még becsületes emberek is. Például ezer magyar akadémikus gazdatiszt áll kenyér nélkül. Állást nem kaphat, mert az áldemokrácia kirántotta lába alól a pusztákat. Termelő vállalkozáshoz nincs tőkéje. A terményértékesítésnél a szé-

cséplőgépeket futik. Itt már Schmeer Zoltán, a felügyelő, aki esodátos fejlesztő-zsonglőr, ebben a tekintetben „lefőzi” még Mindarikot is.

Odamegyünk a cséplőgéphez, amely vastag füstöt okádvá dohog a gomrába dobált tözegtől. Cséplik a repcét. A báró odafordul Schmeer felügyelőhöz:

— Hogyan értékesül a tözeg a cséplésnél, felügyelő ur? — Megállapítottuk azt báró ur — mondja Schmeer —, hogy a tözeg a tatal szénnel szemben csak 1/2 tüzelőértékű, óránkint a csépléshez 190 kg tözeget használunk fel.

— Hány kg tözeget használunk fel egy métermáza termék kicsépléséhez? — adja fel a leckét tovább a báró.

Schmeer szemére huzza a kalapot, merően néz a földre és csak borotvált ajkainak mozgása árulja el, hogy számol. Végre kiböki: — 18 kilót!

— A báró ránéz és kérdi: mennyi kérem a napi cséplés? — Schmeer rávágja: 130 q termény.

Most mindketten számolnak. Schmeer mondja: naponként 13 órai üzem mellett $190 \times 13 = 2470$ q tözeg, ebből lejön 5% porlás: 120 q, marad 2350 q. Ez elosztva 130-cal, marad 18 kg. A báró ránéz Schmeerre és mondja: igen, igen, ez stimmel, mert tavaly ugy emlékszem, egy q termény kicsépléséhez 58 kg kőszénen fogyasztott a gazdaság, ez pedig az 1/3-os arányban 18 kg tözegnek felel meg.

Mindketten elnevetik magukat. A báró nevetve mondja Schmeer-nek: most az egyszár a felügyelő ur „fejlesztő” mondott, nem pedig „has-számol”.

Ez ilyenformán megy egész nap, nem csoda, hogy éjjel is folyton számok táncoltak a fejemben a sok „agyszonglőrökös” ballatára.

Térjünk vissza — Hatvanba. A sok tanulmányi gazda kocsijával addig kerügettük egymást, míg a kastélyban az ebédnél össetalálkoztunk. A hívős kastélyteremben nemcsak azért volt kellemes, mert a pokoli forráság után eltikkadt esztétikáinkat pihentetni tudtuk, hanem még azért is, mert a „fejőrnő” végighallgatása után jobban ki voltam fáradva, mit a két fejlesztő-akrobata.

Délután Legány Ódon tanár úrvényemesítő telepén áldoztunk bámulatunkkal a hatvani uradalom magas agrokultúrájának oltárán, azután átkocsiztunk a Hatvani Sándor báró örökösének nagygombosi birtokára, az „Emma-majorra”, ahol nem emmentáli sajtot készítenek, hanem szép yorkshire südőkkel álló *prágaiszonka-nyersanyagtelep* tartanak fenn. Az angol hófehér yorkshire-sertés nem hiába katurállat, de olyan ragyogóan tiszta palotában is nevelik itt a sonkasüdőköt, hogy még talán a körmeik is meg vannak pedikűrözve.

A rendkívül kedves „földesur-bárónő” (Endre báró unokanővére) kalauzolt itt a csinos, tiszta majornban végig. „Ha érdekli, még estig megnézhetjük a Grassalkovich herceg lovaszobrait Nagyomboson” — mondja a bárónő.

Sietve autóbá ültünk és a hegyoldalon fekvő 200 holdas gyönyörű szőlőtelep alatt húzódó hatvan-pásztói uton Nagyombos pásztrára rohantunk, hogy a Grassalkovich herceg által építtetett majorepületeket megláthassam, még mielőtt

a nap lenyugzik. Nemsokára megtorpan a benzinparipa a magas kőtallal körülkerített hatalmas majordvar egyik kapuja előtt.

— „Itt vagyunk a löszobroknál” — mondja a bárónő. — „A majordvarba három kapun lehet bejutni. Minden kapu fölött művészi szobrok vannak. A második kapunál (kb. 150 lépéssel odább) aratólényokat, a harmadiknál teheneket ábrázoló szobrok vannak a kapuoszlopok tetején”.

Csodálattal álltam meg e szokatlan látvány előtt. *Gazdasági épület művészi szobormunkával díszítve, az 1700-as évek barokk-nemét stílusában!* Egy mérhetetlen nagy urnak leütött fényes pompája még a gazdasági épületekre is kiterjedt ekkor. A vaskostermű, vastagnyaku, hosszufarkú lovak egy barokk cimerepajzson ágaskodnak. Ilyen stílusban látni a XVIII. század elejéről származó festményeken és rézkarcokon a térd-nadrágos, parókás, kalpagos lovagok lö-pozitúráit, amint a „láncadót” csinálják keeses testtartással és selyemszalaggal befent srényükkel és farkukkal.

A két kőparipa, mint leütött fényes, paradés, gazdag kor-szak tanuja nézett le reám, amint fényképezőmasinával ott álltunk megfigyeltük. A bárónő sem, de más sem tudja (tudtommal), hogy ezeket az 1700-as évekből származó művészi szobrokat ki „alkotta”. Ki volt az a nagyszerű művész, aki ezeket a remek dolgokat stilizálta és kőbevéste. Az valószínű, hogy ugyanazok a művészek alkották ezeket is, akik a hatvani és a gödöllői művészi Grassalkovich-kastélyok kő-díszítéseit végezték. Este, még a vonatindulás előtt kibámult magam a hatvani Grassalkovich-kastély gyönyörű építészeti vonalain, a nagyuri izlésű parkon és rohantam sok köszönés után haza.

Hogy a gyönyörű hatvani Grassalkovich-kastélyt — amelyben ma az elhunyt Hatvani Sándor báró családja lakik — a hírneves Hildebrand Johann Lukas osztrák építész építette (született 1668-ban, meghalt 1745-ben) német jellegű barokk stílusban, azt tudom. Ugyanő építette a bécsi gyönyörű Belvedere-t is. Érdekes, hogy most, amidőn a nagyműveltségű és végtelenül elegáns özvegy Hatvani Sándorné bárónő a hatvani kastélyt renováltatja, azért utazott Bécsbe, hogy a Belvedere falfesték-színelt megismerhesse.

Idehaza első dolgom volt, hogy a nagygombosi löszobrok művészi alkotóját megtudakolhassam. Az én nagybarcsult élő Lexikonombhoz, az előttem nagyon magasra tartott tudóshoz, Degen Árpád dr.-hoz fordultam, akitől még mindig kaptam választ, akármilyen tudományos dologban hozzáfordultam. Most azonban azt a szokatlan választ adta, hogy majd az ismert szépművészeti tudóshoz, Lyka Károlyhoz fordul és tőle kérje meg. Kiszült azonban, hogy ez a nagynevű művész tudós nemhogy azt tudná, hogy ki volt a nagygombosi Grassalkovich löszobrok művészi alkotója, de még a szobrokat sem ismeri és kőr, hogy az én fényképeimet küldjem el hozzá, hogy megismerhesse őket.

A hatvani kellemes kétnapi kirándulásról hazatérve, a vonat zakatolása közben, a füllesztő melegben lehuny szemem előtt megjelent a hatalmas nagy ur, a legendáshízü

Grassalkovich Antal herceg, aki elhalmozva a földi jólét és királyi kegy minden kincseivel, itt élt az 1790-es években Hatvantól Gödöllőig terjedő birtokain és azt a gyönyörű kastélyt csak vadászkastélynak használta.

Megjelent előttem a herceg öse, az első Grassalkovich Antal (született 1694-ben), aki csak 57 éves korában nyerte el a grófi rangot, és fiatal korában meg a pécsi franciskánus barátoktól hordta cserépfazékban „kegyelembedjét”, mivel akkor még földhözragadt szegény volt. Unokája, a hatalmas herceg, alig 80 év múlva pedig mutogatta a virtriben a szín-arany edények között a cserépfazekat, amelyben „valamikor” még ebédet hordott I. Antal, a későbbi gróf, akiről és akinek világhíres pazarlásairól világszerte beszéltek. Ő volt az, aki azzal bosszulta meg fiatalkorának nyomorgását, hogy szákszámra szórta a nép közé a pénzt, ha valamelyik kastélyban ünnepélyt rendezett, a kastélypark szökőkútjából tiszta óbor lövelt a tűzijátékok fényénél és 10 ókört süttetett nyáron a szegényeknek. Ő volt az, aki 1751-ben, amidőn Mária Terézia királyné meglátogatta Gödöllőn, az utat Pesttől Gödöllőig sóval hintette meg (a máramarosok sóbányák egész évi termése erre ment) és a királyné nyári időben szánal tette meg az utat.

A hatalmas ur akkor már nem volt „földhözragadt”, hanem éppen ellenkezőleg — *föld ragadt ő hozzá!*

Hogyan lehetett az, hogy egy rövid emberöltőn át többszáz ezer holdat kitevő mammoth-birtokot tudott egy ur szerezni? Ez volt a második kérdés, ami kíváncsivá tett. Nos, ezt már könnyebben tudtam meg. A fiatal Grassalkovich 22 éves korában királyi ügyész lett, négy évvel később királyi ügyek igazgatója, 54 éves korában királyi személynök, nemsokára báró, koronaőr, valóságos belső titkos tanácsos, aradi és nógrádi főispán, főlovászmester, majd gróf stb. — egy-százalékos hatalmas nagyr, akinek nagy szava volt az ország igazgatási ügyeiben is. Akkoriban ő dirigálta a „*neoaquistica communitio*”-t is, amelyet az 1715. évi X. törvények értelmében az országnak a törököktől visszafoglalt részében a birtokviszonyok rendezése céljából állított fel a király.

Igy azután a sok gazdátlan erdőség, elhagyatott parlagföld valóságos reáragadt olyan okos, tanult és előkelő urra, mint aminőnek a Grassalkovichok megalapítójának is kellett lennie. Az esztelen pazarlás azonban már a harmadik generációban lerázta magáról az „odaragadt” sok százezer holdat; azután a belga bank tette reá a kezét.

A hatvani föld azonban most is elég „ragados”. Kocsikázás közben Endre báró tomított hangan mutogatta azokat a nagy földdarabokat és dülöket, amelyeket a földbirtok-reform alatt az uradalom testéből „kihajítottak” úgy, hogy a hasogatás közben több majoréplet „szárazon maradt”.

— „Ne csodálkozzék tehát — fordul hozzám —, hogy most dupla erőfeszítéssel kell dolgoznunk, hogy az elveszett jövedelmeket pótoljuk”.

Szó nélkül bólogattam fejemmel. Most értettem meg, hogy mire való a nagy fejlesztői technika! *enesei Dörner Béla.*

delgés tolja félre. Az elméletben és gyakorlatban szakképzett gazdaságra az östermelés gyümölcseinek megítélését, megértését s összegyűjtését bátran rábízzák, hiszen tudásának felét ez alkotja. Ha ilyen szakemberek veszik kezükbe a város ellátását, a parazita-flóra úgy hervad el, mint a penész a napvilágon. Az uszorbíraskodás is becukhatja a boltját, ha csak átellenben nincs kedve ajtót nyitni az Aranyborju-piacra.

4. Nagy igazságtalanság volna, ha a magasra hihangolt árdragaság tettei közül a mezőgazdaságot kimenteni akarnánk. Van ott is hiba elég, ami nekünk kétszeresen fáj, mert a mi hibánk, bár azok megszüntetése nem rajtunk mulik. Mi jól tudjuk, hogy a mi kötelességünk a mi városainknak élelmezése. Az is bizonyos, hogy a föld gyümölcse olcsóbb lesz, ha több lesz. A többtermeléshez vezető út egyik vége a piac, amely a több termelvényt is becsületesen és biztosan felveszi. Az út másik vége, azaz hogy eleje pedig az, hogy a többtermelésnek ökológikus feltételei meglegyenek. Lássunk egyet-kettőt ezekből is.

A város rengeteg gyümölcsöt fogyaszt, ami azonban kiviteli anyag is. Járásaink, sőt félmelegnyvi területeink is vannak, amelyeken egyetlen gyümölcsfaiskola sincs. Ezt a nagy mulasztást mentegetnünk nem is illik, csak megjegyzem, hogy évek óta elintézetlenül fekszenek javaslataink, közöttük a magamé is, amelyben a balkézrel csinált falusi faiskolák helyett ezeknek összesített költségeiből egy-egy tökéletesebb járási gyümölcsfaiskola felállítását sürgetjük. Ezeket már szakképzett kertészek vezethetnék és a járás találatán megfelelő anyagot termelhetnének.

Számtalan mélyen fekvővagy vízparti földön répát, csalamádét, sőt gabonát látunk. Pedig ott a kertészet többszörös hasznát hajtana. A bolgár kertészek évtizedeken át mutatják a jó példát. A magyar nem jó kertész, sőt kertésznek is legfeljebb az asszonya az, a férfiak — általában — sehogysem. Évezredes *lelki* parlagot kell itt felforgatni és megművelni! Pedig mi még abban is, amit késseres munkával mozdítottunk ki rögéből, csak gáncsvetésekkel találkozunk. Például félszázad alatt jutottunk el addig, hogy a gazdasági szakoktatás szükséges voltát elbitessük s vagy tíz éve huzakodunk annak formái felől. Arra volna ugyanis égető szükségünk, hogy a falu népe az elemi iskolája után *azonnal* gazdasági oktatáshoz jusson, amelynek nagyrészt éppen a kisebb telkek és kisembereknek való kert- és majorgazdaság fejlesztése töltené ki, azontul a munkásnép kapna annyi tudást, hogy bér munkája is gazdasági szakmunka értékével bírjon. Mikor ez a szükséglet úgy éget, mint a sarkunkban felesapódó láng, mi (még agráriusok is) annak belátására sem tudunk eljutni, hogy az ilyen oktatásnak *általánosnak* kell lenni, mert a nép gyermekének tömege nem mehet a szomszéd faluba iskolába. Még az is kérdés ma, hogy a földművelésügyi minisztériumnak van-e joga a falusi gyermekeket 16 éves koruk előtt gazdasági szakoktatásban részesíteni? Nyilván attól tartanak, hogy a paraszti tudomány a falusi gyermek fejében kiszorítja a kulturföldényes „közműveltség” helyét: a tyúk a kolibrimadarat, a tehén a nyakorjánt, a mangalica a tapirt, az eke a rádiót, a trágyaismeret a drágakövek jegettanát stb. Ezért aztán a falura polgári középiskolát tolnak. Hát ezekből bizony sok spenót-fogyasztó kerül ki, de spenót-termelő minél kevesebb. Ime tehát ebben sem rajtunk mulik a drágaság letörése.

5. A többtermelésből önként következő olcsóbbaság fundamentális útja az is, hogy a kerti művelésű földeket öntözővízzel lássuk el. Vagyis az ilyen talajokat *telkesíteni* kell. Vízjogi törvényünk, mint minden szertelenül központosító hatalmi beavatkozás, többet ront, mint használ. Mi a vizet mindig lecsapolva szabályozzuk, a vízvételt pedig annyi akadékoskodással nehezítjük meg, hogy a normális idegzetű ember, amilyen a magyar is, inkább lemond annak hasznáról, hogysem az eléje huzott guzsokon köté-

lancot járjon. Csak aránytalanul nagy vízszabályozási adókat fizet, de vizet legfeljebb akkor kap, ha lop. Közveineknek elsősorban az öntözést kell szolgálni. Az Ursten is erre adja a csapadékot és csak a fölöslege illeti meg a többi igényest. A nemzet közkölségén teremtett technikai tudomány *hivatalból* dolgozza ki az ország vízrajzát arra a célra, hogy hol, hogyan lehet vizeinket öntözésre felhasználni. Ezek a műszaki munkálatok a telekkönyvek mintájára, nyilvános használatra szolgáljanak.

Éppen ma senki sem mondhatja, hogy az ilyen munkálat nagy időt és nagy költséget emészt fel és most szegények vagyunk hozzá. Ezt a divattá lett választ megelőzendő, a most folyó földmérés munkálatokra vagyok kénytelen kitérni. Amióta a földosztás folyik, nagy mérnökjárás van a falvakban. Egyik évben háromszögölést, a másikban annak ellenőrzését, a harmadikban határkítűzést, a negyedikben aprólékig menő objektum-méréseket végeznek. Hogy az ötödik és további években mit mérnek, nem tudhatjuk. Egy-egy ilyen mérési esztendő egy-egy falunak 60-100 millió papirkorona költségebe kerül, pedig a műszaki emberek a rendes és rendkívüli fizetésüket az államtól kapják meg. A legfuresőbb az egész dologban, hogy a földtulajdonos ennek a drága munkának semmi hasznát sem veszi, sőt kára van belőle. A most folyó mérés azt térképezi föl, amit talál. Tehát az elbirtoklásokat is szentesíti, ha csak a károsult külön magánmérnököt nem fogad s a bírósághoz nem fordul. Pedig elég volna, ha a most dolgozó mérnök a község-házán figyelmeztetné a kártevőt határsértése mibenlétére. Erre az egyszerű eljárásra maga a kártevő kérné hibája vagy bűne helyrehozását s a későbbi perlekedéseknek, vagy az elbirtoklások fennmaradásának elejét lehetne venni. Igen ám! de a felmérés nem kapott erre felhatalmazást: ettől eljárás pedig elmulasztja annak kikérését), mert az egész munka — mint mondják — a földnek használati ágak szerint való megadóztatása céljából folyik. Hogy az adókinestár a maga tétjeit az adózó polgár költsége mellett csináltatja meg, belevág ugyan a mi mai adómozdulatunkba, de talán mégsem mondhatjuk valami nagy, konzolidáló kormányzati bölcseségnek. És hát, quod demonstrandum: ettől sem lesz olcsóbb Pesten a spenót! Ha már egyszer át kell szenvednünk ezt a, nem tudom hányadik vagyonváltást is, legalább értékes munkát kaptunk volna érte abban, hogy egy füst alatt a most említett vízrajzi méréseket is meg-ejtették volna.

6. Amikor a piaci drágaság okozói gyanút a közvetítő elődőség és a termelés szerveztlensége jelentkezik, a mai ideológia szerint mindenki a szövetkezetekben látja a javulás szervét. Ebben nem is tévednek, de abban csalódnak, hogy a szövetkezeteknek *nálunk* kialakult formájában a piaci ellátás megfelelő szerveit lehet megtalálni. A parazita közvetítés, annak ellenére, hogy a fogyasztó és termelő közös utálatával dicsekedhetik, azért tudja magát a közélet testébe furni, mert határtalanul mozgóalkony alkalmazkodását formákba merevített intézménnyel lebirkózni nem lehet. A mi szövetkezeti intézményünk talán az egész világon a legmerekvebb. Ezért nem tudja a kívánatos elterjedést elérni. Ezért marad a legértéktelemből alakjánál: a krajzlerájánál és az értékesítés vagy termelés útjára lépni nem is mer, nem is tud.

A nagykereskedelemtől átvett árukat a hűsre kötelezett tagok közt elosztani nem nagy mesterség, de a tagok termelvényeit átvenni s állandó jó piacon elhelyezni, az már nehezebb dolog. Nem a siker nehézsége ez, hanem csak a dologé. Hiszen kicsoda üzleti nehézséggel járhat például csak a tojás és tejtermék összegyűjtése a falusi szövetkezetekben, hogy azt a központ a fővárosban elossza? *Akinek áruja van, az a piac.* Nem történik meg, mert — hogy is mondjam csak? — kényelmesek vagyunk. Nem merem mondani, hogy nem vagyunk tisztában a szövetkezet fogalmával. Ha találunk is ilyen szövetkezeti képződményt, csak

a felfutó szárán kell végigtapogatnunk, azonnal megtaláljuk rajta az ördögesomót. Lenn még szövetkezet az, de feljebb már belekuszálódott az üzérkedés kutyaszőre, fönn pedig már valamelyik kartel testére fonódva találjuk. Tehát éppen annak a közgazdasági rákfenének adja oda magát olesó eszközül, amelynek kiirtására kitaláltak.

A szövetkezés eszméje megdönthetetlenül jó, csak sem meghamisítani, sem petrifikálni nem szabad. A szövetkezeti termelésnek és értékesítésnek olyan ágát is vannak, amelyeket még ugynevezett alapszabályokkal sem igen lehet megmeregíteni, hanem az üzlet termeléséhez illő alkalmi egyesülésben kell elintézni. Erre valók az alkalmi *szindikátusok*. Sajnálatos, hogy a mi szövetkezeti vezérkarunk ezt a kitűnő formát eddig figyelmeire sem méltatta, sőt ha előállunk vele, el is utasítja, mert itt új és mert mindent az új szövetkezeti törvénytől vár. A törvény nem fogja ugyan ezt az ügyet megoldani, mert nem is tudja. A törvény által nyújtott érdekvédelem nagy áldás ugyan a maga általánosságában, de ez a védelem olyan véreztet, mint a keresztes lovagoké volt. Négy vitéznek kellett egyet a nyeregbe emelni. Az jó volt akkor, de nem jó ma, amikor katona és vigéc repülnek. A szövetkezet nem lehet örökké a védelem vára, hanem a gazdasági élet nyílt porondjává kell tenni. A szindikátus tulajdonképpen az 1875: XXXVII. t.-c. 26. §-a alá esik. Vagyis olyan alkalmi egyesülés, amelyet a kereskedelmi törvény kereskedelmi társaságnak sem minősít. Nem védi, de nem is korlátozza.

Nem tudom, vajon a nyugati népeknél szabályozták-e már törvények a szindikátust, az! azonban tudjuk, hogy Franciaországban is, Olaszországban is, máshol is hatalmas szindikátusok dolgoznak. Közégek, vidékek termelői állnak össze ilyen alkalmi szövetkezetekbe s egy időnyre kötött kollektív szerződés mellett termelnek és szállítanak. Például *Meline* két évtized előtt már 3000 francia mezőgazdasági szindikátusról tesz említést. Tudjuk azt is, hogy Olaszország kertgazdasági termelése és értékesítése szintén szindikális formában éri el hatalmas sikereit. Ha mi nagyon is kötött formában alkotunk meg szövetkezeteket, amelyek az összefogásnak nélkülözhetetlen iskolái, mégis, vagy talán annál inkább meghonosíthatnánk ezeket a szabadabb formákat, amelyek nem egyebek, mint *differenciált szövetkezetek*. Elképzelhetjük, hogy mekkora segítségünkre lenne, ha piacaink ellátása ilyen termelő szindikátusokra támaszkodnék! Ha a városok el is mulasztanák az ő beszerző szervük megalkotását, nekünk lehetne az átvétel szerveit is megcsinálni, melyek szintén nem egyebek, mint differenciált szövetkezetek: a termelő szindikátusok bizományi raktárai, sőt átváltói. Az ilyenek például Franciaországban működnek sikeresen. Elfoglalják a városi piacokat, eladásaiik alapára a termelvény értéke, amelyhez *józan* kereskedelmi hasznát írnak, de ennek az értékesítési bevételnek 20%-át is a termelő szindikátusoknak térítik vissza. Ez az ideji piaci forradalom, amely a „Köztelek” aug. 14-i számának élen közölt feljegyzés szerint is kánikulánkért visszatérő jelenség, alkalomul szolgálhat arra, hogy az itt felvetett gondolatokkal komolyabban foglalkozzunk.

Valóban restelnünk kell, hogy ennek az agrárországnak egyetlen nagyvárosát és egyetlen fűrdőterületét sem tudjuk mintaszertűleg ellátni. Restelnünk való ez azért is, mert semmi *természetes* akadály nincs. Termelő és fogyasztó kölcsönösen akarják, de mint a regulálatlan gép kerekei, egymást zuzzák és török. Ha hozzáértő kéz az egymás hajtására való kerekeket beigazítaná, az egész szerkezet nyirkoság nélkül végzné a maga sima működését. Tehát ne ruzsiákkal, uszorbíraskodásokkal lopjuk el a drága időt és szaporítsuk az egymásra utalt két tényező fogeskor-gásait és fogkiveréseit. A kiket a maguk törtétele, vagy a közélet forgása intező állásokba emelt, tegyék meg a kötelességüket s a termelés és fogyasztás együttműködésének már bevált berendezését teremtsék meg.

A nitrogénmentő tőzeg!

Ne vásároljon szalmát, mert drága pénzen gyommagot és kárttevő rovarokat telepít földjére.

Szalma helyett tőzeget vegyen

ezzel nem fertőzi meg földjét, megmenti a trágya nitrogén és kálium tartalmát, a ruganyos tőzegalmon

állatai többet **pihennek,**
tehenei jobban **tejelnek,**
hizói többet **hiznak!**

Jelenlegi áraink vagontelekben helyt Fekete-bézsény állomás vagonba rakva 10.000 kg.-ként:

Téptelen tőzeg, kockákban	--- P 130
Téptett tőzeg, ömlesztve	--- P 200
Tőzegkorpa, ömlesztve	--- P 220
Téptett, préselt és bálázott tőzeg	--- P 235

+ 2% forgalmi adó!

gróf ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSÉNYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRELETE

TELEP: FONYÓD.

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. Telefon: Teréz 129-76

SCHREIER BÉLA
KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VII., IZABELLA-UTCA 34.
TELEFON: JÓZSEF 320-52 és JÓZSEF 493-49

Vesz és elad: **Szénát, szalmát, lucernát, zabosbükönnyt, lóherét és muhart** úgy lazán, mint préselt bármely mennyiségben.

Préseléshez modern gőz-, ló- és kézipréseit bocsátja az eladók rendelkezésére.

Hosszu kis és nag kesítésről, magának a központ nának, áll ha keresi lehetetlen huzódó termő me

A mész

Mult ta mert körü a csilisalé feljavításá meg rend salétrom E részletezen gazdafarsz

A mész (röviden E amelyben salétromba hatása. M talmaz, fe papírral hozzák for akít érde trágjának 18-ik szám gyakorlata megtalálha

A mész terjedve, k kezelése il ha hosszab tartjuk, u csomósodik ajánlatos A mészsaló ctra legme ugis ures fektetett d fel fog tün t. i., amint maznak, ez annál is in rendszeren a az bizony eddig már a a csili-, le legjobban Gyengébb rópára ped Az előbbi

1) Nem me a Köztelek „könyvbeber nedvszivóság kellemetlen

2) Az olva ról *Baltera* lebbi számát szórásáról el

Ajá MA

Ne kü Vasuti je költség 10 nap

Hosszu idő óta panaszkodunk, irunk, beszélünk, kis és nagy ankéteken javaslatokat gyártunk az értékesítésről, de egyetlen illetékes szervünk sem vesz magának fáradságot azok végrehajtására. Ha talán a központokban a végrehajtáshoz értő erőink hiányoznának, állítsunk oda be megfelelő erőket, mert találunk, ha keresünk. De nem szabad tovább tűrni, hogy a tehetetlenségek és kuruzslások miatt évtizedeken át húzódó vajadásokba közös kincsünk: a magyar föld termő méhe pusztuljon bele.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A mészsáletrom gyakorlati kezelése és használata.

Mult tavasszal mészsáletromot vettünk, főleg azért, mert körülbelül 30%-kal olcsóbban ajánlották, mint a csilisáletromot. Répa és egyes gyengébb gabonák feljavítására használtuk. Mivel kísérleti eredmények még rendelkezésemre nem állanak, csak a mészsáletrom használatát és ezzel kapcsolatban egy később részletezendő kérdés felvetését akarom érdeklődő gazdatársaim figyelmébe ajánlani.

A mészsáletrom a Badische Anilin- és Sodafabrik (röviden B. A. S. F.) által gyártott nitrogénműtrágya, amelyben a sáletrom mészhöz van kötve, míg a csilisáletromban nátriumhoz, innen az utóbbi cserepesítő hatása. Még csak annyit, hogy 15-5% nitrogént tartalmaz, fehérszínű, tört rizshez hasonló. Kátrányos papírral bélelt zsákokban, 100 kg-ra kiegyenlítő hozzá forgalomba. Bővebb leírásától eltekintek, mert akil érdekel ez a nitrogéntartalom, különösen fejtrágyának alkalmas műtrágya, az a „Köztelek“ idei 18-ik számában, vagy Gyárfás József: „A műtrágyázás gyakorlata“ című könyvében annak részletes leírását megtalálhatja.

A mészsáletromról általában az a nézet van elterjedve, hogy erősen vízszívó tulajdonsága és ezért kezelése, illetve kiszórása nehéz. Valóban igaz, hogy ha hosszabb ideig nedves helyen, vagy nyitott zsákban tartjuk, úgy kőkeménységű, 5-8 kg-os darabokba esomósodik össze. Ezért a megkezdett zsákokat mindig ajánlatos újból bevarrni, vagy jól összegöngyölgétni. A mészsáletromnak tehát száraz hely kell; erre a célra legmegfelelőbbnek tartom a tavaszi időben már ugyis üres magtárt, ahol a földszinten külön lécekre fektetett deszkákön raktározzuk. Tisztelt olvasóimnak fel fog tűnni az, hogy földszinten, — igen! A zsákok t. i., amint már az előbb jeleztem is, 100 kg-ot tartalmaznak, ezt a mennyiséget pedig felhordani igen nehéz, annál is inkább, mert a széles zsák nem fekszik rendszeren a vállra. Így raktározva a mészsáletromot, az bizony tökéletesen száraz marad és állítom, hogy az eddig már általam használt műtrágyák közül, ideértve a csili-, leunasáletromot, és kénsavas ammóniák a legjobban szórható nitrogénműtrágya.)

Gyengébb őszi gabonákra 40-50 kg-ot, a cukorrépa pedig 100 kg-ot szórtunk kat. holdankint. Az előbbi mennyiséget egy, a második mennyiséget

1) Nem nézet, hanem tény, hogy a mészsáletrom — mint a Köztelek idei 18. számában megjelent cikkemben írtam — könnyebben nyirkosodik át, mint a csilisáletrom, pedig a nedvesség már a csilisáletromnál is akárhányszor nagyon kellemetlenné válik.

Rovatvezető.

2) Az olvasó szives figyelmébe ajánlom az ugyane tárgyról *Laterra* Miklós dr.-tól írt és a Köztelek egyik legközelebbi számában megjelenő cikkében a mészsáletrom kiszórásáról elmondottakat.

Rovatvezető.

két részletben. Az első kiszórás kézzel történt és pedig a cukorrépanál a vetés előtt mindkét irányban a 100 kg mennyiségnek a felét, 25 + 25 kg-ot szórtunk ki. Ezáltal a kiszórás sokkal egyenletesebb, mert mint fejtrágyázott gabonánál láttam, ahol csak egy irányban történt, a gabona bizony stráfos lett. A szóró emberek t. i. akkor, amikor a köteyből kirántják teli marokkal a kezüket, maguk előtt kissé jobbra hullatják el nemcsak ennek, hanem bármely más műtrágyának a javát. A keresztben történő szórásnál ugyanis több a munka, tehát a szórás drágább, de az elosztás legalább jó lesz. Nagyon fontosnak tartom és erre igen nagy súlyt vetek, hogy a kiszórt műtrágya széleit csóvákkal megjelöljük, mert ellenkező esetben a fordulónál könnyen hibák történnek.

A második részlet kiszórását a cukorrépanál a rendvágás után végeztük, ezáltal elértük azt, hogy pár nap múlva, amikor az egyelésre került a sor, a legkisebb harmat hatása alatt is szétfolyó műtrágya már leszivárgott a földbe és az egyelés által erre-arra tekergetett répák rohamosan fejlődtek. Ez az a kérdés, amire a cukorrépa termelő gazdatársaim figyelmét fel akarom hívni. *Mikor szórjuk ki a fejtrágyának adandó nitrogénműtrágyát?* Vannak, akik a vetés kelése, mások viszont az egyelés után szórják. *Vagy a második részlet is szétoszlik? Felét a kikelés után, amikor a zsege répa növekedését segítjük, felét egyelés után adva, a répa júniusi erős lomb-, illetve levélneveléséhez adjuk a szükséges nitrogént?* Itt azonban a kétszeres szórás miatt több a munka, amitől a sok napszámos munka idején, májusban mindenki fél. Ezért, de meg hogy a jó elosztást biztosítsuk, a kat. holdankint fejtrágyának adott 50 kg mészsáletromot egyszerre a következőképpen vetették el.

A legfontosabb volt nekünk és mint cél lebegett szemünk előtt, hogy a fejtrágyát csakugyan fejre, t. i. a répa fejére, tetejére adjuk és ezáltal a fiatal, még ki nem fejlődött gyökerekhez közel juttassuk. Itthoni kipróbálás után a répavetőgépet alkalmasnak találtuk erre. A vetőgép ugyanaz volt, amellyel a répat vetettük, de lehet a gép akár korongos, vagy kanalas, mindegyik jól kiszórja. A mészsáletromot a zsákból valami nagyobb edénybe, pl. 50 literesbe (zsákból közvetlenül igen nehéz), onnan pedig a gép magládájába öntjük. A vetőgépen semmi átalakítást nem csináltunk, csak a vetőcsöveket emeltük fel úgy, hogy körülbelül 15-18 cm-re járjanak a sorok felett. A szóróadó mennyiségét a hajtókerek cserélésével, a magláda megdöntésével stb., tehát éppen úgy szabályoztuk, mintha répamagot vetettünk volna. A kiszórás minden különösebb akadály nélkül, mindenhol a régi csapáson történt, csak nedves, párás levegő esetén (déli szél) ragadt jobban, de a gép után járó ember akár a rendes vetésnél, a fordulónál meg-megütögetve a vetőszerkezetet, különben pedig mind a magláda, mind a vetőszerkezet ajtajának lezárásával, a gép és kiszórás kifogástalan menetét biztosította. Így sikerült elérni az előbb kitűzött célt, mert minden külön műtrágyaszórógép nélkül, mégis géperővel olcsón dolgoztunk és a sorokra szórva, a legideálisabb fejtrágyázási munkát végeztük.

Kérdés már most, vajjon a mészsáletrom, mert kis mértékben ráragadt a vetőgép részére, nem fogja-e azt megtámadni és ezáltal megrongálni. Ezt most még nem látni, mivel azonban a vetőgépet a szórás után tisztára kimosattam és olajos ruhával bekenettem, különösebb rongálástól, azt hiszem, nem kell tartani.

Történeli hűség kedvéért meg kell még jegyeznem, hogy ez nem az én találmányom volt, mert amint hallottam, már itt a vidéken azelőtt is kísérleteztek

3) Erre a választ hazai tapasztalat nyomán megadtam a „Műtrágyázás gyakorlata“ című munkám 90. és 116. oldalán. Lásd továbbá az ugyane tárgyban a Köztelek idei 44. számának 868. oldalán G. F.-nek adott választ.

Rovatvezető.

hasonló szórási módokkal, de az eddig fejtrágyának használt csilisáletromot így kiszórni bajosan tartom elképzelhetőnek.

Összehasonlítás miatt közlöm 15-5%-os mészsáletrom és vele egyenértékű (eddig kísérletek ezt mutatják) csilisáletrom árát. A mészsáletromot 30-20 pengőért vettük q-kint ab határállomás, míg a csilisáletromért 48 pengőt kértek.

A jó tulajdonságai mellett van a mészsáletromnak azonban egy nagy hátránya, t. i. nem keverhető más műtrágyákkal, így szuperfoszfáttal sem, ezáltal a kiszórás költségeit növeli, az ára azonban annyira versenyképes, hogy a csilisáletrom használatát e rossz tulajdonsága ellenére is erősen vissza fogja szorítani. Lédec.

Ferenczi Viktor
okl. gazda.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grabner Emil.

Gyakorlati lóheremagtermesztés.

Ha végigtekintünk növénytermesztésünk egész területén, úgy azt látjuk, hogy a különböző kultúrnövények, gyök- és gumónövények és takarmányfélék magvainak házi termesztése nálunk mindig mostohán kezelt dolog volt. Gazdáink idegenkedtek a mindenestre komoly szakismeretet kívánó, sokszor bibelődő és kétséges eredményű munkától és szivesebben fordultak a kényelmesebb megoldáshoz, a gazdaságaikban szükséges vetőmagvaknak magkereskedőtől, legjobb esetben más gazdaságoktól való beszerzéséhez. Áll ez különösen a multra, de áll még — sajnos — a jelen időkre is. Még napjainkban is húzódoznak gazdáink a sok propaganda és saját kárukön való tapasztalás ellenére attól, hogy a gazdaságaikban természetesen szándékol takarmányok stb. magvait saját birtokukon termeszték.

Különösen kívánatosnak tartom hazánkban a lóheremag termesztésének nagyobb mérvű felkarolását, hiszen a lóhere szinte mindenütt termelhető, egyik legfontosabb szalastakarmányunk, amelyet minden állat szeret és úgy zölden etetve, mint szénának készítve elsőrendű takarmányt ad. Lóheremagtermesztésünknek azonban nemcsak a saját szükséglet kielégítését kell céloznia, hanem megérdemelt figyelemben kell részesíteni annak előnyös külföldi elhelyezhetését is és így természetesen az eladás, illetőleg export szempontjából kell kiszélesíteni. Nemrég állapította meg a Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara terményértékesítési ankétján Keeskemenési Maulhner Alfréd, a Magyar Magkereskedők Egyesületének elnöke, hogy „a magyar mag jó világikk“, értékesítésében nincsenek akadályok és számára megnyitottak a legtávolabbi tengerentúli országok is. E tekintetben tehát nyugodtak lehetnek gazdáink.

Az exportálásra való törekvésen kívül, hazai sikeres lóheretermesztésünk érdekében is rendkívül fontos sága a jó magyar lóheremag termesztésének fellendülése, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint az a „Haladó Gazda“-ban is közzétett s a Wiener Landwirtschaftliche Zeitung folyó évi 6. és 8. számában megjelent közlemény, amely övva inti a gazdákat az olasz lóheremag használatától, mivel az nem bírja a középeurópai erősebb teleket és emiatt már a második esztendőben alig ad kaszálást. Ezért tehát az a legeszményibb állapot, ha minden gazda a saját maga termesztette lóheremaggal látja el szükségletét, aki pedig vásárlásra

4) Közvetlenül alkalmazása előtt a mészsáletrom össze keverhető Thomas-salakkal, mésznitrogénnel és a kálitrágyákkal.

Rovatvezető.

Ajánlunk szakszerűen tisztított ősziborsót, szöszösbükkönyt, államilag ólomzárolt lucernát, fűmagvakat stb.

Vásárolunk Viktória-borsót, heremagvakat és egyéb mezőgazdasági magvakat.

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T., Budapest, IV., Szép-u. 1. és Monor

Telefon: J. 448-28 és 448-29

Sürgönyeim: Granarium

Ne utazzék külföldre!

Vasuti jegy, utlevél, vizum stb. költségei fejében körülbelül 10 napig gyógykezelik

A SUÁBHEGYI SZANATÓRIUM-BAN

Csonka-Magyarország legmagasabban fekvő (430 m.) klimatikus diétás gyógyintézetében. **Gyomorbeteg, idegesek, vese-, cukor- és szívbetegek szakszerű kezelése.**

7672

szorult, ne üljön fel az esetleg olesó árral kecsegtető reklámnak, hanem csakis belföldi, a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárolt magot vegyen.

A kedvező értékesítési feltételek mellett löheremagtermesztésünk csak akkor lesz hasznalhajtó, ha kellő mennyiségű és minőségű állagtermést tudunk felmutatni, mert mint azt Grabner Emil már több helyütt hangoztatta, 80-100 kg kat. holdankinti állagterméssel sehoggy sem találjuk meg számításunkat. A cél tehát: a kat. holdankinti terméshez 100 kg-on felül minél magasabbra feljokozni, amit csak a gyakorlatban kipróbált és bevált termesztési szabályoknak pontos betartásával lehet elérni. Ezért akarom körvonalazni azokat a gyakorlati eljárásokat, amelyeket a simongáti béruradalomban követtem és helyesnek tapasztaltam.

A simongáti kerületben évenként körülbelül 50 kat. holdon természetünk maglóherét. Magnyeres célból mindig a sarjút, a második kaszálást vágjuk le, mivel az általános tapasztalás szerint ez adja a legbővebb magtermést. Nem volna célszerű különben az előlőhere meghagyása azért sem, mert ez rendszerint gazosabb, nem köt olyan jól magot és visszaveti a sarjút fejlődésében. A helyes maglóheretermesztést már az előlőhere fejlődése folyamán kell megkezdeni, amikor is módunk nyílik a magtermelés céljaira legalkalmasabb területek kiválasztására, megfigyelhetjük az arankával fertőzött helyeket és az irtási munkálatokat a tervbevett részeken különös gondnal és pontossággal hajthatjuk végre. Szükséges ez az előre való megsejmelés azért is, mert arra kell törekednünk, hogy a meghagyandó terület minél hamarabb — lehetőleg már május végén — kerüljön kasza alá, mivel a korai tarló sokkalta gyorsabban regenerálódik s ez nagymértékben fokozza a terméshezajom. Meg kell állapítanunk ilyenkor löheretábláink felhasználásának sorrendjét, hogy a második kaszáláskor meghagyandó rész egyszerre vágassék le, ami által az egyöntetű fejlődést és az egyidejű beéredést biztosítjuk. Ezt pedig legkönnyebben úgy érjük el, hogy a kijelölt területet száradóra vágjuk s a zöldtakarmányozás céljára a többi részeket használjuk, mivel a hosszú időre elnyúló zöld etetés csak lassu ütemben fogyasztja táblánkat. Ugyancsak ilyenkor kell még meggyőződést szerezniünk, vajjon a magtermesztés legnagyobb ellen-sége, az ápión, nem lépett-e fel túl nagy mértékben? Ha igen, úgy nem érdemes a löheremag termesztését erőltetni, mert csak bosszuság ér bennünket, helyette fogjunk inkább az ápión gyökeres kiirtásához.

A sarju virágzásakor, illetve magkötésekor történik azután a végleges döntés arra nézve, milyen mértékben és egyáltalán érdemes-e löheremagot fognunk. Tudvalevő, hogy a löhere megtermékenyítését — felnyitva a növirágot — a pöszmék eszközlik és ha ezek (ami különösen esős időjárásakor szokott előfordulni) nincsenek kellő számban jelen, akkor szintén nem fizeti ki magát a löheremag termesztése. Sajnos ugyan, de a magkötéstől kell függővé tenni a természet nagyságát és ha vizsgálatunkkor azt látjuk, hogy a löhere csak itt-ott kötött, úgy okosabban tesszük, ha a rosszul kötődő részeket szénakészítés céljából levágjuk és a magnyerést csak a jól kötődő táblákra korlátozzuk. Ezt nem akarják sok helyütt belátni s ráparancsolják a szegény gazdatisztre, hány kat. hold löheremagot hagyjon, holott ez addig, amíg a magtermékenyülés feltételeit nem biztosítjuk, a fentiek értelmében, előre meg nem állapítható. Ezért Simongáton mindig figyelembe vettük a magtermeléssel hasznosítandó tábláink kiválasztásánál a másféle mézelő növények közellétét, mert a magkötést az ákácsok, biberherere, repce, szöszbükökny stb. mellett fekvő tábláinkon mindig tökéletesebbnék találtuk. Különös tekintettel kell még lenni arra, hogy a löherésünk tulságosan zárt és buja ne legyen. Feltétlenül kizárandók az arankás és gazos területek, mert ilyenkor a löheremag egy része helyett arankát és gyommagvat aratunk, ami amelllett,

hogy a termést kevesebbit, legtöbb helyütt még tökéletlen tisztító-eszközökkel ki sem vehető s így a mag árát jelentős mértékben leszállítja.

A löheremag kaszálásának ideje augusztus végén, vagy szeptember elején következik be, az időjárás viszonyok alakulása szerint. Az aratást akkor efsük meg, amikor a magvak már félig-meddig kemények és szineződni kezdenek. Elsietni ezt nem szabad, mert az éretlen, puha, zöld magvak összeaszznak és nem lesznek csiraképesek. Inkább egy kissé későbbre halasszuk az aratást, veszteség ugyanis emiatt nem igen szokott előfordulni, mivel a mag nem pereg, legfeljebb a gubók töredeznék le. A kaszálást lehetőleg olyan időpontban hajtsuk végre, amikor száraz időre van kilátás, mert sok csapadék esetén igen ügyes-bajos dolog a löhere megszáritása. A kaszálást végezhetjük fűkaszálogéppel is, ha a löhere nem dől meg és elég ritkás.

A rendre kaszált maglóherét megszáritása után tapasztalataim szerint leghelyesebb petrencéni, míg a keresztberakást inkább a biberherénél tartom célra-vezetőnek. A száritást szigoruan kell vennünk s száraz, napos időben is csak 4-5 napi száritás után fogjunk a gyűjtéshez. Nagy boglyákat rakassunk, mert eső esetén ezek nem szenvednek annyi kárt és sokkal könnyebb a szárogatásuk. A boglyákat azonnal sohase hordassuk, hanem még egy-két napi utószáradásnak tegyük ki a löherét, ekkor a levegő is jól átjárja, a szél megfújja. Legnagyobb baj, ha a száradási folyamatot az esőzések megakasztják. A löhere igen higroszkópikus, már páratelt levegő is egészen átmedvesíti s a megázott löhere nagyon nehezen szárad. Azért, ha esőre van kilátás, a lekaszált löherét ne forgattassuk meg és inkább renden maradjon, mint ágyásba hajtassék, mert ágyásba hajtva sokkal jobban szétázik, mint renden hagyva. Ha petrencében éri a löherét az eső, úgy ne sokat késlekedjünk a megszárogatásával, mert könnyen megpenészedik és rothadásnak indul. Ha nem volt nagy az eső, úgy a felső megázott részt villával lehuzzuk, a szárazat pedig behordatjuk, a szél által megszáritott felső részt azután este hordjuk be, vagy újra rá-rakjuk a petrencére. Ebben a küzdelemben kell a gazdának a legnagyobb ügyességet tanusítani. Bizony az időjárással való harc nagyon megráigítja a termelést, mert a száritási munka felette sok napszamba kerül. Ez is egyik oka annak, a rossz kötődésen kívül, hogy az esős vidékeken nem megy a löheremagtermesztés. Szerfelett fontos és az egész magtermés mennyiségére döntő mérvben kiható a száritás mikénti végrehajtása. Mindenki sajnálja a maglóherében elvesző takarmánytömeget és azt szeretné, ha a magtermés mellett a cséplőgépből kijövő gubót még előnyösen értékesíthetné takarmány gyanánt is. Mindkét feladatnak azonban nem lehet megfelelni.

Tartsuk szigoru szabálynak, hogy a maglóhere hordásába addig ne kezdjünk, amíg az légszáraz állapotban nincs. Tökéletesen meg kell száritani úgy, hogy gubója feketés, levele, szára abszolút száraz, magja meglehetősen könnyen kifejtethető, sötét violaszínű legyen; a zöldes, csak keveset is nedves részeket minden körülmények között ki kell dobni, mert ellenkező esetben a cséplőgép nem gubozza le. Nagy uradalmakban, de másutt is, a löheremag hordásának idején legtöbb esetben még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a löheremag csépléséhez kezdhethünk. Azért legajánlatosabb a löheremagot kazalba hordani és csépléséhez a gabonaneműek elvégeztével fogni. Ha a száritást az előbb említett módon hajtsuk végre, akkor bátran maradhat jó ideig kazalban a löhere. Ebben az esetben, sajnos, a cséplőgépből kijövő löhereszalmának előnyös takarmányozási felhasználásáról nem beszélhetünk. Mint szalastakarmányt sem a tehéneknek, sem ökröknek, vagy lovaknak nem adhatjuk, mert az elfasodott, leveleitől megfosztott, legubózott szárat azok bizony el nem fogyasztják. Almozásra azonban mégis kár volna elherdálni. Simongáton a legjobb páctakarmánynak tapasztaltam és egész télen át a göbölők pácát

szeszakozott maglóhere szalmával készítetjük, ami kiválóan bevált. Mindenkinék bátran merem ajánlani, hogy tehének, ökrök, de különösen göbölők pácának alap-takarmányául a szokásos zab- és buzapolyva, valamint a tavaszi és őszi szalma szeszakafélék helyett használják a maglóhere szalmáját, mert az — ami különösen göbölőknek fontos, — kitünő abszorbeáló képességével fogva, oly mértékben magába szívja a pác melászos, vizenyős részét, olyan kiválóan elegendik és magához ragasztja az olajpogácsát, korpát és tengeridarát, mint azt egyik keverésre használt szeszakaféle sem teszi.

Sok gazda úgy gondolkozik, hogy nem vár a gubó megbarnulásáig és még kissé zöldes szárral vágatja le a löherést, nem szárogattatja agyon és ilyen módon még elfogadható szalastakarmányhoz is hozzájut. Óvva ítek mindenkit ettől az eljárástól, mert igaz ugyan, hogy az ilyen félig szárogatott löhere takarmányként egész jól feleltethető, de viszont a termés jelentős hányada, mint az alábbi konkrét esetből kitünik, elvesz. Próbaképen az egyik tábláról ilyen harmattal fordított és csak félig-meddig megszárogatott maglóherét hordattam a kazalba. Amikor aztán egy jó hét múlva cséplésre került a sor, a kazalnak ez a része erősen felmelegedve, megfűlelt állapotban kerülve a gépbe, a legubózás olyan tökéletlen volt, hogy csaknem háromnegyedrész gubó a száron maradt. A magja vörös lett és csiraképtelen. Ujra át kellett csépelni, de még így sem sikerült a gubókat mind lefejtetni. Ha helyesen végeztük a száritást, ezt már messziről megismerjük a cséplőgép körülvevő porfellegrel. Ha a cséplőgép simán, hangtalanul és porozás nélkül működik, akkor nem is teljesíti jól a feladatát. A cséplőgépnek a gubó-záskor, mint azt Kiss Gyula, a simongáti béruradalom kitünő főfelügyelője mondotta, a felgomolygó fekete portól „füstölnie” kell.

A maglóherekazalt lehetőleg valamely pajta, vagy más alkalmas épület közelében helyezük el, hogy a cséplőgépből kijövő gubót jól alá raktározhassuk el. Ez azért célszerű, mert akárhogy is szalmázzuk le a gubó-rakásokat, esőzés idején ezzel nem tudjuk megakadályozni, hogy a csapadék közé ne férközzék. Simongáton mindig egy nyár juhokot mellett állítottuk fel a cséplőgépet s a leszalmázott alapzatra először vékony rétegben terítettük el a gubókat és csak állandó forgatás, szellőztetés után, mikor már az ömnelegedés nem mutatkozott, hánytuk vastagabb halmazba. Így aztán nyugodtan folytathattuk az ősz folyamán a „koptatást” a löheremagfejttel, ami bizony jó hosszú ideig el szokott tartani.

Bármilyen tökéletesen is végezze munkáját a koptató, teljesen nem tudja kifejteti a löheremagot. Azért ajánlatos a magfejttől kikérült gubókat külön prizmába rakatni és ha érdemesnek mutatkozik, úgy még egyszer felönteni. Erről úgy győződhetünk meg, hogy kipróbáljuk, hány kosár kifejtett gubó szolgáltat egy kg magot? Ez természetesen már nem tartalmaz valami szép magvakat, leghelyesebb a legelőkre, rétekre elszórni.

Nem mulaszthatom el, hogy pár szóval fel ne említem, hogy Simongáton meg szoktuk kísérteni a szárlőhere magtermesztésre való felhasználását is. Ez azonban kockázatos. A tavalyi esztendőben pl. amikor az ősz abnormálisan száraz és meleg volt, kitünően sikerült, más években pedig képtelen a magot beérlelni. Ha tehát hosszú, száraz őszre számíthatunk, úgy érdemes kisebb területen a magtermesztéssel szerencsét próbálni, mert a következő évadban elenyésző az a visszamaradottság, amelyet a magtermésre fogott löheresen észlelhetünk.

Cikkemben igyekeztem megjelölni azokat a körülményeket, amelyek mellett nem érdemes löheremagot termelni. Tettem ezt pedig azért, mert — nézetem szerint — a nem megfelelő viszonyok mellett folytatott löheremagtermesztés veszi el leginkább attól a gazdát kedvet és csinál rossz propagandát a löheremagtermesztés feladulésének. Tisztában kell ugyanis lenni azzal, hogy

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Sürgönycim: „MEGALÉR” Budapest

Wien: Hók; „Megalér” Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien St.-Marx. Sürgönycim: „Megalér” Wien

FOGLALKOZIK: Mindennemű haszon- és vágóállat adás-vételével, jármos- és beállítási ökrök szállításával, sovány sertések közvetítésével, hizott marha, sertés és juh bizományi értékesítésével. **Bérhizlalások és hizlalási előlegek nyújtásával előnyös feltételek mellett.**

ÁLLATSZALLITMÁNY K CIMZENDŐK: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros, Marhavásártér — Wien, St.-Marx
Sertéséknél: Budapest-Ferencváros, Sertés-vásártér — Wien, St.-Marx

Gazdatársadalmi intézmény: ~ Mindennemű állatkitelt legelőnyösebben lebonyolítunk! ~ Meghívásra szakértőnket a helyszínrre kiküldjük!

ALFA SEPARATOROK mélyen leszállított árrairól sürgősen kérjen ajánlatot.

ASTRA tejgazdasági gépek, szénsavas hűtő-berendezések.

ALFA SEPARATOR R.T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon J. 368-89

Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: József 352-57

Alapítási
187

leg

szítettük, ami kívárem ajánlani, hogy lyók pácának alapzapolyva, valamint heiyett használják ami különösen göbeáló képességénl vja a pác melászos, egyedik és magához tengeridarát, mint afele sem teszi.

ny nem vár a gubó s szárral vágatja le és ilyen módon meg hozzájut. Óvva ürítgáz ugyan, hogy karmányként egész s jelentős hányada, nik, elvész. Próbamattal fordított és maglóherét hordat- jó hét mulva csep- esen erősen felme- erülve a gépbe, a gy csaknem három- . A magja vörös lett elni, de még így sem ni. Ha helyesen vé- ről megismerjük a l. Ha a cséplőgép kül működik, akkor cséplőgépnek a gubó- ongáti béruradalom felgomolygó fekete

a löheremagtermelés magas termelési költségekkel jár és alacsony maghozam mellett nem fedezi a ráfordított munka értékét. Már maga a kaszálása sokkal lassabb, forgatása, szárogatása, gyűjtése, hordása, — különösen esős időjárás esetén —, valamint cséplése és koptatása igen sok napszámot felemészt, amit kalkulációknál nem szabad kifelejteni.

A simongáti béruradalom kiváló szakértelemmel és ritka gyakorlati tudással rendelkező főfelügyelőjének, Kiss Gyulának vezetésével már régóta foglalkozik löheremag termelésével és a fent leirt módszerek szem előtt tartásával mindig kedvező eredményeket is ért el.

Végül meg kell említenem a löheremagtermelés jövővelmezőbbé tétele szempontjából, hogy gazdáink vajmi kevés gondot fordítanak a löheremag tisztítására. Általánosan az az eljárás divik, hogy egy egyszerű rostálás után eladják a magot a kereskedőnek, aki aztán ki is használja alaposan a felületességét és a gyommagvak és egyéb tisztálanságok jelenléte miatt, ugyancsak a forgalmi áron alul veszi át a magvakat. Ma már a löheremag tisztítására speciális finom lyukotatású sziták és tisztítóberendezések kaphatók, amelyeket feltétlenül be kell szerelni a gazdáknak, hogy tiszta, gyommentes áruval állhassanak a kereskedő elé.

A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének nemrég kiadott jelentéséből kitérünk, hogy az 1926. évben 26,251 q-t tett ki a löheremagkivitelünk. A többi exportált magvak mellett ez eléggé tekintélyes mennyiség és ha ezt a jövőben növelni tudjuk, nagymértékben hozzájárulunk az állam és a magángazdaságok várva-várt talpraállításához.

Kaposvár.

Faber György

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Dégen Árpád dr.

A csávázószeresek értékének elbírálása.

A bolgár mezőgazdasági egyetemen, Szófiában, Athanasoff tanárral dolgozószobájában beszélgettünk a növénykörtán újabb fejlődéséről. Athanasoff tanár, ki több évig volt Amerikában és körülbelül nyolc évig a hollandiai világhírű Növénykörtáni Intézetben dolgozott, mint általában a tudományos világban elismert szakember, néhány évvel ezelőtt engedett hazája hívásának és visszatért Szófiába, a Mezőgazdasági Egyetem és a mezőgazdasági többtermelést szolgáló kísérleti intézmények felépítésére és megszervezésére.

Popoff honfitársa stimulációs elméletének gyakorlati értékében sohasem bízott s nem is foglalkozott e kérdéssel. Annál nagyobb figyelemmel kísérte tudományos alapon a vetőmagvak csávázási kérdését és különösen a Bulgáriában fontos szerepet játszó dohánybetegségekkel foglalkozott. A Wildfeuer dohánybetegségre vonatkozólag, amely Magyarországon is fellépett, igen értékes, új irányú jelölő megfigyelései vannak. A vetőmagsávázás szempontjából, mint Amerikát járt gyakorlati embert, leginkább a porpácólás érdekli, azért is, mert szerinte sokkal könnyebb a helyenkint még primitíven gazdálkodó bolgár népet a könnyebb porpácóláshoz hozzászoktatni, mint a nehezebb nedves csávázáshoz.

Beszélgetésünket megelőző napon vizsgálta át Athanasoff vetőmagsávázásra beállított parcelláit és megmutatta az eredményeket. A kísérleti technika minden elővigyázatossággal végzett kísérletnél a kis parcellák mindegyikén 400 magot vetettek el, részint csávázatlanul, részint különböző porpácokkal, azonkívül összehasonlítás céljából csávázó rézgáliccal kezelve. A kezelésnél a porpácok javára különösen a csávázó rézgáliccal kezelt parcellával szemben lényeges különbségeket talált, melyek azonban később

kiegyenlítődték, de a bokrosodás mértékében bizonyos nyomot hagytak, ami az aratásnál a leghatározottabban az egy és ugyanannyi magból fejlődött külön számú kalászból nyert kifejezést. A részleteket az alábbi táblázat mutatja:

400 magból aratott kalászosok száma	Összög %
Csávázatlan	530 25-00
Csávázógálic után	560 0-71
Kereskedelmi Porzol ..	630 0-00
Porzol H. után	860 0-23
Uspulun por után	496 4-50
Amerikai porpác után ..	987 3-00

Ezekről az adatokról beszélgetve érkezett vidékről egy bolgár gazdától levél Athanasoff-hoz, amelyben meglepőde értesíti, hogy gálicos csávázás után 10 keresztje volt, míg a Porzollal pácolt ugyanakkora területen 25 keresztet aratott. Athanasoff magyarázata, miután a stimulációban nem hisz, az volt, hogy Bulgáriában még nagyon sok helyen nyomtatják a búzát és gyakran ezt vetőmagul is használják. Eközött sok sérült mag is lévén, evidens a rézgálic csirarontó hatása, amely mint a példa mutatja, annyira elfajulhat, hogy a felénél kevesebbre is leszoríthatja a termést. Saját kísérleteinél az ugyancsak számottevő eltéréseket a rézgálic hátrányára egyrészt ugyancsak a vetőmagvak mikroszkópikus sérüléseire, másrészt pedig egyes vetőmagfajták speciális érzékenységére a rézgáliccal szemben, vezeti vissza.

Alig néhány órával e beszélgetés után Szófiában kezembe került a „Köztelek“ július 10-iki száma, amelyben Bittera dr. akadémiai tanár ugyanerről a tárgyról cikkeztek. (A „Köztelek“ ugyanis Szófiába is eljut.) Nagy érdeklődéssel olvastam a közleményt és ismervé Bittera tanárnak minden körülményre kiterjedő precíz gyakorlati kísérletezését, kénytelen voltam adatait és az azokból vont következtetéseit elfogadni. De ugyanakkor a néhány órával előbb Athanasoff dr. által bemutatott eredményeket is, mint gyakorlati pontos kísérletek adatait, kénytelen voltam szintén elismerni, amelyekből éppen az ellenkezőjét lehet következtetni, mint Bittera tanár tényleges adataiból. Itt tehát valami bajnak kell lenni. Ez pedig az, hogy a rézgálic-csávázás kérdése ügyben igen ellentétes adatok vannak. Ez ellentétes adatok okát még nem ismerjük eléggé, legfeljebb sejtjük őket. Tulajdonképpen nem is egy kérdéssről, hanem a kérdések egész sorozatáról van itt szó, amelyek nem egy és nem két kísérlet, hanem több száz kísérlet adatait által tisztázhatók csak végérvényesen. Emlékezem pl., hogy az 1909-ben a Magyaróvári Növénytermesztési Állomáson Gyárfás tanár által vezetett példás műtrágyázási kísérleteknél a szuperfoszfátra milyen sok számszerű adat adódott, amelyek szerint a szuperfoszfátosztás terméscsökkenést okozott; mégsem lehet ezekből az adatokból levonni azt a következtetést, hogy a szuperfoszfát nem okoz terméscsökkenést, ellenben sok száz kísérlet egybevetése után az adatok tulnyomó része a pozitív hatás mellett döntött. A rézgálic kérdésében is úgy látom, ez az eset forog fenn. Lehetnek körülmények, amikor a rézgálic semmiféle hatást nem gyakorol a fejlődő magra úgy, hogy ez normális termést ad (sértetlen vetőmag, rézgáliccal szemben érzéketlen fajta, erősen alkalikus talaj és egyéb még ismeretlen faktorok), viszont lehetnek körülmények, amelyeknél a rézgálic esetleg igen erős hatást fejt ki a csirázás folyamatára, vagy a bokrosodás mértékére és ennek következtében a termésre (erősen sérült vetőmag, rézgáliccal szemben érzékeny fajta, savanyu talaj és egyéb ismeretlen körülmények). Teljesen tisztán áll most, hogy aszerint, hogy egyik-másik kísérletező ilyen vagy olyan körülmények között vagy a különböző körülmények kombinációja mellett végzi kísérleteit, mindig más és más pozitív, megtámadhatatlan eredményekhez fog jutni.

Gyakorlati szempontból tehát az ország területére

a kérdést csak a statisztika fogja végérvényesen eldönteni, amelyből ki fog tűnni, sok-sok kísérlet után, hogy mely körülmények dominálnak az országban, vajjon azok-e, amelyek között a gálic csirát bántólag vagy terméscsökkenőleg nem hat, vagy azok-e, amelyek között ez a káros hatás érvényesül. Tulajdonképpen a következő kérdésekre kell majd ezeknek a kísérleteknek felelni:

1. Vannak-e ép és sértetlen vetőmagfajták, amelyek 1/2, 1, vagy 2%-os rézgálicoldatban való csávázást 15-30 percig kibírnak anélkül, hogy kárt szenvednének egyrészt a csiraképességben, másrészt a csirázási érélyben?

2. Általánosságban elfogadható-e az, hogy fenti rézgálicoldatok a sérült magokat (még mikroszkópikus repedések esetén is) csirázási működésükben károsan befolyásolják?

3. Amennyiben a rézgálicnak a növényzet első stádiumában mutatkozó káros befolyása fellép, lehet-e ez kihatással a terméseredményre?

4. Gyakorlati-e és minden körülmények között felismerhetők-e ama jelek a vetőmagvakon, amelyekből arra lehetne következtetni, hogy a kérdéses vetőmag rézgáliccal szemben érzékeny?

5. Amennyiben valamely körülmény folytán rézgálic okozta károk mutatkoznak, ugyanilyen körülmények között mutatkoznak-e ugyanezek a károk a modern porpácólószeres vagy nedves higanyos csávázószereseknél?

6. Végeredményben pedig a legfontosabb kérdés: megállapítható-e, eltekintve minden kelési, bokrosodási és fejlődési különbségektől, sulybeli többlet a szemtermésben és szalmatermésben?

Természetes, hogy a fenti kérdésekre ma határozottsággal, véglegesen még senki válaszolni nem mer, bár érzésem az, hogy igenis határozott különbség van a rézgálic-csávázás és a modern porpácólószeresek és nedves csávázószeresek hatása között, utóbbiak javára, eltekintve attól, hogy melyik szer biztosabb üszögmenesítő. Magam részéről, aki több mint tíz éve foglalkozom mind gyakorlati szempontból, mind tudományosan az egész növényvédelem kérdésével és leg részletesebben a vetőmagsávázással, ismervén a kérdést úgy a gazda szempontjából, úgy növénykörtáni szempontból, valamint a kémiai szempontból, számos tudományos és gyakorlati tapasztalat alapján, majdnem hajlandó volnék már további adatok nélkül is a kérdést a rézgálic terhére eldönteni. Merném ezt tenni már azért is, mert meg vagyok győződve, hogy hazánkban e kérdésben alig áll valakinek annyi bel-földi gyakorlati meg tudományos, meg annyi külföldi személyesen szerzett adat és impresszió rendelkezésére, mint nekem. Mégis már azért is, nehogy részrehajlás vádjá érhessem, függőben hagyom e kérdést és felhívom mindazokat, akik esetleg az idén ilyen irányú kísérleteket végeztek, közöljék adataikat számszerűen a „Köztelek“ hasábjain. Ez adatok alapján azután bizonyára ősszel újabb kísérletezők fognak akadni, akik a jövő évre további adatokat fognak szolgáltatni a kérdés végleges eldöntéséhez. Addig is egynéhány jelenleg rendelkezésemre álló komoly és minden kísérletügyi kritikát kibíró adatot közlök, abban a reményben, hogy ezek részben az idén, részben a jövő évben olyan mértékben ki fognak bővülni, hogy a kísérleti eredmények statisztikájából végleges eredményt vonhatunk le.

1. Hauser tanár a debreceni akadémián végzett kísérletei alapján a „Növényvédelem“ folyóiratban közölte adatait, amelyek szerint termett 100-ra átszámítva:

Csávázatlan parcellán	100
Rézgálicos parcellán	96
Higanosos parcellán	113

2. Eszterházián Günther főintéző által két év előtt a „Köztelek“ben közölt adatok szerint ugyancsak 100-ra átszámítva termett:

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi r.-t.

kivitelű osztálya

BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 33.

Telefon:
J. 463-64, 463-65

7964

Alapítási év
1874.

Sürgőnycim:
Mauthner rerté

legmagasabb áron vesz

biborheremagot, őszi borsót, szöszösbükkönyt (Vicia villosa) és egyéb gazdasági magvakat

Kérje új őszi árjegyzékünket, mely már megjelent!

BUDAPEST
"Budapest
Wien
vel, hírott marha,
lek mellett.
Wien, St.-Marx
helyszíne kiküldjük!

József 352-57

Csávázatlan parcellán	100
Rézgálicos parcellán	83
Higosanos parcellán	116
Porzolos parcellán	100

3. A Dreher-uradalomban Binder intéző által végzett kísérletek igen érdekes és újszerű számadatokat tartalmaznak a különböző csávázószerek után mutatkozó bokrosodásra vonatkozólag. Nevezett intéző bokrosodási számokat állapít meg, amelyekből az tűnik ki, hogy a rézgálicos növények lényegesen gyengébben bokrosodnak, mint a csávázatlanok, vagy Higosan higanyos csávázószerezrel kezelt fiatal növények.

Csávázás	Vetés ideje	Elvetett szem drb	Kikelt növény X/3.	Bokrosodás száma XI/23.	Bokrosodás száma XI/23
Csávázatlan ...	okt. 9.	1000	850	853	1870
Higosan	okt. 9.	1000	876	886	2148
Rézgálic	okt. 9.	1000	756	824	1393

A bokrosodásra kifejtett hatással lehet talán megmagyarázni a fentebb említett szófiai eredményeket is, amelyek szerint az egyes csávázószerek után ugyanannyi magból több-kevesebb kalász fejlődött. Pontos mérési eredményeket közöl továbbá az idén a *fejverneki gazdasági népiskola*. Ezek szerint tavaszi árpanál termett 1000 négyszögölön:

Rézgálic után	712 kg
Porzol után	764 "
Öszibuzánál termett ugyancsak 1000 négyszögölön:	
Rézgálic után	822 kg.
Porzol után	868 "

Amennyiben e legutóbbi adatok általánosíthatók volnának, úgy a 40—50 kg-os terméstartalom 30—40-szeresen meghaladja azt a néhány filléres megtakarítást, amit holdankint a látszólag olcsó rézgálic alkalmazásával el lehet érni. Tudomásom van továbbá igen sok olyan adatról, amikor a gazda kéve-vagy keresztszámra állapította meg a rézgálic hátrányára a porpác vagy nedves higanyos csávázással szemben a termésnövekedést. Ezeknél a becslések 5—60% terméstartommal állapítanak meg. Ezeket az egyéni szemértéki becsléseket mint komoly adatokat egy ilyen nagyszámú kérdés eldöntésénél felhasználhatónak nem tartom és ezért szükséges volna, hogy a közeljövőben az összes kísérletezők pontos súlybani méréseket eszközölve adják közre adataikat. A kísérleteknél nem válogatott, hanem a gyakorlatban szokásos vetőmag használandó.

Szófia. Friedl Gusztáv dr.

A közölt adatok korántsem mondhatók tudományos szempontból pontos kísérletek eredményeinek, mert ehhez még az elvetett vetőmag számának ismerete sem elegendő, lévén a buzának — még egy fajtán belül is — eltérő bokrosodási képessége, melyet a művelési mód, sőt a talaj különbözősége is befolyásol s így az egy magból kapott kalászok száma más körülmények miatt is változhatik s nem a használt csávázószertől.

A szerzőnek a rézgálicos csávázás terhére vont következtetését nem merjük még döntőnek elismerni, még pedig éppen az általa említett statisztika bizonyító ereje miatt. A rézgálic-csávázás számos országban kipróbált és bevált eljárás, amelyről sok évtizedes tapasztalatokkal rendelkezünk, amivel szemben az összes újabb csávázószerek hatásáról, mellék- és utóhatásáról tapasztalataink még nem elegendők arra, hogy határozott és végérvényes következtetéseket vonhassunk le belőlük.

Rovatvezető.

Minden burgonyatermelő olvassa el **Beke László: A burgonya termelése és nemese** című házigazdálkodó művét. — Ára 3 P 60 f. „Páris” R. T. Könyvnyomdája, Budapest IX., Üllői-ut 25.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

A Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő, Törzskönyvelő és Tejtermelés-ellenőrző Egyesület 1925/26. évi működése.

Az 1926. év október hó 31-ével a 6. számadási évet zárta le a Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület, amely a háború után, mint tejtermelés-ellenőrző egyesület elsőnek kezdte meg működését Csonka-Magyarország területén. Az egyesület e 6-ik számadási évében 49 tehenészetben összesen 3359 tehén állott ellenőrzés alatt, amelyek közül egész éven át ellenőrizve volt 44 tehenészetben 1839 ugynevezett éves tehén.

A 44, egész éven át ellenőrzött tehenészet a következő volt: Alesuti főhercegi uradalmi Bányavölgy, Göbolyjárás és Hatvan; Barta Emil és Pál Jakab-szállás; Batthyány Gyuláné grófné Bieske; Domokos Géza Csordakút; Dreher Jenő Erdőhát, Kismarton, Marianna, Szentlászló és Tordás; Elek Ferenc és Elek István dr. Hyppolit és Ivánca; Frank Sebő Gyulamajor; Friedl László Kishörsök; Grünwald Sándor örökösei Melyvölgy; Gyérey Richárd Tóti; Halápy Oszkár Simonmajor; Hazai Mezőgazdasági R.-T. Forna; Hönig Andor Arányos; Hirsch Alfréd dr. örökösei Felsőcikola; Hofmann Ede Nagynémetegyháza; Hofmann Frigyes dr. Vázsony; Juresek Béla Rétszilás; Károlyi József gróf Igarpuszta és Sárkeresztés; Kherndl örökösök Sárszentmiklós; Klein Lajos Baracs; Marschall Nándor Borbála; Mayer György Százhalombatta; Nedetzky-Griebisch Viktor Szolgaegyháza; ifj. Pajzs Gyula Rácalmás; Pap Ármin Mindszent; Pappenheim Siegfried gróf Imre-major; Pálffy-Daun József gróf Tükros; Pálffy Miklós herceg Kislók és Nagyhorcsok; Sigray Béla dr. Sándorháza; Strasser Vilmos Vam; Tükrossy Richárd Tükros; Vértessy Ferenc dr. és Vértessy László Bakony-sárkány; Vogl László Rebec; Vojnovich Gézáne Aranypuszta; Ziehy János gróf Nagyláng. Évközben belépett, tehát nem egész éven át volt ellenőrizve Fould-Springer Mária báróné szabópusztai, Frankl János galambospusztai, Frankl Zsigmond szedrespusztai, Hunyady Ferenc gróf gróttanyai és Wimpffen Siegfried gróf szinategyháza tehenésze. E fenti 49 tehenészet 7 tejjelgazdasági ellenőrzés alatt állott, vagyis 7 körzetre volt felosztva, amelyek közül a 44 egész éven át ellenőrzött tehenészet 1839 éves tehenének termelési és takarmányozási adataival óhajtok bővebben foglalkozni.

Az 1839 éves tehén közül 1561 (84,88%) a magyar pirostarka, 70 (3,81%) a szimentáli, 20 (1,09%) a montafoni, 173 (9,41%) a vegyes borzderes és 15 (0,81%) a hollandi fajtához tartozott, amelyeknek tehenészetenkénti évi átlagos termelését az I. sz. táblázatban foglaltam össze. (I. az I. sz. táblázat az 1267-ik lapon.)

A táblázatban felsorolt tehenészetek közül a 10., 14., 20., 41. és 50. számú tehenészetek adatai a többi adatokkal nem adnak teljes értékű összehasonlítási alapot, miután nevezett tehenészetekben a tehenállomány csak egy része volt ellenőrzés alatt, amelyeknek termelése nem lehet hű képe az egész állomány termelésének.

A pirostarka tehenek átlagos élősúlya 544 kg, a szimentáliaké 655 kg, a montafoniaké 569 kg, a vegyes borzdereseké 445 kg, a hollandiaké 557 kg, fajtára való tekintet nélkül pedig egy éves tehén átlagos élő-

súlya 540 kg volt, amit az elmúlt számadási évben részben mérlegeléssel, részben pedig becsléssel állapítottak meg minden tehenészetben. A pirostarka éves tehenek élősúlya 360—805, a szimentáliaké 535—800, a montafoniaké 465—665, a vegyes borzdereseké 330—580, a hollandiaké pedig 470—650 kg között ingadozott. A legnagyobb testsúlyuk tehát a szimentáli tehenek voltak, a legkönnyebbek pedig a vegyes borzderesek. A legnagyobb súlyingadozást (445 kg) a pirostarka teheneknél találjuk, aminek oka a megkülönböztetetlen fajtában, az állatok kedvező, vagy kedvezőtlen fiatalkori felnevelésében és azok nem egyforma tápláltsági fokában keresendő.

A tejelési napok száma átlagban 309, a szárazon állás napjainak száma pedig 56 volt, amely idő alatt egy éves tehennek évi átlagos termelése (egyesületi átlag) 2702 kg tej és 104,40 kg tejszír volt (3,86% átlagos zsírtartalom). Ebből az átlagból a magyar pirostarka tehenek 2700 kg tej és 104,69 kg tejszír (3,88%), a szimentáliakra 3132 kg tej, 123,72 kg tejszír (3,95%), a montafoniakra 3077 kg tej, 113,03 kg tejszír (3,67%), a vegyes borzderesekre 2497 kg tej, 92,70 kg tejszír (3,71%) és a hollandiakra 2816 kg tej, 107,24 kg tejszír (3,81%) esik. A legmagasabb termelése ugyebár, mint tejszírből a kizárólag pirostarka tehenekből álló 39. számú tehenészetnek volt 4243 kg tej és 156,20 kg tejszír, a legalacsonyabb pedig az 51. számúnak 1404 kg tej 56,85 kg tejszírral, amely tehenészetben szintén minden tehén kivétel nélkül pirostarka fajtájú. Mindkét helyen az alacsony, illetve magas tejszírhozam szoros összefüggésben van a tehenészet alacsony, illetve magas tejhozamával.

A legtöbb tejszírt tartalmazó tejet (4,25%) a 3. számú tehenészet tehenei, a legalacsonyabb zsírtartalmú tejet pedig (3,61%) a 6. számú tehenészet pirostarka fajtájú tehenei adták. Az egyesület 1925-26. évi zárásában résztvevő 44 tehenészet tejenek minőségére vonatkozólag érdemesnek tartom megjegyezni azt is, hogy 12 tehenészetben (27,28%) az évi átlagos zsírtartalom 4%-nál magasabb volt, viszont egy tehenészet sem volt olyan, amelynek zsírtartalma a megkívánt 3,3%-nál alacsonyabb lett volna.

Az egyes tehenészetek éves tehenének termelését külön-külön vizsgálva azt találjuk, hogy

1000 kg-on aluli tejmennyiséget adott	30 tehen, vagyis	163%
1901—1500 kg-ig	105	5,71%
1501—2000	268	14,57%
2001—2500	407	22,13%
2501—3000	415	22,57%
3001—3500	308	16,75%
3501—4000	151	8,21%
4001—4500	82	4,46%
4501—5000	38	2,07%
5001—5500	12	0,65%
5501—6000	12	0,65%
6001—6500	8	0,44%
6501—7000	2	0,11%
7001—7500	1	0,05%

Az éves tehenek legnagyobb része (22,57%) 2501—3000 kg tejet adott, ami meg is felel a 2702 kg egyesületi átlagnak.

Az éves tehenek tejszírhozamát vizsgálva kitűnik, hogy

50 kg-nál kevesebb tejszírt termelt	70 tehen, vagyis	3,81%
50—75 kg tejszírt termelt	273	14,85%
75—100	535	29,09%
100—125	538	29,25%
125—150	246	13,37%
150—175	118	6,42%
175—200	35	1,90%
200—225	15	0,82%
225—250	7	0,38%
250—275	2	0,11%

A legtöbb tehén tejszírtermelése itt is a kimutatott egyesületi átlaggal összhangban 100 és 125 kg közé esik.

MINDEN VETŐMACOT PÁCOLJUNK

PORZOL
PORPÁC VEZET

ÜSZÖCMENTESÉG
VETŐMACMEGTAKARÍTÁS
TERMÉS TÖBBLÉT
CHINOIN-ÚJPEST.

3000 magyar gazdaság
BUZÁNÁL kizárólag

PORZOL-t
használ.

Az előírt pácolási eljárás pontos betartása egyenletes, gyors kelést, üszögmentességet, terméstartomlat biztosít.

ROZS, ÁRPA, ZABNÁL
HIGOSAN-t
hasznaljunk.

!! Francia, holland, dán, svájci, osztrák, román, cseh !!
stb. hivatalos intézetek által is elismerve !!

MINDEN VETŐMACOT PÁCOLJUNK

PORZOL
PORPÁC VEZET

ÜSZÖCMENTESÉG
VETŐMACMEGTAKARÍTÁS
TERMÉS TÖBBLÉT
CHINOIN-ÚJPEST.

66—67. SZÁM 37-İK ÉVFOLYAM. Sokk éves t Ugyaní 2-7% 2-7% 3-0% 3-6% 3-6% 4-2% 4-5% 4-8% 5-1% 5-4% Az össz volt (alacson át. Ez vagyis nek 2-9 montaf alacson borzde és holl alacson szimm rázatá neknel talán

II. sz. táblázat.

Ellenőrzési év	Éves tehén	II. sz. táblázat.			Fejési átlag kg	Istállóátlag kg	Emelkedés az 1920/21. alapévvvel szemben	
		Tej kg	Tejzsír kg	Zsír %			tej	tejzsír
1920/21	720	1741	67.75	3.89	5.74	4.77	—	—
1921/22	703	1840	69.33	3.77	5.95	5.04	99	1.93
1922/23	704	1866	72.47	3.88	5.98	5.11	125	5.12
1923/24	655	2449	93.61	3.82	7.74	6.69	708	26.26
1924/25	647	2570	96.12	3.74	8.20	7.04	829	28.77
1925/26	592	2772	106.04	3.83	8.87	7.59	1021	40.69

III. sz. táblázat.

A tehén neve és száma	Tejelési nap	Évi tej kg	Zsír %	Évi tejzsír kg	Istállóátlag kg	Fejési átlag kg
Aranka 65.	337	7284	3.59	261.37	20.0	21.6
Tusztepp 3.	296	6663	3.66	243.91	18.3	22.5
Lujza 33.	365	6645	3.85	256.09	18.2	18.2
Rigó 47.	292	6408	3.57	228.38	17.6	21.9
Kedves 30.	322	6346	3.79	240.74	17.4	19.7
Ibolya 1.	288	6293	3.89	244.93	17.2	21.9
Rebeka 52.	339	6251	3.78	237.05	17.1	18.4
Holló 65.	296	6186	3.41	210.95	16.9	20.9
Sári 26.	365	6163	3.98	245.45	16.9	16.9
Agnes 395.	361	6086	3.60	218.96	16.7	16.9
Szarka 153.	349	6045	3.65	220.79	16.6	17.3

IV. sz. táblázat.

A tehén neve	fajtája	élelt évben	A rekordtermelés tartama, nap	A termelt tej kg	Átlagos zsír %	Az egész laktáció			A legmagasabb napi tej kg
						tartama, nap	tej termelése kg	Átlagos napi term.	
Ibolya 1.	szimmentáli	1918	365	8371	3.56	498	11.420	22.9	33.3
Aranka 47.	"	1918	365	7283	3.46	766	12.849	16.8	24.2
Szarka 153.	h. p. t.	1920	365	7235	3.48	465	8.065	17.3	28.0
Irény 132	"	1918	365	6963	3.64	539	8.414	15.6	24.8
Fidél 53.	szimmentáli	1919	365	6751	3.90	525	8.485	16.2	25.4
Fribourg O.	"	1919	353	6486	3.63	353	6.486	18.4	25.2
Tigris 35.	"	1918	365	6331	3.35	538	8.134	15.1	21.2
Statue 326.	h. p. t.	1915	365	6318	3.66	383	6.404	16.7	24.8
Bábi 58.	"	1921	323	6196	3.38	323	6.196	19.2	25.0
Pacsirta 52.	szimmentáli	1919	353	6190	3.61	353	6.190	17.5	33.1
Magdus 38.	h. p. t.	1918	365	6100	4.07	463	6.923	15.0	20.9
Dáma 25.	szimmentáli	1917	365	6062	3.64	478	7.232	15.1	21.0
Rimesse 450.	h. p. t.	1917	365	6042	3.63	422	6.663	15.7	20.4

V. sz. táblázat.

2. számú tehenészetben	gr emészthető	igazi fehérje és	816.88 kg keményítőérték
3.	69,992	"	697.28
5.	99,592	"	898.42
6.	118,502	"	892.83
8.	135,377	"	996.65
9.	106,784	"	810.02
10.	97,030	"	810.85
11.	131,130	"	900.33
12.	116,158	"	1037.08
13.	103,215	"	1258.77
14.	162,431	"	980.37
18.	84,881	"	672.27
19.	150,197	"	1238.43
20.	150,147	"	1096.17
21.	121,281	"	1045.02
22.	92,277	"	870.34
23.	164,375	"	996.73
24.	128,102	"	1123.72
25.	96,047	"	966.97
26.	148,164	"	981.32
27.	137,880	"	877.78
29.	166,619	"	949.30
31.	87,323	"	888.92
34.	80,746	"	785.55
35.	131,435	"	1026.29
36.	128,158	"	1139.31
37.	71,303	"	686.14
38.	145,727	"	964.11
39.	218,081	"	1362.46
40.	143,596	"	997.08
41.	98,363	"	930.51
42.	80,715	"	624.84
44.	99,926	"	836.15
45.	197,820	"	1193.19
46.	111,328	"	1184.41
47.	93,473	"	878.01
48.	109,518	"	806.48
49.	153,897	"	851.80
50.	234,159	"	1195.47
51.	55,136	"	792.21
52.	170,900	"	1168.12
53.	135,536	"	964.95
54.	116,343	"	1091.16
55.	131,019	"	1008.69

nagymérvű emelkedés főleg az egyesületi átlagban jut kifejezésre, amit pedig meglehetősen nagy mértékben mérsékel a 10., 21., 41., 42. és 45. számú tehenészetek termelésében beállott csökkenés, valamint a 18., 34., 37., 38. és 51. számú tehenészetek alacsony termelése. Az 1920/21. évben az egyesület 18 tehenészetében levő 1053 éves tehén 1743 kg tej és 68.23 kg tejzsír termelése, az 1925/26. évben ellenőrzés alatt levő 44 tehenészet 1839 éves tehenénél 2702 kg tej és 104.40 kg tejzsír évi átlagos termelésre emelkedett. Az emelkedés tehát tejben 959 kg (55.02%), tejzsírban pedig 36.17 kg (53.01%) volt, ami hat évre elosztva, tejből 191.80 kg (11%), tejzsírban pedig 7.23 kg (10.69%) évi emelkedésnek felel meg tehenenként. E meglehetősen nagy emelkedéssel szemben a tej százalékos zsírtartalma a hat év átlagában mindössze 0.05%-kal csökkent.

Az átlagos tejhozam emelkedésével együtt a kiváló termelésű tehenek száma is meglehetősen emelkedést mutat az egyesület hatodik számadási évében, amelyek közül a legkiválóbbak termelési adatait (nem laktációs termelés) a III. sz. táblázat tünteti fel.

Ezeket kivül 5500—6000 kg tejet adott 12 tehén, közülük 2 szimmentáli, 10 pirostarka, 5000—5500 kg-ot pedig szintén 12, közülük 1 szimmentáli, 1 borzderes és 10 pirostarka.

Olyan rekordtehenek az egyesületnek, amelyek az elmúlt számadási évben befejezett laktációjuk alatt, vagy pedig laktációjuk első 365 napjában 6000 kg, vagy ennél több tejet adott, 13 volt, amellyel most már rekordtehenek száma 19-re emelkedett. Az újabb rekordtehenek kitermelési adatait a IV. sz. táblázatban sorolom fel.

A számadási év végén ismét nagyobb számú olyan magas termelésű tehenet fedezt fel az ellenőrzés, amelyek laktációjuk első 365 napján 6000 kg-nál több tejet termeltek. Így remélhető, hogy a jövő számadási évben rekordtehenek száma 35—40 darabra fog felszaporodni.

A 44. egész éven át ellenőrzött tehenészetben az 1925. november hó 1-től 1926. évi április hó 30-ig

VI. sz. táblázat.

A tehenészet száma	Abrak	Gyök- és gumós növények	Pillangós szénafélék	Egyéb	Szalma és polyva	Egyéb takarmányok	Fejési átlag kg
2.	244.07	161.25	112.85	29.74	219.68	49.29	7.35
3.	158.80	138.27	—	106.79	277.54	15.88	6.08
5.	245.74	151.87	71.53	5.41	313.83	110.04	6.87
6.	286.72	204.51	85.11	32.74	195.60	88.15	7.86
8.	252.69	105.18	184.56	57.64	275.17	121.41	6.87
9.	296.29	—	—	—	338.75	174.98	5.18
10.	287.15	11.20	—	78.55	247.75	186.20	5.40
11.	347.32	8.37	50.18	47.76	316.96	129.74	7.68
12.	247.14	236.46	36.73	97.18	419.57	—	6.88
13.	559.68	319.64	—	—	379.45	—	5.45
14.	367.51	217.32	102.13	31.86	261.55	—	7.98
18.	142.30	48.63	156.86	—	240.38	84.10	4.19
19.	490.61	—	35.49	133.46	353.69	225.18	7.50
20.	456.88	106.87	245.81	19.35	267.26	—	7.65
21.	376.61	—	—	154.92	240.13	273.36	6.84
22.	154.64	296.85	111.25	12.16	295.45	—	4.46
23.	428.42	95.19	100.19	23.59	309.06	40.28	7.57
24.	256.09	126.25	—	452.83	223.68	64.87	6.79
25.	197.19	149.65	—	406.33	213.80	—	6.08
26.	262.09	118.81	—	398.83	133.34	68.25	5.92
27.	380.93	—	75.71	134.98	184.13	102.03	5.83
29.	342.07	141.98	164.66	—	102.39	198.20	8.02
31.	363.79	146.85	26.16	80.27	271.85	—	6.36
34.	307.29	122.83	3.48	52.82	260.73	38.40	3.88
35.	292.83	—	94.37	74.91	376.93	187.25	6.33
36.	369.95	—	23.07	104.21	246.96	395.12	5.79
37.	95.45	94.03	93.49	4.45	383.24	15.48	3.37
38.	401.39	90.38	184.41	—	277.88	10.05	4.94
39.	685.71	—	216.26	—	173.38	287.11	11.95
40.	773.16	134.68	151.38	116.54	221.32	—	6.93
41.	397.72	100.70	93.40	—	310.51	28.18	6.24
42.	155.67	139.25	108.61	—	221.35	—	5.14
44.	302.77	130.64	—	106.16	201.57	95.01	5.86
45.	395.23	138.73	391.09	63.62	142.75	61.77	8.73
46.	527.14	16.33	—	3.27	323.81	313.80	5.79
47.	307.49	—	—	—	355.56	214.96	6.57
48.	175.58	69.26	212.19	—	183.47	165.98	6.01
49.	159.48	81.44	238.46	—	186.62	185.80	6.54
50.	486.91	22.40	389.06	—	119.44	177.66	8.37
51.	—	183.93	—	122.36	350.52	135.40	3.29
52.	450.19	111.00	153.09	30.14	316.51	107.19	9.15
53.	265.55	184.09	258.57	126.53	130.21	—	10.20
54.	458.34	—	79.96	57.61	260.80	234.45	5.43
55.	454.86	137.82	76.30	7.26	313.49	18.96	6.11

Megnyílt
a Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló
kerti hullámmuszodája

terjedő téli félévben 181 nap alatt egy tehén összes takarmányfogyasztását tehenészetenkinti átlagban az V. számú táblázat tünteti fel. (Lásd az 1268 sz. lapon.)

A legtöbb fehérjét tehát az 50., a legtöbb keményítő-értéket pedig a 39. számú tehenészetben etették, amellyel 8-37, illetőleg 11-95 kg istállóátlagot, a legkevesebb fehérjét az 51., a legkevesebb keményítő-értéket pedig a 42. számú tehenészetben etették, amellyel 3-29, illetve 5-14 kg istállóátlagot értek el. Az egyesület legjobbját, 39. számú tehenészetét csak második helyen áll a legtöbb fehérjét felhasználó tehenészetek között.

A fenti keményítőértékekből az egyes takarmányokban adagolt, egy tehenére jutó mennyiséget tehenészetenkinti keményítőérték kilogrammokban a VI. sz. táblázat tünteti fel. (Lásd a VI. táblázatot az 1268. lapon.)

Ugyanezt százalékban kifejezve tehenészetenkinti (az összes keményítőérték fogyasztást tehenészetenkinti külön-külön 100-nak véve) az alábbi VII. sz. táblázat tünteti fel:

VII. sz. táblázat.

A tehenészet száma	Abrak	Gyök- és gumós-növények	Pillangós		Szalma és polyva	Egyéb takarmányok
			szénafélék			
				Egyéb		
2.	29-89	19-73	13-81	3-64	26-89	6-04
3.	22-75	19-91	—	15-30	39-76	2-28
5.	27-36	16-90	7-96	0-60	34-93	12-25
6.	32-11	22-91	9-53	3-67	21-91	9-87
8.	25-35	10-55	18-52	5-78	27-61	12-19
9.	36-58	—	—	—	41-82	21-60
10.	35-41	1-38	—	9-70	30-55	22-96
11.	38-58	0-93	5-57	5-30	35-20	14-42
12.	23-83	22-80	3-54	9-37	40-46	—
13.	44-47	25-39	—	—	30-14	—
14.	37-49	22-17	10-42	3-25	26-67	—
18.	21-17	7-23	23-33	—	35-76	12-51
19.	39-61	—	2-86	10-78	28-57	18-18
20.	41-68	9-75	22-42	1-77	24-38	—
21.	36-04	—	—	14-83	22-98	26-15
22.	17-76	34-11	12-78	1-40	33-95	—
23.	42-98	9-55	10-05	2-37	31-01	4-04
24.	22-79	11-23	—	40-30	19-91	5-77
25.	20-40	15-47	—	42-02	22-11	—
26.	26-71	12-11	—	40-64	13-58	6-96
27.	43-39	—	8-63	15-38	20-98	11-62
29.	36-03	14-96	17-35	—	19-79	20-87
31.	40-93	16-52	2-94	9-03	30-58	—
34.	39-12	15-64	0-44	8-72	33-19	4-89
35.	28-53	—	9-20	7-30	36-72	18-25
36.	32-48	—	2-02	9-15	21-67	34-68
37.	13-91	13-70	13-63	0-65	55-85	2-26
38.	41-63	9-37	19-13	—	28-83	1-04
39.	50-33	—	15-87	—	12-73	21-07
40.	37-44	13-50	15-18	11-69	22-19	—
41.	42-74	10-82	10-04	—	33-37	3-03
42.	24-91	22-28	17-38	—	35-43	—
44.	36-21	15-62	—	12-70	24-11	11-36
45.	33-13	11-63	32-78	5-33	11-96	5-17
46.	44-48	1-38	—	0-28	27-35	26-51
47.	35-02	—	—	—	40-49	24-49
48.	21-77	8-59	26-31	—	22-75	20-58
49.	18-72	9-56	28-00	—	21-91	21-81
50.	40-73	1-87	32-55	—	9-99	14-86
51.	—	23-22	—	15-45	44-24	17-09
52.	38-54	9-50	13-11	2-58	27-09	9-18
53.	27-52	19-07	26-80	13-12	13-49	—
54.	42-00	—	7-33	5-28	23-90	21-49
55.	45-10	13-66	7-56	0-72	31-08	1-88

A VII. táblázatban feltüntetett abrakból az egyes abrakfélésekre a következő százalék esett:

Tengeridara	33-94
Korpa	26-88
Abrakkeverék	14-05
Takarmányliszt	5-23
Repcpegácsa	3-36

Konkolydara	2-99
Napraforgópegácsa	2-75
Babdara	2-26
Árpadara	2-22
Malátacsira	1-80
Extrahált pogácsaliszt	0-76
Kölesdara	0-65
Koriander	0-57
Bákkönydara	0-47
Napraforgómag	0-46
Borsódara	0-44
Szójababdara	0-34
Romlott buza	0-23
Rozsdara	0-19
Biborhero-ocsu	0-17
Zabdara	0-14
Főzött tej	0-05
Cirokdara	0-03
Husliszt	0-02

A gyök- és gumóstakarmányok közül 89-77% esik répára és 10-23% burgonyára.

Az egyéb takarmányokat a következő százalékos arányban etették:

Száritott répaszelet	39-33
Vermelt csalamádé	12-27
Friss cukorrépafej	11-31
Savanyított cukorrépaszelet	11-26
Friss cukorrépaszelet	10-90
Takarmányrozs zölden	5-09
Burgonyaszeszmoslék	3-26
Tengeriszeszmoslék	1-69
Melasz	1-67

VIII. sz. táblázat.

A tehenészet száma	1 kg tej termelésére elhasznált		Fehérje-arány	Istálló-átlag kg tej
	emészthető fehérje gr	keményítő-érték gr		
2.	40	263	7-69	7-35
3.	25	251	9-61	6-08
5.	40	322	8-60	6-87
6.	51	309	7-02	7-86
8.	73	438	6-83	6-87
9.	58	304	7-07	5-18
10.	48	320	7-89	5-40
11.	58	288	6-30	7-68
12.	54	440	8-50	6-88
13.	59	823	11-97	5-45
14.	78	330	5-42	7-98
18.	61	374	7-43	4-10
19.	76	565	7-77	7-50
20.	73	433	6-77	7-65
21.	75	436	8-17	6-84
22.	70	637	9-03	4-45
23.	83	357	5-45	7-57
24.	65	521	8-33	6-79
25.	46	466	9-71	6-08
26.	88	416	6-05	5-92
27.	81	333	5-77	5-83
29.	76	270	5-06	8-02
31.	29	301	9-83	6-36
34.	44	412	9-35	3-88
35.	69	441	7-31	6-33
36.	74	600	8-46	5-79
37.	43	389	9-24	3-37
38.	111	562	6-04	4-94
39.	75	376	5-65	11-95
40.	78	430	6-39	6-93
41.	44	393	9-35	3-88
42.	39	195	7-24	5-14
44.	51	353	7-90	5-86
45.	87	377	5-42	8-73
46.	60	667	10-32	5-79
47.	33	282	8-99	6-57
48.	53	265	6-83	6-01
49.	86	279	4-89	6-54
50.	117	415	4-43	8-37
51.	93	498	14-28	3-29
52.	73	401	6-27	9-15
53.	49	278	6-57	10-20
54.	69	620	8-98	5-43
55.	75	479	7-19	6-11

Savanyított cukorrépafej	1-31
Burgonyatörköly	0-97
Savanyított tengeriszár	0-94

Az abrakot 56, a répát 56, a pillangós szénát 30, egyéb szénát 30, szalmát és polyvát 18, egyéb takarmányokat 10 kg átlagos keményítőértékének számítva, a fenti adatok alapján az egyesületben a téli félévben naponként átlag egy tehenre megevevett 2-48 kg abrakot, 13-75 kg gyök- és gumós-növényt, 1-63 kg pillangós szénát, 1-10 kg egyéb szénajelét, 8 kg szalmajelét, 3-90 kg egyéb takarmányt és ebből termelt átlagban 6-6 kg tejet.

Az élet fenntartására 500 gramm emészthető igazi fehérjét és 5 kg keményítőértéket számítva 1000 kg élőszultra, 1 kg tej termelésére a tehenészetenkinti felhasznált fehérje és keményítőérték mennyiségét a VIII. sz. táblázat tünteti fel.

A legolcsóbb tejet ezen az alapon számítva, a 3. számú tehenészet állította elő, ahol 1 kg tej előállítására 25 gramm fehérjét és 251 gramm keményítő-értéket használtak fel, a legdrágábbat pedig az 50. számú tehenészet, ahol 1 kg tej előállítására 117 gramm keményítőérték esett.

Egyesületünk az Országos Törzskönyvelő Bizottság által megállapított szabályok értelmében az elmúlt év folyamán a már legalább egy év óta ellenőrzés alatt levő tehenészetekben a törzskönyvi bírálatot lefolytatta és e tehenészetenkinti megejtett bírálat alkalmával az egyesületi törzskönyvbe felvett összesen 655 pirostarka tehenet és 8 bikát, 60 szimentáli tehenet és 24 bikát, 60 borzderes tehenet és 4 bikát. A törzskönyvezett tehenek száma előreláthatólag a folyó ellenőrzési évben különösen piros-tarkákból kétszeresére fog emelkedni részben a régi tehenészetek magasabb termelése, részben pedig az újonnan felvett tehenészetek teheneinek felvétele által.

Pavlicsek Adorján

m. kir. gazdasági felügyelő.

a Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület ügyvezető-igazgatója.

KASZÁLÓ- és LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: e. Dorner Béla.

Az Alföld kötött sziktalaju legelőinek javítása.

A legnagyobb elismeréssel kell adózni a Tiszántúli Kamarának, amikor a rét- és legelőgazdasági kiállítás megrendezésével tanujelét adta annak, hogy élénk figyelemmel kíséri a gazdasági élet folyását és annak ezer és egy gondja közepette, nemcsak meglátja egyik legnagyobb baját, az alföldi legeltetés megoldatlan problémáját, hanem egyúttal utat is mutat, amelyen elindulva a probléma megoldása a siker reményében kezdhető meg.

E cikk keretében nincsen arra hely, hogy a kiállítást ismertessen, ez már megtörtént arra illetékesebbek részéről. Mégis szükségesnek tartom leszögezni, hogy a kiállítást annyira tanulságosnak és a magam tapasztalata alapján eredményesnek tartom, hogy a kamara ezirányú munkásságát nem tartom lezártnak a kiállítás megrendezésével és ezáltal a kérdésnek a nyilvánosság elé hozásával.

A kamara által megkezdett munkát folytatni kell. A további teendőket folyamán szerepelhetne mind az írásban való ismertetése, mind a természetben bemutatása azoknak az eredményeknek, amelyeket eddig e téren felmutathatunk és amely eredmények természetüknél fogva valószínűleg előre meghatározzák a következő teendőket.

Elsősorban a Hódmezővásárhely határában üzött legelőskatulyázásra gondolok, amely eljárás speciálisan

ADÓMENTES traktor-benzin, traktor-petróleum és gázolaj, speciális traktorolajak

Kocsikenőcs- és gépszirkülönlegességek!

Adómentes mezőgazdasági ásványolajraktárak az ország minden részében!

„STEALUA” kőolajkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Nádor-utca 8. sz.

Telefon: T. 43-47, T. 133-43, L. 994-38, L. 994-39

7398

Sürgőnycim: Petrosteg

ja

a kötött sziklegelőkön alakult ki és vált be jól. A tisztántúli legelők a csekély számú homokos legelők-től eltekintve és maga a Hortobágy is ilyen kötött sziklalajú legelő. Magának az eljárásnak részletes leírását mellőzöm. 'Sigmond dr. „A hazai szikesek és megjavítási módjaik” című könyvében mindenki elolvashatja. Itt csak annyit említek meg az idézett könyv alapján, hogy a skatulyázott rétek és legelők holdanként 8-16 q szénatermést adnak egy kaszálásra, a sarjút pedig a legelő jószág értékesíti. Ugyanis a skatulyázott legelők nyáron át, mikor a többi szikes legelők kiszáradnak, még mindig tartalmazznak elegendő nedvességet a vegetáció fenntartására. A skatulyákban felfogott téli csapadék nemcsak a talaj kellő nedvességét biztosítja, hanem a beszivárgás folyamán a káros sókat is a mélyebb rétegekbe moshatja.

Azonkívül bizonyára merültek fel a békéscsabai rétek és legelők ápolása és karbantartása körül oly tapasztalatok, amelyeket a javított legelőkön gazdálkodó gazda haszonnal tehetne a magáévé. E két helyen szokásos eljárásokat és eredményeket széles körben kellene ismertetni a gazdákkal és célravezető lenne tanulmányut keretében azoknak helyszíni megtekintése is.

Sajnos, az alföldi gazdák a legelőművelést csak hiból ismerik, a legelő használatával pedig a valóságban úgy áll a dolog, hogy a szakszerűtlen legeltetéssel, aminek a tulkorai és késői legeltetés és a legelő túlterhelése, valamint tönkretipratása csak kirívó példái, sokkal kevesebbet használunk, mint amennyit ártunk.*)

Szakemberek véleménye, hogy nemcsak a szélsőséges klíma, nemcsak a kizárólagos vízrendészeti szempontokat szem előtt tartó *kiszáritó lecsapolások*, hanem ezekkel párhuzamosan a *helytelen legeltetés* is hozzájárult a szikes legelők elkopárosodásához.

A zárt gyeptakaró eredeti érintettségében magában gyomot meglepedni nem enged és ebben az állapotában leghelyesebben kialakul a növényi szövetkezet, a növényeknek talaj-, só- és nedvességigényessége szempontjából. Ugyiszintén takarmányozás szempontjából is a legelőplátlóbb és legízesebb összetételű. Csak gondoljunk arra, hogy milyen bámulatosan rövid idő alatt jön jókondícióba tavasszal szikes legelőn, a télen csont és bőrre teleltetett jószág. Biztosan védi és tartja meg az alatta meghuzódó, helyenként bizony nagyon vékony humusztakarót, amely a rajta lévő értékes növényzet megélését lehetővé teszi. Már most, ha a legelő jószág akár tulsufoltjánál fogva, akár helytelen időbeni legeltetéssel a gyeptakarót kitiporta, kopár foltok keletkeznek, amelyeket a lefolyó víz nagyobbítanak és rövid idő alatt vízmosta kopár foltok, *szikfokok* képződnek, amelyeken azután semmiféle növényzet meglepedni nem tud. Utalok a *ragyás szikre*, ahol egy-két festuca pseudovina tö szétágazó gyökerei alatt huzódik meg egy kevés humusz, de éppen elég arra, hogy a felette lévő növény megéljen, míg körülötte a humusztakaró nélküli szürke, világos agyag látszik. Az egész gyeptakaró ilyen egyenként álló növényegységek és csoportok szigetéből áll. A gyeptakaró jótékonyan befolyásolja a talaj árnyékolásával a kapilláris működést és ezzel megakadályozza a káros sók felszínre jutását is.

Tény, hogy a szakszerűtlen legeltetéssel a már említett okok miatt a legelők további elszikesedését elősegítjük. Ennek ismeretében hangzanak olyan vélemények is, hogy az ilyen szikes legelőket olyan céllal kell megjavítani, hogy utána a terület szántóföldi művelés alatt tartva tovább ne romolhasson. El kell ismerni ennek a véleménynek teljes szakszerűségét és jelentőségét, azonban ennek ellenére remélhető, hogy okszerű eljárással ez a veszedelem elkerülhető lenne, ez annál is inkább kívánatos volna, mert legelőinknek egy része nem alkalmas ilyen nagyfokú megjavításra, másrészt pedig a közel jövőben víz hiányában (szódás sziken) ugyancsak nem lehet ilyen fokú

*) A legnagyobb hiba azonban az, hogy a legelőt nem trágyázzák. Rovatvezető.

javítást eszközölni. A meglevő legelőket állattartás szempontjából eszünkenti nem lehet és végül gazdasági szempontból tekintve a kérdést, valószínű, hogy mint megjavított legelő nagyobb hozamot ad, mint a javítás után sem elsőrangúvá vált szántó.

Mielőtt egy ilyen nehéz probléma gyakorlati megoldásához akar valaki kezdeni, előbb arra a talajt elméletileg elő kell készíteni. A kísérleti tudomány ma számos megállapítást adott, amelyeket helyes elméletekkel magyaráz, olyan elméletekkel, amelyek összhangban vannak a gyakorlati élet megfigyelésével és alkalmasak az ismeretek fejlesztésére. Ezeket az ismereteket ma minden haladó gazdának ismernie kell, ha más célból nem, már azért is, mert szakiróink közleményeik irásánál bizonyos nivóju tudást feltételeznek. Ezek hiányában a közlemények meg sem érthetők s emiatt az érdeklődést nem keltik fel.

Ha a gyakorlati gazda eddig nem vetett tulajdonságos szántója termőtalajának ismeretére, annak mechanikai összetételét, rétegződését, sótartalmát és egyéb tulajdonságait illetően, úgy annak hiányát nem érezte, mert a szántó ab ovo olyan tulajdonságokkal rendelkezik, hogy művelésre alkalmas és biztos termést ad. Teljesen tanácstalanul áll akkor, ha az ismeretek hiányában a *szikes természetű legelőjén* akar eredményesen gazdálkodni, ezt az állattartás egyik állandó és biztos tényezőjeként fenntartani, művelni és esetleg feljavítani. E téren szűksége van bizonyos botanikai tudásra és agrokémiai és talajbiológiai ismeretekre. Ha ezeket nélkülözi, úgy minden fáradozása csak tapogatózás a sötétben.

Részletesebb kitérés helyett utalok *Boross Ádám dr.* neves botanikusnak a „Köztelek” 1926. évi 50-51. számaiban folytatólagosan megjelent „A szik természet takarmányhozamának növelése” című cikkére, amely ezen a téren uttörő. Ebben a cikkben szerző rámutatott arra a tényre, hogy minden legelőtalajnak megvan eredetileg a maga növényzete, amely a maga változatlan összetételében adhatja a legjobb termést és egyszersmind ismerteti eme növényi asszociáció jellemző növényi egyedeit is.

A legelő talajának csekély minőségbeli eltérést a növényzet összetétele és vegetációjának erőteljessége jelzi és amidőn ezt a tény felhozom, azzal a céllal teszem, hogy ennek kapcsán mutassak rá az agrokémikus munkájára, amellyel a szikes talajokat akarják megjavítani. E munkájukat élénken fogja megvilágítani, ha majd a központi talajjavító bizottság most folyó munkája nyomán szemléltetőleg bemutatják a különféle talajtipusok szelvényeit, magyarázva azok összetételét és jellemző növényzetét.

A talajkutatók munkájából tudjuk, hogy a szikesek mindkét fajtája, úgy a *szódás*, mint a *kötött szik*, amelynek rossz tulajdonságait az erősen kötött kolloidális agyag és nátriumzeolit tartalma okozza — *javítható*. Megfigyelések alapján állapítottat meg, hogy ezeken a javított sziken a talaj javulásával a növényzet is megváltozik az emberi beavatkozásra. Ugyanúgy a legelőkön is a talaj minőségbeli eltérést a növényzet tükörként mutatja.

A kötött szikre részletesebben térek ki, mert helyi viszonyainkból kifolyólag a gyakorlatban is kénytelen vagyok vele foglalkozni és mert ennek a sziknek a javításához a gazda, szakember tanácsára saját hatáskörében elszigetelten is sikerrel foghat hozzá.

Eddigi eredmények alapján biztosra vehető, hogy *mésziszap* alkalmazásával a kötött sziklegelő eredményel javítható és feltehető, hogy jóval kevesebb mésziszappal, mintha ugyanazt a területet szántóföldi művelésre alkalmas állapotba akarnánk hozni. Az eddigi kutatások azt bizonyítják, hogy a legelő talajában, amely az ugynevezett termősziknél kedvezőtlenebb tulajdonságú (és azért is maradt meg legelőnek napjainkig is), a kolloid- és nátriumzeolit-tartalmon kívül az is okozza a rossz tulajdonságokat, hogy a szódátartalom a felszínhez közel kezdődik, bár csak nyomokban és az lefelé haladva gyarapszik úgy, hogy 30 cm mélységben már számottevő.

Természetesen ilyen talaj olyanfokú javításra, hogy abból szántóföld legyen, nem alkalmas, mert a szódával víz hiányában nem bírnak és ha vízzel rendelkezünk is, akkor is sok esetben a vizet elzáró altalaj miatt az átmosás alagesővezés nélkül nem sikerülhet. Sőt alagesővezéssel is csak akkor remélhető eredmény, ha sikerül az agyagos réteg kötöttségét csökkenteni valami módon és vízáteresztővé tenni.

E kötött szik jellegű legelők feljavítása keresztárvihető lenne tehát *mésziszappal* és ezzel kombinált *skatulyázással*. A mésziszap feladata lenne a talaj kötöttségét csökkenteni és ezáltal a skatulyákban felfogott víz sókimosó szerepét előmozdítani. Természetesen ez csak mellékes szerepe lenne a víznek, mert főfeladata maradna, mint csapadék és talajnedvesség erőteljesebb vegetációt fenntartani még a nyári aszályban is.

Bizonyos hatása lehetne ezeken a mésziszappal és skatulyázott legelőkön a felső talaj mechanikai szerkezetének befolyásolásánál még a homoknak is. Mert eltérőleg a szántóföldi szikektől, ahol abban az esetben ha a szik egy-kétszer elázik, a homok nyomtalanul eltűnik, a fenékre sülyed, itt egyrészt a gyeptakaró zártsága miatt, másrészt mert szántással a homokot mesterségesen nem visszük le a mélyebb rétegekbe, de meg a legelő nem is szokott feneketlen dágványá elázni, a homok, ha nem is mindenkorra, de mindenesetre huzamosabb ideig éreztetné a felsőbb rétegekben kedvező hatását.

A cél érdekében tehát kívánatos lenne, hogy a legelő javításának ezt a módját a gazdák kisebb területeken és eltérő viszonyok között beállítsanak. Biztos sikert nyújt a *skatulyázás*, ezt tudjuk sok évi tapasztalatból, az eredményt a *mésziszap* csak fokozhatja.*) ehhez szintén nem férhet kétség. A homok kisebb mennyiségben történő alkalmazásának költsége pedig jelenleg egyelőre a tandíjat, amely nélkül az életben okulás úgy sincsen.

Kunhegyes, Pusztatomaj. Szezepanski Arthur urad. intéző.

Helytelen számítások.

A *Köztelek* május 15-i számában „Üzembeosztás” cím alatti fejtegetésekben egy adott esetről vett példa boncolgatásával rámutatni kívántam a helyes üzembefektetésnek és üzembitelnek a jövedelemfokozás szempontjából való fontosságára. A *Köztelek* július 3-i számában ifj. tassi *Végh József* földbírtokos pontról-pontra cáfolja számadataimnak a tehenészetre és marhahizlálásra vonatkozó helyességét. Vitatja, hogy 7 millió koronáért 3000 l-es fejőstehenet venni nem lehet, 1 liter tej előállításának termelési költsége 2000 koronánál több, hogy lefejő tehenészetnél az évi kimustrálás az állomány 60%-áig terjed, hogy a befektetendő tőke kamatja kimaradt számításaimból, hogy mustraévkör hizlálásból kilonkint helyt 12,000 koronát elérni nem lehet. Fejtegetésiben odáig megy, hogy *általánosságban* kétségbevonja, egy a fővárostól 100 km körzetben levő egyedenként 8 literes napi átlagot produkáló tehenészet rentabilitásának lehetőségét, amely szerinte csak hatalmas ráfizetéssel dolgozhat. Rámutat közleményemnek két okból való veszélyességére: egyik a magasabb adóztatás veszélye, másik az általam ajánlott üzembelátásból feltétlenül bekövetkező vagyoni bukás veszélye.

Jelen válaszközleményemnek ugyanazt a címet adom, mint cikkirő, rámutatni kívánván cikkirő adatainak téves voltára. Hivatkozott cikkem május 15-én jelent meg ugyan, de erősen bent jártunk még a havas télben, amikor azt megírtam. Napról-napra sok közérdekű gazdasági értekezést küldenek be a

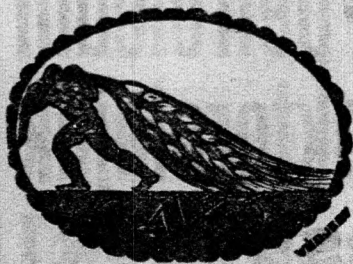
*) De csak egy ideig! Mint a székelyek mondják: „*valaméddig!*”. Mindenesetre tanulságos lenne, ha a szikes legelők meszesítésének gyakorlati eredményeiről kaphatnánk híreket és az üzleti oldaláról is! Rovatvezető.

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTARSASÁG

Budapest, V. ker., Gróf Tisza István-utca 2. szám

Telefon: Teréz 128-35

Táviratcim: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle buza

”

”

”

”

Őszi árpa

”

”

Fleischmann-féle rozs

vetőmagvak szállítását a közeljövőben megkezdjük. Minden talaj- és klimatikus viszonyok közé megfelelő típusok felett rendelkezünk és kérjük a gazdaközönséget, hogy a legmegfelelőbbek biztosíthatása céljából vetőmagelőjegyzéseit nálunk mielőbb eszközölje. Megbízhatatlan utántermések vásárlásától óvakodjunk!

Szállítási feltételeinket ismertető őszi képes prospektusunkat kívánatra bérmentve azonnal küldjük!

„Köztelek“-nek léközlés végett, nem lephet meg tehát az, hogy cikkem beküldése és megjelenése között bizony sok hét telt el. Ma, a nyár derekán, tényleg 8-9 millió koronába kerül egy jó 3000 literes fejőstehén, ugyanez a fejőstehén azonban télen — cikkem megírásakor — nem került többé 7 milliónál. Rosszul számít az a gazda, aki állatállományát tavasszal vagy nyáron állítja be, vagy egészíti ki. Összel, télen kell ezt tenni és a megelőző gazdasági évben erre való számítással kell a vetésforgót felkeltetni, számolva a beállítandó új állatállomány kitéltetéséhez szükséges takarmány termelésével. Az elmúlt téli tehénárakat számítva, marad tehát a beszerzési ár 70 tehénél á 7 millió = 490 millió, nem pedig a cikkirő szerint 600 millió korona. És a beállításkor nem lehet valamennyi tehén frissfejős, vagy közvetlenül ellés előtt álló vemhes — mint ahogy cikkirő számításomat elképzei —, mert másoda fejőstehénészet az, amelynél a tehének mind egyidőben apasztanak el? A vemhesség különböző időszakaira való figyelemmel szedendők össze az egyedek.

Az a gazda, aki 3000 literes tehénél literenkint 2000 koronánál nagyobb termelési költséggel dolgozik, nem folytat „egyedi“ takarmányozást, vagy pedig a különböző takarmányok szárazanyagának, emészthető fehérjének és keményítőértékének álló-suly szerinti szükségletét nem a legolcsóbb takarmány-nemből méri le.

Lefejő tehénészetnél, ahol a borjúk hathetes korukban adatnak el, a tehén literes meghatározásánál csak a tényleg kifejt tej jelöltetik meg. A szopási idő alatt a borjúk által kiszitt tej tehát jelen esetben a 3000 literen felüli tejmenyiséget képezi.

Rizikóra és a kimustrálással járó veszteségre 10%-ot vettem levonásba. Ebbe a 3000 literet meg nem adó tehének azonnal való kicserélésével járó veszteséget nem vettem számításba abból az okból, mert ilyen sok tehén vásárlásánál természetesen tejgaranciával való vásárlásra gondoltam. Olyan tehének beállítására pedig a világról sem gondoltam, amelyeknél 60% az évi kimustrálás. Mert nem foghíjjas, öreg tehének, hanem jóminőségű, javakorabeli tehének beállítását vélelmeztem.

A befektetendő tőke kamatja nem maradt ki a számításból, mert a számadatok egybevetése után hivatkozom arra, hogy a felveendő kölcsön kamatja a beállítandó haszonállatok direkt nettó jövedelméből fedezhető.

Ha jóminőségű ökröket szerzünk évente augusztusban, illetve azoknak egy részét a tehénészet „törzs“ állományából származó növekedésköszöngéből állítjuk be, akkor 52 ökrökből évente 24 ökröknek hizóbafogásával rövidesen csak jóminőségűnek osztályozható hizók kerülhetnek eladásra, amelyekért különként 12.000 korona helyt elérhető. Kivánatra szívesen megnevezek cikkirőnek egy-két gazdaságot, ahol tavaly a hizókat ennyire értékesítették.

Az igazállatok tartása tényleg „szükséges rossz“. A mai konjunkturák között a növekedésköszöngé felnevelését is ilyennek minősíthetném. Ha ezek felnevelési költségét apróra elemezzük, ha az elfogyasztott takarmány ellenértékét, a gondozási költséget, a bennük fekvő tőke kamatját gondosan összeadjuk, igazolva lesz ez a minősítés. Ma a hizálásban is csak csekély közvetlen haszon mutatkozik. De éppen a tejtermelés az, amely szakszerű keretek között ma még a legrentábilisabb. Azt állítani, hogy egyedenként 8 l-es napi átlagot produkáló (ami nem kevés!) lefejő tehénészet a fővárostól 100 km körzetben csak hatalmas ráfizetéssel folytatható: az ország számos virágzó tehénészeteinek számadási mérlegeivel nyervén kiáltó cáfolatot, éppen olyan merész, mint veszélyes. Mert ha ez az állítás a gazdaközönség széles rétegeiben hitre találna, rövidesen csak Budapest közvetlen körzetében maradnának fenn tehénészetek, az ország fogyasztóközönsége pedig honnan fedezné akkor tejszükségletét? De itt

cikkirő ellentmondásba is kerül önönmagával. Cikke bevezető részében azt mondja, hogy „Közleményemben példaként felhozott 1000 holdas földbirtoknál üzelmerv-változtatásra tagadhatatlanul szükség van. Azzal, hogy e változtatás tanácsolt módja helyese vagy sem, közvetlen helyi ismeretek hiányában foglalkozni nem kíván“. Ime itt elismeri, hogy a birtok speciális gazdasági viszonyai a döntő tényezők az üzem helyes megválasztásánál és később ő, aki ezeket a speciális viszonyokat nem ismeri, mégis lesújtó kritikát gyakorol a változtatás általam tanácsolt módjának helyességét illetően. Bevezető kijelentését figyelmen kívül hagyva, számadataira támaszkodva igyekszik bizonyítani, hogy én azzal a ténnyel, hogy tehénészetre bázizom az említett gazdaságot, ezzel gyorsítom romlás folyamatát. Számításai helyt nem állóságára fentiekben mutattam rá, azzal pedig, hogy kétséghelyes az állításában egy tehénészet rentabilitásának lehetőségét, a tételnek ilyen általánosítással való felállításával már egymagában is lerontja számításai helyességének lehetőségét.

Aziránt megnyugtathatom cikkirőt, hogy miután az állattenyésztés nem tekinthető a mezőgazdasági üzem mellékágának, hanem csak egyik ágának (gyakran főágának ott, ahol az üzem elsősorban erre van bázizva), ennél fogva a jövedelmi adóztatásnál nem lehet szó „mellékhaszonvételből eredő jövedelem“ címen külön megadóztatásról. Csak arról lehet szó, hogy az összüzemből eredő tiszta jövedelem növekedésével emelkedhet a jövedelmi adó. A jobb gazdasági üzemre való áttérést és vele az egész gazdasági üzem nettó jövedelmének fokozására irányuló törekvést pedig perhorreszkálni azért, nehogy a nagyobb jövedelemmel nagyobb jövedelmi adót kellessen fizetni: szerény nézetem szerint nem helytálló felfogás, sőt veszedelmes volna követni, mert ez utját állná a haladásnak és a nehéz viszonyok között is boldogulni akaró munkálkodásnak.

Ami pedig cikkirőnek azt a megállapítását illeti, hogy egy birtokot nem lehet ma még értékének 10%-áig sem megterhelni, arra csak azt felelhetem, hogy tényleg nem lehet, de „szükség törvényt bont“. Mert szembeállítva a két alternatívát, hogy t. i. mi célra vezetőbb, 10%-ig megterhelni a birtokot, vagy pedig trágya- és igaerő szempontból hiányos állatlétszámmal és minden forgatótöke nélkül tovább lavírozni az üzemmel: hát a megterhelésben esetleg veszedelmet látok, míg a hiányos haszon- és igaállattal való és tőke nélküli gazdálkodásban viszont gyors és biztos tönkremenést.

Cikkirő különben félreértette „Üzembeosztás“ című közleményem tendenciáját. Nem arra vettem a súlyt, hogy van-e és mennyi közvetlen jövedelem a tehénészetből. Nem fontos, hogy tényleg 183 millió közvetlen jövedelem maradjon-e, avagy nem marad semmi. Azt kívántam csak számadatokkal bizonyítani, hogy egyáltalán meg lehet csinálni az adott gazdasági viszonyok között előnyösnek kinálkozó üzemváltást, amire, hogy meg lehet csinálni, fentiekben újra rámutattam. Fontos itt az, amit a közlemény befejező részéből itt most idézek: „A néhány év múlva már jelentkező indirekt nettó jövedelmentöbblet fogja a már ingadozó gazdaságot talpra állítani, mert a gazdasági munkálatok idejében és jól lesznek elvégezve, talaja kellően trágyázva, réteji, legelői kellően kihasználva. A több és jobb minőségű termelés ilyen előfeltételeinek megteremtése fogja eredményezni az egész gazdasági üzem nagyobb jövedelmezőségét.“

Gyirmót.

Jeszenszky Ödön báró.

Uj rendeletek.

A cirokszakal kivételének szabályozása.

A pénzügyminiszternek a földművelésügyi miniszterrel egyetértéssel kiadott 71.332. számú rendelete értelmében folyó hó 13-tól kezdődőleg a vámhivatalok csak olyan cirok-

szakal szállítmányokat boesáthatnak kivételre, amelyeket a m. kir. rovarani állomás megvizsgált és kukoricamolytól (Pyrausta nubilalis) menteseknek talált s amelyeket a vizsgálat kedvező eredményéhez képest a nevezett állomás által kiállítandó, a rendeletben előírt vizsgálati bizonyítvány kíséri. Az eredetiben csatolandó bizonyítványának igazolnia kell, hogy a pontosan feltüntetett sulyú cirokszakal küldemény, mely megjelölt vármegye megnevezett községében termelt, a m. kir. állami rovarani állomás által ténylegesen megvizsgáltatott és kukoricamolytól, valamint egyéb veszedelmes rovarától és növényi betegségtől mentesnek találtatott.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az országos mezőgazdasági szakoktatási értekezlet jegyzőkönyve. Mult évi május hó 17. és 18. napján a földművelésügyi miniszter országos értekezletet hívott egybe a mezőgazdasági szakoktatás terén a kormányzatra váró feladatok megbeszélése és tisztázása céljából. Az értekezlet, amelyen az érdekelte szakembereken kívül a mezőgazdasági érdekképviseletek kiküldöttjei és az agrárközélet vezető férfiai nagy számban jelentek meg, felölelte a gazdasági szakoktatás valamennyi kérdését s különösen a szükségessé vált reformintézkedések keresztülvitelét illető javaslatok tárgyalásával foglalkozott. A két napon át tartott értekezlet jegyzőkönyvét mostanában adta ki a földművelésügyi miniszter, vasok jegyzőkönyv alakjában. Ez a jegyzőkönyv közli az értekezleteken elmondott beszédeket, amelyeket Mayer János földművelésügyi miniszter vezetett be a szakértekezlet célját ismertető elnöki megnyitójával. Ezt követi Schandl Károly államtitkár terjedelmes tanulmánya a mezőgazdasági szakoktatás multjáról, jelen helyzetéről és a fejlesztés érdekében megoldandó feladatokról. Ezután a felszólalások sorrendjében közli a beszédeket. Az értekezletnek azok a szónokai, akiknek beszédeit a jegyzőkönyv megörökíti, a következők: Darányi Ignác, Somssich László gróf, Buday Barna, Almássy Imre gróf, Hutya Ferenc dr., Széchenyi Viktor gróf, Jankovich-Bécsán Endréné grófné, Nagy Árpád dr., Steinecker Ferenc dr., Kluen-Hédevary Károly gróf, Ormándy János, György Loránt, Huber József, Stegmüller Mária, Székács Elemér, Koós Mihály, Szabó István (sokorópátkai), Gesztelyi Nagy László, Erdélyi Aladár, Örfly Imre, Bánvárh Sándor, Varga Kálmán, Paikert Alajos, Schandl József, Lukácsy Imre, Tölgyes István. A jegyzőkönyv függeléként Tóth Jenő államtitkárnak a szakoktatási intézményeket ismertető közleményét hozza. A fuzetet a Pátria nyomdai r.-t. adta ki. Hasznos tanulságok forrásait találják meg benne azok, akik a szakoktatás kérdéseit iránt érdeklődnek.

A gazdaközönség köréből.

Fagykarak és a repülőgép.

A korai vagy kései fagykarak elleni védekezés problémájának megoldása a legfontosabb feladatok közé tartozik. Az alábbi gondolattal ehhez a megoldáshoz kívánok eszmét szolgáltatni, ajánlva azt az érdekelte körök figyelmébe. Hátha megfelelő kipróbálás némi eredményt hozna.

Májusi fagyok idején a gazdától mindig azt hallom, hogy csak a szél el ne álljon, mert ha hajnalra eláll a szél — lefagyunk.

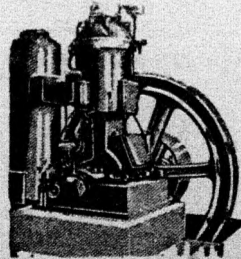
Az idén is így volt. Elállott a szél és megtörtént a katasztrófa. Május 13-ára virradóra tönkrementek a szőlők, bab, kukorica, rozs s egyéb vetemények.

Ugy gondolom, hogy ha ilyenkor mesterséges levegőmozgást lehetne előidézni a fenyegetett területek fölött, akkor a fagy nem állana be, vagy legalább is mérsékelt károkat okozna.

Wohanka és Társa utóda r.-t.

Budapest,

V., Vilmos császár-ut 76. szám

A MODERN MOTORGYÁRTÁS SZENZÁCIÓI A

WOHANKA-LINZ és CLIMAX

nyersolajmotorok (Diesel-rendszer)

Szivógáz- és benzinmotorok feltűnő olcsó árban
Összes mezőgazdaság-szükségleti cikkek szállítói

Gondosabb munka!

Ha idejekorán
beszerzi a

Jobb termés!
Fordson-traktort!

Több haszon!

Ford személy- és teherautók, Fordson-traktorok autorizált képviselői:

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Alapítottak: 1898.

Alkatrészraktár, motorüzemű szerelőtelep, mintaterem Szombathelyen

Képviselőink: Vas, Zala, Sopron, Veszprém és Tolna megyékben

A repülőgépet így gondolom a kérdésbe bekapcsolhatónak. A repülőgép propellerje bizonyosan nagy légörvényeket és hullámokat idéz elő utjában s bizonyosan képes a levegőben olyan mozgást kelteni, ami a védelem céljaira kedvező lenne. Ha tehát a kritikus időpontban a veszélyeztetett területek fölött egy-két repülőgépet jó alacsonyan manőverezni engednék, azt remélem, hogy a terület fölötti levegőrétegben a kívánt mesterséges mozgást előidézhetnék s a dérképződést megakadályozhatnák. Például egy 1000-2000 holdas összefüggő szőlőterület fölött 1-2 repülőgép keringése mindenestre meghozná a kívánt eredményt. Hiszen egy 2000 holdas terület fölött a repülőgép percenkint körülkerülné s a levegőben állandó kavargást tudna előidézni. Már pedig, tekintve, hogy itt csak néhány órai üzemeltetésről lenne szó, mert legelőbbnyire hajnali 2 óra és napfelkelte közt szokott a katasztrófa beállni, úgy gondolom, hogy egy ilyen nagyobb érdekelttség ennek a pár órai repülőgép-manőverezésnek a költségeit játsza kockáztathatná s összeköthetné azt természetesen a szokásos füstöléssel is, ami az eredményt még biztosabbá tenné.

Ha ugyanis a rőzsefűstölést szélszélű időben csináljuk, a füst merőlegesen emelkedik felfelé és csak a tüzelés fölötti légréteget temperálja, mivel nem tud szétterülni. Ellenben ha a levegőt mesterségesen mozgásba hozzuk, a füstoszlopok is megzavartatnak, szétterülnek és nagyobb terület fölött fogják jótékony hatásukat éreztetni.

Nagyon érdekelttség a repülőipar mai fejlettsége mellett egy-két repülőgépet nem nagy megerőltetéssel szerezhet be; esetleg a kritikus időre bérbe is vehet.

A kipróbálással pedig nem volna szükséges bevárni a fenyegő időpontot, mert azt bármely szélszélű időben, ma is, holnap is, meg lehetne ejteni. Ha a kívánt mesterséges légmozgást most, nyár derekán ki lehet váltani a kellő régiókban, éppen úgy ki lehet azt váltani akkor is, mikor égető szükség van rá. A próbákkal tehát már most előre el kellene készülni, hogy a kritikus időben már kész tapasztalatok álljanak rendelkezésre.

Ez nyers, kidolgozatlan eszme, amelynek gyakorlati alkalmazása természetesen alapos próbákat igényel, azonban a kérdés olyan fontos, hogy a gazdaközönség érdekeit vélttem szolgálni a gondolatnak közreadásával.

Nyiregyháza.

Sasi Szabó László.

A tavaszi munkásszerződés tanulságai.

A korán indult, de a sok espadék miatt hosszúra nyúlt tavaszi cukorrépa munkálatok befejeztével nem lesz érdektelen néhány sorban megemlékezni a szerződéses körülmények tapasztalt visszahívásokról. Annál inkább szükséges ez, mert nemcsak a jövőre, hanem már az idei, rohamosan közeledő cukorrépaásásra is fontos tanulságokat vonhatunk le belőlük. Itt első sorban a cukorrépa nagyban és házilag művelő nagygazdaságokról lehet szó, mert az ilyenek kénytelenek időszakos munkásaikat nem csupán a közvetlen környékükből, hanem idegenből is beszerezni.

Országunk feldarabolása ezen a téren is nagy nehézségeket gördített a gazdáknak. Míg a boldog békében seregestől öznöltek a Felvidékről olesó és jó munkások, addig ma rá vagyunk utalva a csonka haza vándormunkásaira.

Az idei tavasz különösen éreztette ezt abban a sok utanjáráásban és bizonytalanságban, amivel a munkást keresők találkoztak. Hiába törekedtek az előrelátó nagy gazdaságok már január-február hónapban kész szerződéseikkel eredményt elérni, még áprilisban is voltak szép számmal olyanok, akik teljes bizonytalansággal néztek a szépen indult cukorrépa munkálatára. Ennek főoka az indokolatlanul nagy kereslet volt. Azok a gazdaságok ugyanis, amelyek a háború befejezte előtt felvidéki munkásokat

vettek igénybe, több oknál fogva nem voltak megelégedve a helyettük alkalmazott hazai vándormunkásokkal, úgy, hogy minden évben más és más vidékről valókkal kísérleteztek. Utóbb igyekeztek magukat biztosítani, jővele toborozni egyszerre több helyen is. Az eredmény az lett, hogy a munkás a legeldugottabb kis fészekben egyebet sem hallott, mint állandó summások után való érdeklődést. Nap mint nap jöttek az ország minden részéről a megbízottak. Ugy okoskodott tehát, hogy nem köti le magát időnek előtte, hanem megvárja a legmagasabb ajánlatot.

Az uradalmak viszont az eredménytelenséget látván, még erősebb akcióba kezdtek, sőt egyesek a bér-emeléshez nyultak. Csodálkozva látták azonban, hogy még az ilyen szerződést is csak immel-ámmal írogatják alá.

Mi történik ilyen esetben?

A drágán fogadott munkás örül, a munkaadó pedig, ha eddig nem is látta, most már érzi is, hogy katasztrófális helyzetbe került elhamarkodott lépésével, amikor meglévő terheire még egy újabbat szerzett. Ha szerencséje van, az ilyen gazdaság sokat behozhat a drága munkás jó és gyors munkájával, azonban igen könnyen bekövetkezik az ellenkezője is, amiről azután szűkségtelen bővebben értekezni.

A mezőgazdasági munkásszerződés mindig két féltől függ: az egyik a munkaadó, a másik a munkavállaló. Mindkettő igyekszik a maga érdekeit védeni, a saját számára minél kedvezőbb feltételeket biztosítani. A kettő szabad egyezkedésének eredménye lesz a közép-ut, amelynek kialakulására a két félen kívül az országos viszonylatok is döntőleg működnek közre.

Nem szabad elhamarkodva cselekedni az első sikertelenség után, hanem igenis meg kell maradni az országban kialakult átlagfeltételek mellett, amelyekről egy kis utanjárással ma, a rádió korszakában, nem lesz nehéz tudomást szerezni.

Ezek természetesen bizonyos mérvű ingadozásoknak alá vannak vetve, de annyit legalább is el kellene érni a gazdatársadalom mai szervezetlensége mellett is, hogy egyes közvetlenül szomszédos nagy gazdaságokban lényegbe vágó különbségek ne legyenek a munkabér tekintetében.

Sarkad (Nyépkpuszta).

Kovács János.

Cement trágyagödörök kötelező készítése.

Magyarország lakosainak túlnyomó része kisgazda, még pedig 5-20 holdas birtokkal s ha nem csalódom, az ország területének 60%-a ilyen kisemberek kezében van, akik a saját kezük munkájával művelik meg földeskeiket.

Amit szakirodalmunk a mezőgazdaság egyes ágai-ban kifejt, annak nagyon csekély hányada jut el a mi kisgazdáink füléhez.

Hogy miért? Talán a maradiság, nemtörődomség, vagy talán amiatt, mert könyvért pénzt kiadni sajnál, azt nehéz volna eldönteni. Talán mind a három miatt. Tény azonban az, hogy most, amikor a kisgazdáink a különböző gyárak által már, úgy ahogy, megismerkedtek a műtrágyák létezésével, ugyanakkor alig van kisgazda, aki a saját termelésű istállótrágyáját csak egy kicsikét is övni az esővíz stb. kimosásától.

Pedig éppen itt van a legfontosabb tényező, amellyel az országos átlagot nagyon kevés kiadással javíthatnánk.

A mai helyzet az, hogy az alföldi gazdáink nagy része a trágyát eltűzeli, a többi pedig rakásra dobja és várja, amíg a levegő, eső kiviszik belőle azt az anyagot, amit műtrágyaként drágán vásárolhat vissza. Mert ilyen viszonyok mellett a műtrágya nem más, mint a már egyszer elveszített foszfor vagy nitrogén drága pénzen való visszavásárlása.

Ezért bátorodom azt a kérdést fölvetni, nem lehetne-e az egész gazdatársadalmat, egy a gazdasági akadémiák által megállapított, legmegfelelőbb cement trágyagödör készítésére kötelezni?

Igaz ugyan, hogy ez erőszakos beavatkozás, de ha mi arra várunk, hogy mindenki átlássa ennek helyes voltát, akkor még 100 évig is várhatunk.

8-10 darabos állatállománynak megfelelő cementgödör aligha kerülne többre, mint 20-25 q műtrágya, ezt pedig egy 15-20 holdas gazdaság, ha az elvesztett istállótrágya-anyagokat pótolni akarná, évente beszerezheti.

Szöllősy Lajos.

VEGYESEK.

Személyi hírek. *Mutschenbacher* Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója folyó hó 22-én kezdi meg nyári szabadságát, amelynek első felét Dél-Németországban, Hollandiában és Belgiumban teendő gazdasági tanulmányokra fordítja. Ennek befejeztével ismét átveszi szeptember 9-én hivatalát és szabadságának második felét szeptember végén és október hó elején uthon, falun szándékozik eltölteni.

Konkoly Thege Sándor dr. OMGE főtitkár nyári szabadságáról visszaérkezett és hivatali működését ismét megkezdte.

Adományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Gratz* Ottó dr. kísérletügyi igazgatónak, a magyarvári magyar kir. tejkísérleti állomás vezetőjének a hazai mezőgazdaság fejlesztése érdekében kifejtett hasznos működése elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta. *Gratz* Ottó, aki lapunknak is értékes munkatársa, melegen üdvözljük e szép kitüntetés alkalmából, amelyet a hazai kísérletügyi és szakirodalom, nemkülönben a tejjgazdaság és tejipar terén végzett eredményes működésével méltán kiérdemelt.

Határozás. *Kemény* Géza gazdasági főtanácsos, ny. m. kir. gazdasági főigazgató augusztus hó 16-én, 60 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 12-én volt Új-Dombóvárán.

Országos gazdasági nagygyűlés Székesfehérvárott. Amint erről már lapunk július hó 31-i számában megemlékeztünk, a Fejér- és Tolnamegyei Gazdasági Kör, amely ezidőszert a Dunántul egyetlen gazdasági egyesülete, Székesfehérvárott, az ugyanakkor tartott országos gazdasági és ipari kiállítás és vásárral kapcsolatban, amelyről lapunk más helyen emlékeztünk meg, augusztus hó 21-én *Széchenyi* Viktor gróf vezetésével nagygyűlést tart. A gyűlésen amelynek díszelnöke *Hunyady* Ferenc gróf, napirendre kerülnek a magyar gazdasági kar összes időszerű kérdései, így a gazdasági törvény reformjának, a gazdasági kötelező nyugdíjbiztosításának, a gazdasági kamarák felállításának, az állás-nélküli gazdasági segélyezésének stb. kérdése. A nagygyűlés helye és ideje Székesfehérvár, augusztus hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Vörösmarty-kör nagytermében (Kossuth-utca 14. szám).

Vidéki kiállítások. Mult vasárnap nyílt meg *Baross* a *Széchenyi Nemzetiség* és a *Falu Szövetség* együttes rendezésében a helyi kereteken messze felülemelkedő mezőgazdasági és általános kulturális kiállítás. A földművelésügyi miniszter képviselőjében *Schandl* Károly dr. államtitkár, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőjében *Somssich* László gróf elnök, a népjóléti miniszter képviselőjében *Pettkó-Szandner* Aladár h. államtitkár, a kereskedelemügyi miniszter helyett *Ketty* Károly dr. miniszteri tanácsos, a belügyminiszter helyett *Elek* Menyhért miniszteri tanácsos, az Alsó-dunántuli Mezőgazdasági Kamara részéről *Horváth* Jenő igazgató, a „Falu” Országos Földműves Szövetség részéről pedig *Nagy* Sándor igazgató jelentek meg, továbbá *Széchenyi* Aladár gróf, *Széchenyi* Bertalan gróf és *Széchenyi* Géza gróf a kiállítás fővédnökei. Az ünnepélyes megnyitóra megérkezett *József* királyi herceg is, akit *Schandl* Károly dr. államtitkár üdvözölt a Széchenyiek érdemeit méltató és a mezőgazdasági kül-

HATVANI		Prospektust kérjen!	
NÖVÉNYNEMESITŐ R.-T.		7808	
HATVAN		HATVANI	
		buza-, roza- és pannonbükknövetőmagvait	
Előjegyzést és megrendelést a Magyar Magtenyésztési R.-T. is elfogad. Budapest, IV., Szép-utca I. szám			

<h2>Retorta-bükkszenet import tüzifát</h2> <p>a legkiválóbb minőségben, vagon-tételekben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!</p>	<h2>Gaspár Fülöp</h2> <p>tüzifa-, faszén- és kőszéntelepei Budapest, VI., Hungária-körút 72. Telefon: Teréz 204-68, Teréz 239-60, Teréz 260-21 Sürgönyoim: „Gaspárfa Budapest”</p>
---	--

tkozás, de
ssa ennek
atunk.
elő cement-
mütrágya,
ha az el-
arná, éven-
sy Lajos.

tura jövő feladatait vázoló beszédében. A királyi herceg válasza után az előkelő vendégek megtekintették a hatalmas kiterjedésű kiállítást, majd résztvettek az ünnepi társaságban, amelyen számos felköszöntő hangzott el. — Ugyancsak az elmúlt hét szombatján, József királyi herceg és a dunántúli gazdatársadalom számos kiválóságának jelenlétében nyitották meg Székesfehérvárott, az országos mezőgazdasági és ipari kiállítást és vásárt. Igen sok gazdasági termelő is szerepel itt termékeivel, amelyek a látogató közönség oszlatlan tetszését érdemlik ki. A kiállítás augusztus hó 28-áig marad nyitva.

A vetőmagokéle kiterjesztése Szabolcs megyében. Szabolcs vármegyében a közelmúltban volt elviselhetetlen hőség komolyan veszélyeztette a dohány- és burgonyatermést. A hosszú ideig tartó szárazság után jött hatalmas zápor megöntözte a szabolcsi homokot és ez az utolsó pillanatban érkezett eső mentette meg a burgonyát, a dohányt és cukorrépát az elfonnyadástól. Szabolcs vármegyében a gazdasági felügyelőség megállapítása szerint, a termés különösen a rozsól nagyon gyenge, a többi kalászosokból is csak közepes. A vármegyei gazdasági felügyelő feliratot intézett a földművelésügyi miniszterhez, hogy a nemesített vetőmagokéle a száraz holdon felül a gazdáknak is terjessze ki.

A Svájcba importált állatok és állati termékek vámkezelése. A svájci szövetségtanács az évi június 7-iki rendelete az 1920. augusztus 30-iki, az állati betegségek leküzdéséről szóló törvény végrehajtási utasításának 123. §-a 2. pontját a következőképpen változtatta meg: A Svájcba beviendő állatokat, a baromfit és méheket is beleértve, hivatalos egészségügyi és származási bizonyítvánnyal kell kísérni. A bizonyítványoknak legkésőbb 6 nappal a svájci határ elérése előtt kell kiállítva lenniük. A bizonyítványnak azt kell tanúsítania, hogy a szállítmány olyan vidékről érkezik, ahol az illető állatfajban legalább 40 napon belül nem fordult elő járvány. Ennek megfelelően 1927 július 1-óta 60 baromfi és méh is csak egészségügyi és származási bizonyítvánnyal lépheti át a svájci határt.

A svájci vámszabadraktárak és a szövetségi tárházak részére szánt husküldemények vámkezelése tekintetében a július hó 1-én életbelépett 26504/1927 számú rendelet következő rendelkezési irányadók: 1. Tartós kolbászárú, szalámi és egyéb tartós húsrú, továbbá huskonzerv légmentes tartályokban, valamint sós és levegőtlen szárított belek határátlatorvosi vizsgálat nélkül vámkezelendők, ha ezek az árúk a svájci vámszabadraktárak és szövetségi tárházak részére szállítandók. 2. Amennyiben az 1. pont alatt felsorolt árúk utólag a belföldön maradnak, a határátlatorvosi vizsgálat a vámraktárakból, illetve tárházakból való kilépés után megy végbe, a szabályszerű illetékek lerovása mellett. A vámkezelésnél ugyanazokat a szabályokat kell betartani, amelyek a közvetlenül importált árúk behozatalánál irányadók. Olyan árúk, amelyek nem felelnek meg a Svájcba való behozatal szempontjából előírt követelményeknek, visszautasítandók. 3. Azokat az árúkat, amelyek a svájci behozatali követelményeknek nem felelnek meg és amelyeket a vámszabadraktárakból, illetve tárházakból való külföldre vitelnél az illető külföldi állam sem fogad be, meg kell semmisíteni. 4. Egyéb — az 1. pont alatt fel nem sorolt — hustermékeknek svájci vámszabadraktárakba és szövetségi tárházakba való beraktározása nincs megengedve. 5. A vámszabadraktárakba és szövetségi tárházakba behozott húsrúkat egyébként az illetékes kantonok hatósági husvizsgálati felügyeletének is alá vannak vetve.

Tenyészbikavásár és kiállítás Bulle-(Boll)-ban. A bullei bikavásárt, melynek életbeléptetését az ostermundigeni csak egy évvel előzte meg, ezidén immár huszonnyolcadszor tartják meg szeptember hó 7—9. napjain. A vásár díjazással van egybekötve, ami a vásárolni szándékozóknak mindenestre megkönnyíti a választást. Az előzetes be-

jelentések szerint a felhajtás körülbelül 350 pirostarka (szimmentáli) és 150 feketetarka (freiburgi) különféle korn tenyészbikából fog állani. A bikakivitel Svájcba ezidőszent teljesen vámentes. A svájci marhaárak erősen csökkentek s ez okból, valamint a nagy felhajtás miatt indokolt az a következtetés, hogy a vevők a bullei vásáron olcsó árú jó tenyészanyaghoz juthatnak. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt B. Collaud, a freiburgi szarvasmarhatenyésztő szövetkezetek szövetségének ügyvivője, Freiburg, Svájc. (M. N.)

A szárazság és a jugoszláv termés. Az idei év első felében a jugoszláv kereskedelmi mérleg körülbelül 150 millió dinárral passzív. A múlt év megfelelő időszakával szemben a kivitel jelentékenyen visszaesett: mennyiségben 18.41%-kal, aranyértékben pedig 23.62%-kal csökkent, annak ellenére, hogy Jugoszláviában, mint agrárállamban, a tulajdonképpeni kivitel az év második felében kezdődik, a kilátások már most kedvezőtlennek mondhatók. A szárazság a termésnek rendkívüli módon ártott. A buza minősége ugyan kitűnő, de hozama 30%-kal kisebb, mint a múlt évben úgy, hogy alig lesz a belföldi szükséglet fedezhető. Több helyen még a vetőmagot sem kapják meg a gazdák. Kétségtelen, hogy az idei tengeritermés a belföldi szükségletet teljes mértékben nem képes fedezni. A szárított szilvatermés szintén 50%-kal csökkent. Az állati takarmány a szárazság folytán hasonló mértékben kisebbedett, ennek folytán a vidéki népesség állatállományát kénytelen potom áron eladni.

A tejfogyasztás fokozása a hadsereg körében. A honvédelmi miniszter a vegyesdandárparancsnokságokhoz rendeletet intézett, amely a hadsereg legénységének élelmezésével foglalkozva, a földművelésügyi és népjóléti miniszterek által alakított országos bizottság, illetőleg a magyar királyi tejkisérleti állomás tanulmányai alapján rámutat arra, hogy a hadsereg élelmezésénél a teljes és lefőzőzött tejet, különösen pedig a sajtot és turót fokozottabb mértékben kell használni más kevésbé tápláló, vagy drágább élelmiszerek helyett. A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a csapatparancsnokságok és közérkezési bizottságok bizonyára általánosan bevezetik majd a tej és tejtermékek fogyasztását.

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. é. 58—59. száma 1185. oldalán Szabó Lajos uradalmi jószágfelügyelő új hatásköréről hírt adó közleményben az Alsó-dunántúli Mezőgazdasági Kamara szerepel a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara helyett. Szabó Lajost ugyanis nem az alsó-dunántúli, hanem a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara választotta növénytermelési osztálya vezetőjéül.

Az „Uj Élet”. nemzetpolitikai szemle legutóbbi kettős száma Antal István dr. és vitéz Nagy Iván dr. szerkesztésében a következő tartalommal jelent meg: Antal István dr.: A vasajtó alatt. — vitéz Nagy Iván dr.: A magyar kulturpolitika utja. — fügedi Pap Dezső dr.: Belső gyarmatosítás — vagy kivándorlás. — Pozsonyi László: Erzsök. — Szokolay Béla: Miklós József. — Czid: Integritás és hungarizmus. — W. B. Jeats, Virágh Ferenc, Gyula diák, Takács István és Molnár Endre költeményei.

A Frankfurti Nemzetközi Vásárral kapcsolatban, amelyet f. é. szeptember 18-tól október 2-ig rendeznek, külön virág-, gyümölcs- és élelmiszerkiállítás is lesz, amelyre felhívjuk a magyarországi termelő és gazdatársadalom figyelmét. A kiállítás az Országos Német Kertészet Egyesület Berlin, Országos Német Gyümölcs Nagykereskedők Egyesülete Berlin, A Konzervipar Gazdasági Egyesülete Berlin, A Német Konzervgyárosok Egyesülete Braunschweig és több más országos szakegyesület részvételével és támogatásával alakul. Németországon kívül egyéb külföldi államok is, így Francia-, Spanyol- és Olaszország jelentették be részvételüket. A kiállítással kapcsolatban egy élelmiszerkiállítás is lesz, hogy alkalom adassék olyan termelőknek a részvételére is, akiknek termékei nem esnek a virág és gyümölcs fogalma alá. A kiállítás áttekintést nyújt mindarról, ami a

friss gyümölcsevel, friss főzelékkel és a feldolgozó gyümölcsevel és főzelékkel összekötésben áll: a legújabb műszerekkel és gépekkel demonstrálja mindazt, ami a fogyasztás céljainak a mai kor igényei mellett a legcélszerűbben megfelel Magyarországnak, mint mezőgazdasági és exportállamnak a kiállításon való részvétele a Németországgal való régi exportösszeköttetések felelevenítése, illetve mélyítése érdekében kívánatos. A frankfurti Messamf igazgatósága a kiállítás részvételére a magyar kormányt is meghívta, kérve a támogatást egy magyar kollektív kiállítás rendezésére, amelyen a termelőknél kívül az idevonatkozó ipar, a mezőgazdasági kamarák és gazdasági egyesületek is részt vennének. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a Messamf Frankfurt a. m. Haus Offenbach.

Sörtéskiallítás Königsbergben. Augusztus 21-től 24-éig tartják az idei königsbergi díjazással egybekötött tenyész- és kocakivitel kiállítását, amelyre mintegy 300 darab német nemes és nemesített sertést hajtának fel a keletporosz gazdák. 22-én délelőtt 11 órakor aukciót tartanak, amelyen körülbelül 190 kiváló tenyészegyed kerül árverezésre. E kiállításon a Keletporoszországi Sertéstenyészők Egyesülete először próbálkozik a teteményképesség alapján való díjazás bevezetésével is.

Felvétel az örkényi gazdaképző iskolába. A Vitéz Rend Örkényi Gazdaképző Iskolájának igazgatósága az 1927/28. tanévre tanuló felvételre pályázatot hirdet. A tanfolyam 1927. október hó 1-én kezdődik és egyéves. Az iskola célja, hogy bármelyik keresztény felekezethez tartozó ifjakat hazafias szellemben nevelt gazdákká kiképezze. Felvételi feltételek megtudhatók az iskola igazgatóságánál. A bentlakó tanulóknak egész évi ellátási díja összesen 550 pengő. Kisgazda-ifjaknak kérvényeiket az iskola igazgatóságához Örkénybe (Pest vm.) kell beadniuk, vagy beküldeniük. Az iskolánál vármegyék, városok, mezőgazdasági kamarák és erkölcsi testületek által létesített alapítványi helyek elnyerésére az érdeklődőknek az iskola igazgatósága nyújt felvilágosítást.

A Növényvédelem és Kertészet most megjelent augusztusi száma a legegyszerűbb üvegházak készítését ismerteti. Rámutat a szilva hullásának okára, kimerítően foglalkozik a csávázás kérdésével, a kis gyümölcsfaiskálak berendezésével, a gyümölcsfák szemzés útján való átoltásával, az elpusztult szőlőültvények felárásával, a málna őszi kezelésével, az alma aszalásával, a gyümölcsfák ágainak elszáradásával, a szamóca ültetésével és trágyázásával, a trágya elraktározásával, a helyes trágyázással. Dusan ilusztrált cikkben ismerteti a különböző őszirozsa fajtákat, közli a jüci hajtását, az ibolya szaporítását, a chrisanthemum dugványozását stb. Az izléses kiállítású szaklapokból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) egy ízben díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

„A Sajtó könyvtára.” Wünsch Frigyes dr. „A Sajtó” című tudományos folyóirat szerkesztője most „A Sajtó könyvtára” címen új sorozatot indított meg, amely sorozatban időnként a sajtó kérdésével kapcsolatos munkák kerülnek kiadásra. Az első füzet írója Balás P. Elemér igazságügyi osztálytanácsos, aki „Rádió, szerzői jog, sajtójog” című tanulmányát közli. A sorozatot a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat r.-t. adja ki. Az első füzet ára 1.20 P és bármely könyvkereskedés útján beszerezhető.

Ajánlattételi felhívás. A m. kir. budapesti 1. honvéd vegyesdandár a Budapesten szükséges 27,000 q belföldi származású zabnak versenytárgyalás útján, szerződéses vétellel való biztosítása tárgyában versenytárgyalást hirdet. Az ajánlattétel határideje 1927. augusztus 23-án délelőtt 10 órakor jár le. Ugyanekkor tartják a versenytárgyalást a m. kir. államrendészeti szervek 1. számú élelmiszerüzeménél, Budapest, VI., Lehel-utca 41. sz. Termelők, akik termelői voltak az előirt termelői bizonyítvánnyal igazolják, továbbá mezőgazdasági egyesületek és közszékek azokra a szállítókra nézve, amelyeket saját termésükkel teljesítenek, bánatpénz és övadék letétele alól fel vannak mentve. Termelők egyenlő árak és feltételek mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek. Az ajánlattételre, bánatpénzre vonatkozó tudnivalók és a szállítási feltételek megtudhatók a m. kir. áll. mrendészeti szervek 1. sz. élelmiszerüzeménél (VI., Lehel-utca 41) és a vegyesdandár ellátás vezetőjénél (IV., Veres Pálné-utca 1. sz.).

Mezőgazdasági munkáskínálat és kereslet. A M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium fennhatósága alatt álló Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Ország-ház-tér 11., II. em. 207.) legutóbbi jelentése szerint foglalkozást keresnek munkásapaok: Városi gazdasági munkaközvetítő bármely őszi munkára 200 férfi és 50 női munkás-

jen!
7888
ny-ait
I. szám

TRAKTOR

EKÉK
TÁRCSÁS BORONÁK
KULTIVÁTOROK
HENGEREK

BACHER—MELICHARNÁL, Budapest, V., Vilmos császár-ut 60. szám

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

Csepeli gyárában készült páncéllacél kormánytetezes egytemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgéte-
ekéket, szecská- és répvágókat, morzsolókat, továbbá

magasnyomású „Universal” háti permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

A legjobb kivitelben ajánl:
a Weiss Manfred Acél- és Fémművel R.-T. mezőgazda-
sági gépeinek elődai központja:

„AGRARGLOBUS”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 3. szám.
Távírási cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
Telefon: Lippét 984—18
Előrendelő minőség! Olcsó árak!
Kérjen ajánlatot!

öp
telepei
ut 72.
260—21
pest

sal, Békésesaba. Karkus János hatóságilag megbízható munkás-közvetítő minden gazdasági munkára 50 férfivel, Tótkomlós, IV., 14. Roeskár István hatóságilag megbízható munkavállaló összes gazdasági munkákhoz 150 munkással, Tótkomlós, I., 57. Mladoniczki János hatóságilag megbízható munkavállaló őszi és téli mindenféle gazdasági munkához nagyobb csapatral, Békés vm., Kondoros. Balassa József hatóságilag megbízható munkavállaló bármily gazdasági munkához nagyobb csapatral is, Zala vm., Lelenye. Pituch András hatóságilag megbízható munkavállaló őszi idény munkára 200-300 hold cukorrépaszedéshez 100 munkással, Békésesaba, III., Sztraka-u. 43. Takács Imre hatóságilag megbízható munkavállaló föld- (kubik) munkára, ut-vasutépítéshez szükséges cukorrépaszedéshez 100 munkással, Imre-u. 23. Turi Rókus hatóságilag megbízható munkavállaló 30 társával földmunkára, kubikmunkára, Csongrád, Tompa M. u. 21. Községi hatóságilag munkaközvetítő 65 kubikos talicskával bármely földmunkára, Pásztó, Község-háza. Berényi József vizsgázott vadőr jó ajánlatokkal, Pest vm., Ocsa. *Munkást keresnek:* Orosi gazdasági posta 20 férfi, 10 női munkást cséplés után hónapokra és iga mellé, Okány, távra Mezőgyán. Mikos és Mittelmann bér gazdaság keres egy faragó bérest, ki épület javítását is érti, Moson-szolonok. Debreceni hatóságilag munkaközvetítőnél (gazdasági felügyelő-ség) nyilvántartva 1 majoros-, 1 kertész-, 1 tehenész-, 3 kocsis- és 12 béreshely. Felkérjük azokat az igen tisztelt gazdaurakat, akik lapunk híradata nyomán alkalmaztak munkásokat, hogy ezt a körülményt a fenti irodával közölni sziveskedjenek.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Sávolj Ferenc dr.

1927. július.

Juliusban a gabona aratása, hordása, cséplése annyira lefoglalta mindnyájunk érdeklődését, hogy szinte hajlandók vagyunk az időjárást is egyoldalúan csak ezeknek az érdekeknek szempontjából megítélni. Pedig még egész sereg más, zöldség növény is támaszt ilyenkor nagy igényeket az időjárásal szemben, amelyek, ha ki nem elégülnek, rajtuk könnyen elvesztheti a gazda a jó aratási idő előnyeit. Az aratás és a vele kapcsolatos munkák elsősorban jó meleg időt kívánnak, de mégis anélkül, hogy céltalan forróság gyötörjön embert, állatot, amely hőség a gabonának már ugysem használ, a zöldség növényeket azonban súlyosan károsíthatja. Ez a kétféle érdek az idei júliusban igen különböző mértékben elégtelt ki az egyes országrészekben.

Az időjárási feljegyzések szerint a Dunától keletre sokkal nagyobb hőség uralkodott, mint nyugatra. Különösen az Alföld déli tájain koronként olyan nagy volt a hőség, hogy az nálunk már nagy ritkaságszámba megy. Így Kecskeméten, Szegeden, Turkevén 37-38 C fok meleg is fordult elő és az ország keleti felében 15 napon 30 fok fölé emelkedett a hőmérséklet. Kedvező körülmény, hogy a forró napok nem együttesen jöttek, hanem sürü megszakításokkal, hűvösebb napokkal tarkálódtak, habár a keleti félországnak leg-hűvösebb napja is 24-25 fokos volt. Ekkora hőség kétség-telenül sok, az aratás sem kíván ennyit, sőt előmozdítja a szemek pergését és a nedvességtől meg nem vonódott szalma, kalász is törékennyé válik. Ezzel szemben a Dunántul általában csak 6 napon érte el a hőség a 30 fokot, 33 foknál magasabbra nem is szökött és alkalmilag 22-23 fokra lehül. Mindez nem vonatkozik azonban a Fejér, Tolna, baranya megyei tájakra, amelyek átmenetet alkottak az Alföld és a Dunántul között. Nyilvánvaló az elő-adottakból, hogy a Dunántuljával kedvezőbbek voltak a hő-mérsékleti viszonyok ugy az arató munkákra nézve, mint a zöldség növények szempontjából.

Egészen más képet mutat a júliusi csapadék eloszlása. Csodálatos módon a Dunántul alsó fele az országnak viszonylagosan legrázább vidéke, ahol 37% a hiány. S hogy a kép zavartabb legyen, a Dunántul felső fele a leg-csapadékosabb, 1% többlettel. Az alsó Dunántulnál viszonylagosan még a Tiszántul is nedvesebb, mert itt a hiány csak 16%, a Duna-Tisza közén azonban már 29%. Még az északi dombos vidék is csak 7% hiányt mutat, habár Nógrád 38% többlettel zárult. E sajátos eloszlásnak fő oka abban rejlik, hogy a július 17. és 23-iki országos esők, valamint a csak a Dunántulra szorított 29-iki eső a felső Dunántulra rendkívül bő vizet hoztak, míg a többi országrészen csak módjával esett. A Dunántul alsó felén pedig külön is olyan ritkán járt csapadék, mint a Duna-Tisza közén. Az országnak

kétség-telenül legerősebben ázott tája Veszprém megye és környéke. Julius 17-én pl. Veszprém városban 68, Siófokon 55 milliméter eső esett és Pápa, Szombathely is 34 milliméteren felül kapott esőt. Mások is kiválik egy föld-csik, amely Soprontól elég keskeny pászttan Paksig terjed, ezen a csikon az eső többnyire bővebb volt, mint bárhol másutt az országban. Mivel e csiknak nagyobb része felső Dunántulra esik, azért duzzadt meg az eső havi összege itt olyan szembetűnő módon. Nem kétséges az előadottak után, hogy az esők a felső Dunántul viszonylagosan leg-nagyobb mértékben kedveztek a zöldség növényeknek anél-kül mégis, hogy az aratással járó munkákat lényegesen megzavarták volna, mivel az eső itt is mérsékelten gyakori volt.

Országos áttekintést a csapadék felől az alábbi táblázat nyújt:

I. Dunántuli dombos vidék:

Csapadék	Eltérés a normális mennyiségtől
Baranya	35 mm. - 51%
Fejér	61 " - 3%
Győr, Moson	58 " - 21%
Komárom, Esztergom	77 " + 18%
Somogy	44 " - 44%
Sopron	65 " - 23%
Tolna	66 " + 2%
Vas	90 " - 17%
Veszprém	109 " + 47%
Zala	58 " - 37%

II. Északi dombos vidék:

Abauj-Torna	72 mm. - 8%
Borsod, Gömör	53 " - 27%
Héves	53 " - 16%
Nógrád, Hont	84 " + 38%
Zemplén	75 " - 1%

III. Alföld:

Bács	36 mm. - 38%
Békés	48 " - 6%
Bihar	65 " + 8%
Csanád, Arad, Torontál	34 " - 33%
Csongrád	39 " - 25%
Hajdu	52 " - 17%
Szolnok	43 " - 22%
Pest	42 " - 26%
Szabolcs, Ung	52 " - 25%
Szatmár, Ugocea, Bereg	52 " - 29%

+ = többlet, - = hiány.

Sávolj Ferenc dr.

Ha jó zsákok, ponyvát, manillát, raffiát, ló akarót, gazdasági költérlát óhajt vásárolni, kérjon ajánlatot a 45 év óta leg-megbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. zsák- és ponyva-gyártótól, Budapest, V., Nádor-u. 31/33. **Ponyvakölcsonzés.**

Kertész, virágágyai, melegházi, gazdasági épületre üvegablakok ifj. Weiss Gyula táblaüvegnagy-kereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám.

Ujjánlakult gépkereskedelmi vállalat. A géperőnek a mező-gazdasági munkákba való fokozatos és az utolsó években rohamossá vált bevonulása folytán a magyar gazdátársadalom figyelme mindinkább az előnyös feltételeket biztosító beszerzési források felé fordult. Hyen szempontból a multban igen szívesen viszony állott fenn egyrészt a gazdátársadalom, másrészt pedig a Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak, illetve az utóbbiak vezérigazgatója, az Angol-Magyar Bank géposztálya között, amely utóbbi előnyös hitel-organizációjával a többtermelés előmozdító és az állami gépgyárak által kiváló minőségben előállított mezőgazdasági gépek beszerzését az agrár társadalom minden része számára lehetővé tette. A hazai gépipar terén is számottevő eredm-

nyeket mutathat fel ez az osztály, amennyiben megalapozta és kiépítette az Állami Gépgyár exportját. Amint illetékes helyről közlik, a géposztály most jelentős bel- és külföldi tőkék bevonásával önálló kereskedelmi vállalatot alakított. *Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T.* címen és így a jövőben a hitelezési feltételek terén támasztható fokozottabb igények kielégítésére is képessé válik.

Az új vállalat igazgatósága a társaság vezérigazgatójává az Angol Magyar Bank R.-T. Géposztályának eddigi vezető-jét, Molnár Samu igazgatót nevezte ki, akinek a szakmában szerzett évtizedes gyakorlati tapasztalatai és szakismeretei biztosítják, hogy az új vállalat, mint a M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója, a jövőben is az eddigi jól bevált szellemben fog irányítani és működni. Molnár igazgatónak közismerten céltudatos, szakavatott és expanzív irányítása a vállalatnak egyszersmind a vezető pozíció megtartását és fokozott fejlődését biztosítja.

Az Angol-Magyar Bank egyébként erről a tranzakciónál a következő közlést tette:

Az Angol-Magyar Bank közel négy évtizede fennálló géposztályát *Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság* cég alatt 7.000.000 pengő törzsrészvénytökével önálló részvénytársasággá alakította át, amelybe a géposztály keretébe tartozó bel- és külföldi affiliált vállalatokat is bevonta. A megalapításkor kibocsátott törzsrészvénytökön kívül 200.000 angol font „A” sorozatu és 200.000 angol font „B” sorozatu, összesen tehát 400.000 angol font névértékű elsőbbségi részvény, ez utóbbiakat a bank angol, holland és svájci üzletbarátai vették át és fizették be teljes összegben, míg a törzsrészvények a bank tárcájában maradtak. A törzsrészvények plurális szavazati joggal bírnak, miáltal a közgyűlési többség a magyar érdekeltségnek tartott fenn. Az elsőbbségi részvények javára az alapszabályok törzsrészvényekké leendő átváltoztatási jogot biztosítanak és pedig olyként, hogy a társaság az átváltoztatásra majdan benyújtandó elsőbbségi részvények helyébe törzsrészvényeket fog kibocsátani, amelyek az „A” sorozatu elsőbbségi részvények ellenében 75 százalék árszával, a „B” sorozatu elsőbbségi részvények ellenében 100 százalék árszával fognak kicseréltetni; tehát minden 175 font (487500 pengő) névértéknek megfelelő „A” sorozatu elsőbbségi részvényt, illetve minden 200 font (5572 pengő) névértéknek megfelelő „B” sorozatu elsőbbségi részvényt 100 font (2786 pengő) névértéknek megfelelő törzsrészvény lesz át-vehető.

Az Angol-Magyar Bank géposztálya, amely fennállása óta bírja a Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak Vezérigazgatója s ezenkívül még több más elsőrendű hazai és külföldi gépgyár termékeinek eladásával is foglalkozik, mind e képességeket az új részvénytársaságra ruházta át.

A bank géposztálya, amely a magyar mezőgazdasági életnek igen jelentős tényezője lett, a mezőgazdasági többtermelés előmozdítása körül komoly munkát végzett, amennyiben előnyös hitelorganizációjával lehetővé tette a gazdátársadalom széles rétegei részére a termelést elősegítő mezőgazdasági gépek könnyebb beszerzését. Ez az osztály azonban a hazai gépipar fejlesztése körül is számottevő eredményeket ért el, mert az Államgépgyár közismerten kitűnő gyártmányainak export-ját megalapozta és kiépítette.

Az új részvénytársaságnak az Angol-Magyar Bank géposztálya egész szervezetének átvétele után az ország minden jelentősebb piacán ügynökségei, illetve képviselői vannak. A külföldön pedig részint affiliált vállalatok, részint egyéb képviselők útján a következő fontosabb helyeken jut állandó szervezethez: Páris, Madrid, Bécs, Bukarest, Braila, Szófia, Ruzschuk, Filippopolis, továbbá Temesvár, Nagyvárad, Eszék, Nagybeszerek, Ujvidék. Állandó képviselői vannak ezen-kivül Csehországban, Törökországban és Görögországban.

A nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság megalapításával a magyar mezőgazdasági és többtermelési érdekek szolgálatába sikerült bevonnai a bank külföldi üzletbarátait, akik az ezzel kapcsolatos célok megvalósításához jelentékeny tőkével és értékes szaktudással járultak hozzá.

Az új részvénytársaság igazgatósága a következőképen alakult meg: Fleissig Sándor kincstári főtanácsos, az Angol-Magyar Bank ügyvezető alelnöke (elnök), Ing J. H. van Dijk dr., a Maschinen-Export-Gesellschaft Luidelexes Stokvis, Amsterdamban, igazgatója, (administrateur délégué), Th. M. van der Beugel, az amsterdami Labouchère S. Co. bankéig hely-tagja, Rudolf Duschnitz, a Netherlandische Standaardbank Amsterdamban, igazgatósági tagja, Dvorák Hubert udvari tanácsos, a M. kir. Áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak ny. vezérigazgatója, Kálmán Henrik kincstári főtanácsos, az Angol-Magyar Bank ügyvezető alelnökének helyettese, Köpessy Elemér, a M. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak vezérigazgatója, Lukács László ny. miniszterelnök, Károlyi Ferenc gróf,

Elpusztulnak a legyek, szunyogok, darazsak, hangyák, poloskák, svábbogarak!

7175/b

Pusztítsuk el a csirketetőt fliteléssel.

Örökre megszabadíthatjuk a szárnyasokat a tetektől és más élősködőtől, ha FLIT-et permetezzünk az ólak összes sarkába és repedésibe, valamint közvetlenül a felnőtt szárnyasokra is anélkül, hogy börtököt kézzel dörzsölnék.

FLIT permetezése nagymértékben járul hozzá a gazdaság összes helyiségeinek egészségügyi szempontból kifogástalan állapotához, mert az összes rovarokat elpusztítja és így fertőző betegségek terjedését is megakadályozza.

Az egész földkerekség legkiválóbb állatorvosai igazolták, hogy nemcsak a rovarok, hanem tojásaik is elpusztulnak FLIT hatására, így az állati és növényi tetvek is, amelyek az állatok nyugalmát és gyarapodását, valamint gyümölcsfaik, rózsafaik stb. fejlődését gátolják. Emberek és állatok tökéletesen ártalmatlanok.

Okveitlenül a rendkívül gazdaságos permetező segítségével flitelünk. Kapható: 1/4 literes próbakanna, 1/2 literes kanna, 1 literes kanna, FLIT-permetező.

Első rendeléshez legalkalmasabb a kombínált FLIT, amely egy kartonban egy 1/2 literes kannát és egy permetezőt tartalmaz.

Övakkodjunk az utáztatoktól!

Csak FLIT jelzésű eredeti sárga kannát fogadjunk el!

Mindenütt kapható!

Gyártja: **STANDARD OIL Company** (New-Jersey) 26. Broadway, New-York, U. S. A.

Magyarországi központ: **PANACEA** Gyógyszervegyészeti R.-T. BUDAPEST IV., Deák Ferenc-utca 15. szám

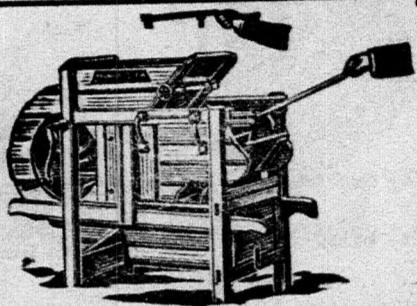

FLIT

Sárga kanna fekete sával.

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKEK, FORD-AUTOK
ÉS ALKATRÉSZEK azonnali
szállításra kaphatók: 1478
ANTAL JÁNOS és TÁRSA LINCOLN-FORD-FORDSON
autorizált képviselője **Kaposvár, Fő-utca 22. szám**

Vas, Gép és Háztartási Ipari Kiállítás
(Rádiókiállítás)
I. Nemzetközi Reklám Kiállítás • A Szent István hét nagyszabású kiállításai • Városligeti Iparcsarnok—Fővárosi Csarnok
Augusztus 18-tól szeptember 15-ig! 7745

Ismeri Ön a legújabb eredeti „**KALMÁR**”-ROSTÁT??
Egyszerre tisztít és fajsúly szerint osztályoz is.
Bővebb felvilágosítást, olcsó árajánlatot ad!
Kalmár Zs. és Társa, különleges terménnytisztító-gépgyára
Hódmezővásárhely. 7821

Germisan | TUTAN

nedves csávázó

száraz csávázó

szereink az összes bel- és külföldi szakvélemények szerint nemcsak a legmegbízhatóbbak, hanem a legolcsóbbak is, mert

100 kg. vetőmag csávázása 67 fillérbe kerül. 7295

Kérjen díjtalan felvilágosítást és utmutatást **csávázási tanácsadó irodámtól.** Kísérleti anyagot díjtalanul küldünk!

PANTODROG R.-T. BUDAPEST, VIII. kerület, Baross-utca 13. szám.
Saccharinfabrik A. G., Magdeburg magyarországi vezérképviselete és lerakata.

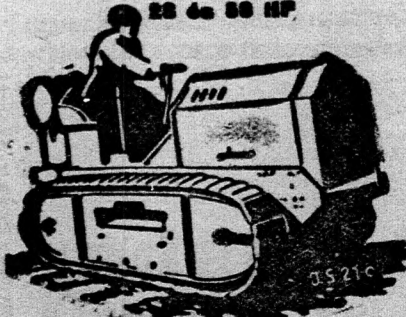
Speciális BOSCH-MÁGNESEK FORDSON-TRAKTOROKHOZ
könnyen beépíthetők, mindig üzemképesek, a teljesítményt növelik
Üzemképesen, minden szerelési anyaggal pengő 344.—
Bosch Ford-gyertya jó és megbízható, ára pengő 4.—
Prospektus díjmentesen. Eladás és javítóműhely:
Bosch Róbert k. f. t., Budapest, VIII., Vas-utca 16.
Telefon: József 113-39 és József 28-91 Sürgőnycim: Magnetbosch 1827/b

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos
BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
Levéltem: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Távirattem: Réti Budapest Sertésvásártér
Telefon: József 366-29, József 343-03 Lakástelefon: József 318-11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsír, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 1608

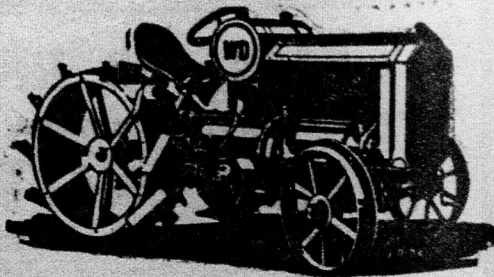
LÁNCALPAS
28 és 30 HP

WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-„HANOMAG” legjobb német gyártmányú traktorok, LÁNCALPAS vagy KERÉKES kivitelben és különböző lérteljesítményűvel. Mindenkinél módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajviszonyainak a legjobb megfelelő gépet választani. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktorok költségmentesen tesznek ajánlatot, gazdaságuk viszonyainak helyesül megtekintése után. Kérjen árajánlatot! Állandó vagy rakitár **WD**-gépekben és alkatrészekben!

KERÉKES
28-32 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: 184-11 Sürgőnycim: LIGOR, BUDAPEST

Sertéshimlőellenes juhhimlőellenes

valamint a magy. kir. földmívelésügyi
minisztérium által újotag engedélyezett

Dr. PÉCSI DANI és **ISTVÁN** Oltóanyagtermelő-Intézetében, Budapest, VI., Teréz-körút 31. szám
Telefon: Teréz 288-00

Gróf Teleki Arvédi Növényeink hasznáról

című 190 oldalra terjedő műve.
Az eredményes és hasznos növény-
termelésnek valódi encyklopédiája!

A díszesen kiállított albumalakú könyv ára 14 P
"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Bulyovszky-utcai leánynevelő intézet és internátus

leányok részére a legkiválóbb irodalmi,
művelési továbbképzés.
Német, francia, angol nyelv, iparművészeti és zenei ki-
képzés. Középiskolai oktatás, tánc, sportok stb.
Elsőrendű ellátás, mérsékelt díjak!
Bentlakók, félbentlakók, bejárók. 7945
Prospektust kívánatra küldi:

Dr. Förstner Gyuláné igazgatónő,
Budapest, VI., Bulyovszky-utca 10. szám. Telefon: 971-93

UJDONSÁGI AZ ÚJKORI ZÖLDMEZŐGAZDÁLKODÁS

Írta: **DRESDNER IVÁN**

Ára vászonba kötve 10 pengő.

E művet Dörner Béla ur Ömlesztés a „Köztelek” 46-47-ik
számában kimerítően ismertette!

"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Ekealkatrészek

Összes gyártmányuk legújantánosan beszerezhetők:
Műszaki Autoforgalmi és Kereskedelmi H.-T.
Budapest, VI., Horn Ede-utca 3. Telefon: Lipót 921-23
Árajánlattal szívesen szolgálunk! 7946

Most jelent meg!

A földmívelés közgazdaságtana

Agrárgazdaságtan és agrárpolitika

Írta: **Mattyasovszky Miklós**
műgy. c. rk. tanár

Ára 18 pengő

"Patria" r.-t. könyvostálya, Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Mezőgazdasági cukorgyárak teljes berendezését

napi 10-15 vagon répa feldolgozására, valamint
Komló-
Gabona-
Tengeri-
Répaszelet-
Burgonya-
s z á r i t ó k a t

legjobban gyárt és szállít a

MAGYAR VEGETARI GÉPGYÁR R.-T.
(REICHEL & HEISZLER) 7945
Budapest, X. ker., Noszlopi-utca 1. szám.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvvelési nyomtatványokból

"Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomda R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Utólérhetetlenül megbízható az amerikai CARMOBIL

speciális traktor- és autócspagyfém
Magyarországi főlerakat: **Minden jobb
NAGEL SÁNDOR** szaküzletben
Budapest, V., Csáky-utca 15. kapható!
Telefon: Teréz 133-66 7884

Minden méhészkedőnek nélkülözhetetlen a most megjelent:

A sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei

IRTA: **HÉJAS ENDRÉ**

az Országos Magyar Méhészegyesület alelnöke

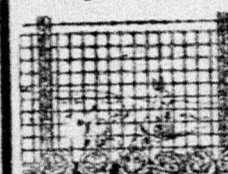
448 oldal, 445 eredeti képpel

Ára 20 pengő, utánvétellel 20-80 pengő

"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtükéletesebbek!

Egyedüli gyártója: 331
HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
szodony, szövet, fonat,
kerítés, vasbutor- és lánogyár
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
Budai Cék: II., Fő-utca 59.
Keleti Cék: VIII., Flumel-ut 3.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AGARÁSZÓ TÁRSASÁG

néhány 1 1/2-3 éves, csak kiváló küllemű

vadászagarat vásárolna.

Ajánlatokat pontos leírással, méretek, származás, meg-
tekintési mód, ár megjelölésével „Dönlés szeptember-
ben 8141” jellegre **Haasenstein és Vogler R.-T.**
hirdetőjébe, **Budapest, V., Dorottya-utca 11.**
Közvetítőt díjazunk. 7980

Nélkülözhetetlen tanácsadója minden gazdának a most megjelent

„Gyakorlati Gazdalexikon”

Szerkesztő: **Mille Géza** kamarai főtitkár

Ebben a 2000 oldalra terjedő, sok képpel díszített kiemelt
művelésben megtaláljuk a mai modern gazdálkodás minden
ágának kimerítő ismertetését. A mezőgazdasági szak-
irodalom legkiválóbbjait gyűjtötte maga köré Mille Géza
főtitkár, a lexikon szerkesztője, aki 100 szakiról munka-
társai közreműködésével a jelen viszonyok között a leg-
jobbait nyújtja.

A 2 kötetes mű ára díszes vászonkötésben 44 pengő

Részletes tájékoztatót e műről minden érdeklődő-
nek ingyen küld a

"Patria" R.-T. KÖNYVOSTÁLYA, Budapest,
IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

KEMNA J., BRESLAU

forrógőzeke- és Diesel-motoros utihengergyár
budapesti igazgatósága: VI., Vilmos császár-ut 51.
telefon: Teréz 291-21

ajánl budapesti raktárról való azonnali szállításra
jutányos áron

1 db uti szab. Kemna-szeckavágót

erőmeghajtásra, 12 m-es távfűvőszerkezettel, óránkint
kb. 15 q száma-szeckra, vagy 50-60 q zöldtakar-
mány teljesítményre, takarmánysilótelephez.

Fizetési feltételek: megegyezés szerint!

Részletes ajánlattal és szóbeli felvilágosítással
a budapesti igazgatóság díjtalanul szolgál.

Most jelent meg!

A magyar talaj gyepesítése

Írta: **Thaisz Lajos** ny. mezőg. kísérli. igazgató

9 eredeti fényképfelvétellel

Ára 3 pengő

Egy teljesen eredeti magyar munka, amelyet szerzője 42 évi
gazdasági botanikai tanulmányai és gazdálkodási tapasztalatai alapján
írt meg. Főbb fejezetei: A magyar talaj gyepesítéséhez szükséges
növények jellemzése. Rétek. Legelők. Fűmagkeverék-tervezetek.
Fűves herékveretek. Vasuti és folyamiút menti gyepesítés.
Maredek talajok és homokbuckák megkötése. Kerti pázsit. A gyep-
esítésnél szükséges szabályok és tudnivalók. A szikes talajok
gyepesítésének igen nehéz kérdésével csaknem minden fejezetben
foglalkozik.

"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ingatlanforgalmi osztálya

O. F. B. eng. 3092/1923. szám

Budapest, IX., Köztelek-utca 8, II.

Haszonbérbe vételre

ajánl Fejér megyében 240 magyar holdas prima
talajú birtokot, megfelelő épületekkel, azonnali
átvételre — házi kezelésből — 10 évi bérleti
időre. Szükséges tőke legalább 45-50.000 P.
A bérlet rentabilis voltáról a megegyezett
helyszíni szemle alapján győződünk meg.

Válaszbélyeg

Uj szakkönyvek!

	Pengő
Mattyasovszky M.: A földmívelés közgazdaságtana	18-
Thaisz Lajos: A magyar talaj gyepesítése	3-
Joszevsky Ödön: A jövedelemfokozás a mezőg. szomben	3-
Appel O.: A cukorrépa-telepítés	7-
Dresdner Iván: Az újkor új mezőgazdálkodás	10-
Bitter Miklós dr.: Kényszer és len	2-80
Bernát István: Tanulmányok az agrárpolitika és a magyar agrár-mozgalmak köréből	12-
Gyakorlati Gazdajelentés. Szerk.: Mille Géza, 2 kötet	44-
Szanyó György: Tanyai emberek	1-20
Gubányi Károly: Lítón és a nagyvilágban	4-
Némethy Károly: A mezőgazdasági gépek és eszközök rendszerezése	12-
Reichenbach B.: Dánia mezőgazdasága	2-
Teleki Arvéd gróf: Növényeink hasznáról	14-
Zaltschek: Népszerű takarmányozási útmutató	8-
Horváth János: A magyar szövetkezeti intézmény története	12-
Kotriz A.: A trágyatermelés erjedése és szagtalanítása	4-80
Németh Zoltán: Értékes szakkönyv	5-
Héjas E.: Sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei	20-
Zimmermann A.: A háztulaj bonyolítása, hasznosítása stb.	12-
Bako-Jablonszki: A kukorica-telepítés módja és írása	2-40
Szentannay: A szikatalaj művelése és javítása	1-80
Köfalvi: Az Alföld takarmányozási kérdéseinek fedezése	1-80
Helt: Elméleti és gyakorlati szakkönyv	5-
Schandl József: A szarvasmarha és bivaly tenyésztése	10-
Gyártás: Műtrágyázás gyakorlata	2-80
Ihrig Károly: Szövetkezeti ismeretek	5-
Weilmann O.: A szarvasmarhák birtoklata és törvénykezése	4-
Juhos L.: Mezőgazd. szemle és szaktud. és agrárstatisztika	4-
Winkler János: Lúd és kacsák tenyésztése	2-80
Juhos: Üzemtervezés és a mezőg. jövedelem kihasználása	12-
Bakos: Gazdasági baromfi-tenyésztés	6-40
Schrecker János: Az iszáltrágya kezelése. 2. kiadás	4-
Éltető József: Sajt- és vajgyártás	18-
Dörner: Sorstényesítés és birtoklás E. kiadás	10-40
Gyárfás József: Sikeres gazdálkodás szarvasmarhában	2-80
Reichenbach Béla: A burgonya termesztése és nevelése	3-80
Béke László: A burgonya termesztése és nevelése	3-80

Árak postaköltségek nélkül értendőek!

"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete,

mint az O. E. H. tagja, amely szövetkezetbe a Burgonya Ter-
melők Értékesítő Szövetkezete is beolvadt a gazdaságunk
1927. évi burgonyatermesztésének napi áron való le-
költése ellenében. 6% kamattal

magyar holdanként 40 — pengő előleget folyósít.

Bővebb felvilágosítással szolgál a szövetkezeti központi irodája:

Budapest, IV. kerület, Korona-utca 3. sz.

Telefon: T. 284-27 Távirati cím: Pomes Budapest

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovatvezető: **Bege Károly dr.**

Gabonavilágpiaci szemle.

A gabonavilágpiacon nagy nyugtalanságot idézett
elő az a hír, hogy Kanada délnyugati részén és az
Egyesült Államok texas-buszterem vidékén nagy
fagyok vannak. Főleg a határvidéki piacokon dra-
gult a buza 5-7 centtel bushelenként a chicagói
terménytőzsdén. Ugyancsak Kanadából rozsdakaro-
lat is jelentenek. Általában e héten az északameri-
kai buza és liszt kihajózások feltűnően csökkentek
és csupán 12 millió qt tettek ki a múlt heti 18
millió q-val és a tavaji 2 millió q-val szemben.
Ugyanugy Argentína és Ausztrália buzakivitele is
lényegesen csökkent e héten. Ezt a fuvar drágula-

sával és az európai vevők tartózkodó álláspontjával indokolják. Európa felé behajóztak 1927. július hó 29-től augusztus hó 4-ig 2 millió q búzát és lisztet, 93,000 q rozst, 245,000 q árpát, 130,000 q zabot és 2-6 millió q tengerit. Feltűnő az, hogy e héten Európa felé 12 millió q tengeri van utban Argentínából. Ez még a múlt hétről Európa felé utban levő buza és liszt mennyiségét is meghaladja, amely 10 millió q-t tesz ki. A dunai államokból sok panaszt hallani az ideai tengeritermésre, amely a fagy és a szárazság miatt sokat szenvedett.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonaszakosztályának jelentése.) 1927. augusztus 18. 1927. augusztus 17-én a határidőpiac valamivel lanyhabban indult. Későbbben a kínálat csökkenésével tartott irányzat jutott érvényre és az árak változatlanok maradtak. Az árak budapesti paritásában 100 kg.-kint a következők: Készárúüzlet. Új-buza, 77 kg.-os tiszavidéki 30.50-30.70, felsőtiszai 30.30-30.50, pestvidéki 30.10-30.30, fejmegyei 30.10-30.30, egyéb dunántúli 30.10-30.30, új-buza, 78 kg.-os tiszavidéki 30.70-30.90, felsőtiszai 30.50-30.70, pestvidéki 30.30-30.60, fejmegyei 30.30-30.60, egyéb dunántúli 30.30-30.60, rozspesztvidéki 27.75-28.-, rozsp, egyéb 27.60-27.80, takarmányárpa I. r. 24.50-25.-, zab, I. r. 21.50-21.75, II. r. 20.75-21.25, tengeri 24.50-24.80, repce 44-45.-, korpa 18.25-18.50 pengő. Határidőüzlet. Buza, márciusra 33.72-33.74, buza, májusra 34.16, októberre 31.22-31.24, rozsp, márciusra 29.46-29.50, rozsp, augusztusra 28.10-28.20, rozsp, októberre 27.90-27.94 P.

Liszt- és árpaárnyalat. Augusztus 17. Budapesti lisztárak: augusztus-októberi dara 52.-, duplanullás 51.-, 0-ás 50.20, 1-es 49.50, 2-es 48.50, 4-es 46.-, 5-ös 44.-, 6-os 39.-, 7-es 31.50, 8-as 23.50; vidéki új duplanullás 45.-, 0-ás 44.-, 2-es 42.50, 4-es 40.50, 6-os 35.-, 8-as 21.- P q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) 1927. augusztus 16. Árak: réti széna, I. r. 6.80-9.-, réti széna, II. r. 6.80-8.-, réti széna, III. r. csomagolásra 4.-6.40, muharszéna 7.-10.50, lucernaszéna 8.-12.50, alomszalma, I. r. 5.20-5.50, II. r. 4.-4.50, zsúpszalma 5.50-6.-.

Jelentés a takarmánypiacról. Takarmányekkekben bővülés felhozatal volt. Eladottak preselt állapotban: Elsőrendű széna 8.-, másodikrendű széna 7.50, lucerna 10.-, alomszalma 4.50, száz kilogrammonként budapesti pályaudvaron átadva.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Vetőmagosztályának hivatalos jelentése.) 1927. évi augusztus 17. **Biborhere.** Az elmúlt héten is a szilárdság jegyében állott. A külföldi vételmegbizásoknak azonban, áru hiányában nem lehetett már eleget tenni. A még meglévő készletek a belföldi érdeklődés tárgyát képezik és az a néhány kisebb tétel, mely a piacra került, magas árak mellett cserélt gazdát. **Szöszösbükköny.** Az őszi szükséglet fedezése élénk vételkedvet teremtett, ára azonban a külföldi hangulatváltozására némileg csökkent. **Lucerna.** Az eddig beérkezett minták után itélve, a tavalyi minőséggel szemben az ideai termék jobbnak mutatkozik. Ára még nincs kialakulva és így üzletkötés sem történt. Nagyobb forgalom volt ősziborsó, tarlórépa és az összes gabonafélésekben. Árak nyersárúért 100 kilónként, budapesti paritásában, minőség szerint, 1927. augusztus 18-án: baltacim 48.-52.-, hiborhere 150.-170.-, express-borsó 40.-45.-, Viktoriaborsó 45.-50.-, csillagfürt 22.-23.-, mustár 50.-55.-, ősziborsó 45.-48.-, őszi repce 44.-46.-, szöszösbükköny 80.-90.-, tatárka 33.-35.- P.

Külföldi tőzsdék. Bécs, aug. 17. Terménytőzsde. Dacára a gyengébb külföldi árjegyzéseknek, az irányzat a helyi piacon nem változott. Buza a tegnapi árak alapján cserélt gazdát, és pedig 80-81 kilós tv. 41.50 ab határ, marchfeldi 39.50 schilling ab állomás. Rozsban az irányzat megszilárdult, mivel a kínálat nem kielégítő. Kötöttek 72 kilós román árut 165 cseh koronával, bolgár árut 200 angol shillinggel augusztusi behajózásra bécsi uszályból. Magyar rozsp 37.- ab határ, marchfeldi 38.- schilling ab állomás. Árpából csak a sörgyarak vásároltak és pedig 39-41 shillinggel ab Bécs. Prompt áru 133 cseh koronával, augusztusra 135 cseh koronával cserélt gazdát. Román zab elegendő volt kapható 30-30.75 schillinggel. Cseh zab 132 cseh koronával volt a piacon bécsi paritásában, magyar újzab pedig 31 schillinggel volt kapható elvámolva és adózva. A hivatalos jegyzések

közül csak néhány változott, és pedig marchfeldi rozsp 38.25 38.75, bécsvidéki 38.-38.50, magyar 38.-38.25, pestvidék 38.25-38.50, belföldi zab 29.75-30.25 schilling 100 kilónként adózva, elvámolatlanul ab Bécs (1 osztrák schilling = 80 fillér.) - **Ujvidék,** augusztus 17. (Terménytőzsde.) Az irányzat nyugodt. Jegyzések 100 kilónként prompt feladóállomásról: Buza bécskai 78-79 kilós 305, 78-79 kilós 297.50-300, szerémségi 295-297.50. A forgalom 30 vagon. Árpá bécskai 66 kilós 265-270, szerémségi 66 kilós 260-265, zab bécskai 207.50-210, szerémségi 212.50-215, tengeri bécskai 215-217.50, szerémségi 217.50-220. A forgalom 25 1/2 vagon. Liszt bánati Og. 435-440, bécskai Og. 445-447.50, 2-es 420-425, 5-ös 390-395, 6-os 340-345, 7-es 380-385. A forgalom két vagon. Korpa bécskai jutásákokban 192.50-195 dinár. A forgalom 7 vagon. (1 dinár = 10 fill.) - **Chicago,** augusztus 17. (Terménytőzsde.) A buzapiacon mindvégig barátságos volt a hangulat és a tegnapi árvesztésnek nagyrésze megtérült, sőt zárlatkor átlag háromnegyed centtel magasabb árfolyamokat állapítottak meg. A tengeripiacon az árjavulások még nagyobbak voltak. Itt az átlagos áramelkedés egy centre rugott. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza szeptemberre 142 1/2 (141 1/4), decemberre 147 1/2 (146 3/8), májusra 150 1/4 (149 3/8). Tengeri szeptemberre 112 (110 3/4), decemberre 115 1/2 (114 3/8), májusra 119 (117 3/4). Zab szeptemberre 48 (48 1/8), decemberre 51 1/2 (52), májusra 54 3/4 (54 1/8). Rozsp szeptemberre 95 1/4 (94 3/8), decemberre 99 1/4 (98 3/4), májusra - (102 3/8). - **Winnipeg,** augusztus 17. (Terménytőzsde.) Zárlati árfolyamok (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza októberre 151 1/4 (151 1/8), decemberre 148 3/8 (148 1/4), márciusra 152 3/8 (152 3/8). Zab októberre 63 (63 3/8), decemberre 57 1/2 (57 3/4). - (1 dollár = 572 f.; 1 bushel buza = 27.2 kg.) - **Buenos Aires,** augusztus 17. (Terménytőzsde.) Buza szeptemberre 13.45, októberre 12.58, tengeri szeptemberre 7.05, októberre 7.25, zab szeptemberre 7.60, lenmag szeptemberre 15.85, októberre 16.-, novemberre 16.15. - **Liverpool,** augusztus 17. (Terménytőzsdézárlat.) Buza októberre 11.3 3/8, decemberre 11.3 3/8, márciusra 11.2 1/4. Az irányzat tartott. - (1 angol font = 27 pengő 98 fillér.)

Budapesti vágómarhavasár. 1927. augusztus 17. Felhajtott: Bika I. r. 16, II. r. 63, III. r. 31, ökör I. r. 3, II. r. 51, III. r. 12, tehén I. r. 16, II. r. 17, III. r. 33, bivaly III. r. 5, összesen: 406. A vásár irányzata vonatolt volt, az árak a legtöbb esetben változatlanok. Eladatlannal visszamaradt 96 darab. Árjegyzés elősúlyban kg-kint: Bika, magyar, II. r. -80-1.-, bika, tarka, I. r. 1.16-1.24, kivételesen 1.32, II. r. 1.02-1.14, III. r. -80-98, ökör, magyar, I. r. 1.08 II. r. -80-1.04, ökör, tarka, I. r. 1.-1.20, kivételesen 1.28, II. r. -84-98, III. r. -60-80, tehén, magyar I. r. 1.08, II. r. -80-1.02, tehén, tarka, I. r. 1.04-1.16, kivételesen 1.24, II. r. -82-1.02, III. r. -60-80, bivaly, magyar -70-82, növendék (éves) -80-1.04, kicsontozni való -40-56 P.

Budapesti szarómarhavasár. 1927. augusztus 16. Felhajtás: 484 darab élő ceföldi szopós borjú. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg-kint 4 fillérrel estek. Jegyzett árak: élő borjúk: belföldi, szopós I. r. 1.52 1.54, kivételesen 1.58, II. r. 1.30-1.36 P. kg-kint.

Tenyészállatok és jármosok. (Magyar Mezőgazdák Állattenyésztő Résvénytársasága jelentése.) 1927. augusztus 18. I. rendű belföldi jármosok, fehér 1.04-1.12, I. rendű belföldi jármosok, tarka 1.04-1.12, frissfejű tehén 1.08-1.24, 1 1/2 éves üszék -96-1.12, 1 1/2 éves tinea -96-1.12.

Tejpiac. (Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1927. aug. 17. Árusító főhajókainak a kannatej fogyasztói ára változatlanul 41 fillér.

Wien vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állattenyésztő Résvénytársasága jelentése.) A f. hó 16-1, keddi fővásár felhajtása: Belföldi 110, magyarországi 525, cseh-szlovákiai 61, jugoszláviai 1570, romániai 797, összesen 3963 darab. Irányzat élénkebb, árak általában 5-15 garassal drágábbak. Jegyzések: Ökör, extrém 1.90-2.-, I. r. 1.75-1.85, II. r. 1.30-1.40, III. r. 1.10-1.20, bika, extrém 1.50-1.65, I. r. 1.45-1.55, II. r. 1.30-1.40, III. r. 1.15-1.25, kicsontozni való -60-80, tehén, extrém, 1.40-1.50, I. r. 1.20-1.30, II. r. 1.05-1.15, III. r. -90-1.05 schilling.

Wien sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állattenyésztő R.-T. jelentése.) A f. hó 17-i, szerdai fővásár felhajtása: belföldi hussértés 42, magyarországi hussértés 96, zsirsértés 798, romániai hussértés 2537, zsirsértés 2890, jugoszláviai hussértés 950, zsirsértés 3398, lengyel hussértés 5531, zsir-

sértés 21 darab. Összesen hussértés 9156 darab, zsirsértés 7367 darab. A szerdai fővásár felhajtása 14,665 darab (ebből 6200 darab zsirsértés), irányzat élénkebb, 5 garassal drágább.

Gyapju. A gyapjuiacon legutóbbi jelentésünk óta nem fordult elő változás. Árak: urad gyapju: 3.20-3.36, szedett-gyapju 2.96-3.04, bárángyapju 2.40-2.56 P. kg.-kint.

Nyersbőr. A nyersbőrpiac marhabőr 156-170 fillér, borjubőr 256-264 fillér kg.-kint a budapesti vágóhídon átvéve.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfehérvári vásárgazdasága hivatalos árjegyzése.) Árak a budapesti piacon pengőben, aug. 18-án. Teljes tej literje -36-41, tejszínhab literje 3.20-4.00, tejfel literje 1.76-2.00, centrif. vaj kg.-ja kicsinyben 5.80-6.20, nagyban 4.80-5.40, szedett 4.40-5.00, tehénturó kg.-ja -96-1.28 juhturó kg.-ja 2.80-3.60, grói sajt kg.-ja kicsinyben 4.30-5.60, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 3.20-4.-, nagyban 300, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 5.60-6.40 P.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben pengőben: Csirke drb.-ja 1.40-2.80, tyúk drb.-ja 3.00-5.20, nízott ruca kg.-ja 2.08-2.40, nízott lud kg.-ja 2.08-2.40, nízott pulyka kg.-ja 2.08-2.40, sovány pulyka drb.-ja 5.20-6.00 libamáj kg.-ja 3.20-6.20, ludzsír kg.-ja 3.-3.60, tojás drb.-ja -9-13 P.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint pengőben: Ponty kicsinyben I. r. 3.-3.4, nagyban 2.60-2.80, ponty kicsinyben II. r. 2.60-3.-.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kg.-kint a budapesti piacon pengőben: Sárgarépa csomója -12-24, petrezselyem csomója -12-24, karalábé darabja -12-18, karfiol kg.-ja -50-1.40, vöröshagyma csomója -15-24, fokhagyma csomója -34-60, cékla kg.-ja -14-30, fejeskáposzta kg.-ja -20-40, kelkáposzta kg.-ja -30-60, vöröskáposzta kg.-ja -28-50, fejjeszálta darabja -6-12, tormakg.-ja -64-1.60, rózsaburgonya, kicsiny kg.-ja -15-20, nagyban q-kint 12-14, cham-pionomba kg.-ja 4-7, retek csomója -14-24, ugorka kg.-ja -6-32, zöldpaprika kg.-ja -8-24, tök kg.-ja -4-20, paradicsom kg.-ja -18-24, zöldbab kg.-ja -16-45, zöldborsó, hűv. kg.-ja -70-1.-, 1 eső teng. -4-10, sóska kg.-ja -20-50, spenót kg.-ja -20-44, alma kg.-ja -24-1.-, körte kg.-ja -30-1.-, szilva kg.-ja -20-1.20, ringló kg.-ja -30-1.40, kajszibarack kg.-ja -80-1.-, őszibarack kg.-ja -60-2.-, som kg.-ja -40-60, faeper kg.-ja -60-80, sárgadinnye -16-60, dió 2.08-2.40, görögdinye kg.-ja -18-30 P.

Szesz- és szesz italok. A szeszüzlet változatlan.

Országos állatvásárok. (1927. augusztus 22-30-ig.) 22-23. Hétfő-kedd. Balassagyarmat, Kunszentmiklós. 23. Kedd. Jánosbánya, Nyírcsád. 24. Szerda. Babócsa, Görösnagykőrmen, Rohonc, Sümeg, Szil, Tiszabercel. 25. Csütörtök. Bodrogkeresztúr, Cszattreg, Kabod, Letenye, Pinkafő, Rum, Szabadhidvég, Tiszalök Toponár, Vásárosbócsa. 26. Péntek. Aszód, Hosszuperesztleg. 27. Szombat. Csanádapálya, Zala. 27-28. Szombat-Vasárnap. Csongrád. 28. Vasárnap. Budapest, Irsa, Jászákóhalma, Szentmártonkőta, Tiszaföldvár. 29. Hétfő. Baté, Csökölly, Dees, Felsővadász, Kapuvár, Kivárda, Köveskál, Lovászpata, Majs, Nagykőrös, Nagypörkőta, Poroszló, Sásd, Uszód, Villány, Zalalövő. 29-30. Hétfő-Kedd. Hatvan, Szécsény.

Zürich, augusztus 17. (Devizazárlat.) Budapest 90.55, Páris 20.33, London 2521.25, Newyork 518.62 1/2, Brüsszel 72.18, Milánó 28.25, Madrid 87.50, Amsterdam 207.82 1/2, Berlin 123.32 1/2, Bécs 73.07 1/2, Stockholm 139.20, Oszló 134.75, Kopenhága 138.95, Szófia 8.75, Prága 15.39, Varsó 58, Belgrád 9.13, Athén 6.77, Konstantinápoly 2.60 1/2, Bukarest 3.22, Helsinki 13.09, Buenos Aires 221.25, Yokohama 245.50.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Balatonai gazda. Minthogy a süldőknek szánt harmadostályu rozsocsuban sok apró és kemény gyom- s hüvelyes-mag is található kétségtelenül, okvetlen darált állapotban kell e takarmányt feleltetni, különben a magvak egy része emésztetlenül hagná el a táplálécsatornát. Az ocsut finoman megdarált állapotban kell a többi abraktakarmánnyal keverten a süldőknek adni. Eleintén a többi abrakhoz képest legfeljebb 5% legyen az ocsu, később - ha a süldők szivesen eszik - mennyisége 20%-ig emelhető. Ha finom darát készíteni nem tudna, úgy az ocsut főtt állapotban kel-lene etetni. *Zaitsehek.*

INTERNATIONAL
 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 gyorsjáratu és 3-, 4-, 5-tonnás nehéz
teherautomobilok
 kedvező fizetési feltételekkel kaphatók:
SZÉKELY GARAGE, Budapest, VIII., Práter-utca 44/B
 Telefon: József 354-08 7958 Telefon: József 354-08

GROZIT BÖRFFEDÉLLEMEZ
 Eddig több millió m² fedve
rossz zsindelytetők gazdasági épületek fedésére legkiválóbb
 Gyártja és fedést vállal:
Grozit aszfalt- és kátrányvegyitermékgyár
 Budapest, VI., Berliini-tér 3.
 TELEFON: 267-06 7881

66-67
 Gyümölcs...
 Cipők...
 KISS...
 Hűtő...
 rotációs...
 Nincs kezelés!
 és a...
 a szab. f...
 GELLÉ...
 Budapest...
 Fle...
 legrégibb...
 Budape...
 Telefo...
 vállalja min...
 belföldön és...
 trágya és e...
 bevasárlási...
 hosszulejára...
 ?
 HO...
 Sok szász...
 van felszer...
 a világok, tett...
 HOYT NUMB...
 den...
 Minder...
 Mindenütt...
 kapható:
 -HOYT-
 SCHV...
 Budapest...
 HOY...
 ÉS

Gyümölcs. Az 1879. XXXI. t.-c. vonatkozó intézkedései alapján az erdőőrök lőfegyvert viselhetnek. Magánosok erdőjében erdőőr az lehet, aki 24. évét betöltötte, feddhetlen jellemű és a szolgabíró előtt a törvényben előírt esküt letette. Sziveskedjék tehát az illetékes szolgabírói hivatalhoz fordulni.

Suri gazdaság. Alagsóvek gyártásával foglalkozó tégla-nyarak címe iránt legelőszerebb az illetékes — székesfehérvári — kulturmérnöki hivatalhoz fordulni. Miután alagsóvekben a szükséglet jelenleg csekély, kevés tégla-nyár foglalkozik csőgyártással.

Sz. Gy. Pécel. A művelési ágban beállott változást a tulajdonos a változás beálltától számított 30 nap alatt köteles a községi előjárásnál bejelenteni. A bejelentés alapján helyszíni szemle fogantatott, amely után a változás a hatásterben keresztülvettetik. Az idevonatkozó részletes szabályokat a „Budapesti Közlöny” 1927. évi 121. számában megjelent 10.000/1927. F. M. sz. rendelet és ennek végrehajtási utasítása szabályozza (25. és a következő oldalak).

YAM.

zsirsértés
arab (ebbel
al drágább.
k óta nem
36, szedett-
kint.
170 fillér,
gőhidon át.

edárigas-
pesti piacon
41, tejszin-
centrif. vaj
edett 4:40—
2:80—3:60,
sajt kg-ja
sajt kg-ja

kicsinyben
3:00—5:20,
2:08—2:40,
a 5:20—8:00
—3:60, tojás

Ponty ki-
nty kicsiny-

pesti piacon
betrezeisiem
—18, karfiol
—24, fok-
—14—30,
—ja —30—
aláta darabja
nya, kicsiny-
14—, cham-
—14—24,
—24, tök
—24, zöldbab
—1—, 1 cső
spenót kg-ja
—30—1—,
kajsziarack
—, som kg-ja
nyre —16—
—30 P.

ozatlan.
22—30-ig.)
ntmklős. 23.
a, Görcsöny,
5. Csütörtök.
inkafő, Rum,
26. Péntek.
lota, Zala,
árnap. Buda-
Tiszaföldvár.
lapuvár, Kis-
s, Nagyer-
vő. 29—30.

apest 90:55,
1/2, Brüsszel
7:21/2, Berlin
Oszló 134:75,
58, Belgrád
nkarest 3:22,
a 245:50.

TEK

zánt harmad-
-s hűvelyes-
t állapotban
ak egy része
ocsut finoman
ánnal kever-
akhoz képest
a süldők szí-
Ha finom da-
lapotban kel-
Zaitsek.

AL
ok
44/B
354-08

t vállal:
és kát-
ékgyár
lini-tér 3.
7881

Cipők, bakancsok és csizmák!

Legelőcsőbb gyári árban!
3 pár rendelésnél postadíjat nem számolok!

- Férfi sárga strapaalpó, amerikai forma, pengő 14—
- Férfi sárga strapabakancs egybe szabott, kipróbált, tartós pengő 10—
- Férfi la sárga tohébőr bakancs, egybe szabott, kipróbált tartós, pengő 12—, 13-20
- Férfi sötét bőrcipő, amerikai vagy francia forma fekete vagy barna pengő 19—, 21—
- Férfi strapaalpó, fekete vagy barna, kemény v. puha szár pengő 24—, 26—

KISS H. cipőgyároskereskedő. Budapest, VII. Miksa-utca 13. Dobány-utca sark.

Hűtünk és jeget gyártunk

az Audiffren-Singrün-rendszerű szab. rotációs A-S hűtőautomatával

és a hűtőtechnika legújabb vívmányával a szab. forgódugattyús „ROTA” hűtőgéppel
GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA R.-T.
Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: T. 212—91

Fleischl Samu

legrégibb gabona- és gyapjubizományi cég
Budapest, V., Nádor-utca 28.
Telefon: Teréz, 114—47, 114—48, 114—49.

vállalja mindennemű termények legjobb bizományi eladását belföldön és közvetlen külföldön, valamint takarmány, műtrágya és egyéb gazdasági szükségleti cikkek legelőcsőbb bevásárlását, folyósít terményekre előlegeket, rövid- és hosszulejáratú kölcsönöket.

HOYT ANGOL gyártmány a világ LEGJOBB csapágyfémé

Ha talán kétséges, hogy melyik a legjobb, vagy hogy melyik a legelőcsőbb, vagy hogy melyik a legjobb, vagy hogy melyik a legelőcsőbb...
HOYT NUMBER ELEVEN garancia mellett megfelel ott, hol minden más csapágyfém felmondta szolgálatát.

SCHVARGZ JÓZSEF ÉS Tsa
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 53. szám
(Cégtulajdonos: Nászaki Unió R.-T.)
HOYT FORRASZTÓ ÓN
ÉS HOYT ANGOL ÓN

Használata tökéletes védelmet biztosít: buza-rozs kölszög; buza-rozs-árpa hópenész; árpa levélesikoltás és fedett-űszög; zabrepülő-űszög; rozs szárűszög és a vetőmaghoz tapadó egyéb káros gombák ellen.

A Tillantin a vetőmagvak csirázóképességét fokozza. A növényt nagyobb életműködésre serkenti, miáltal kettős célt szolgál: vetőmagmegtakarítást, nagyobb terméseredményt!

A Tillantin az űszögmentes termés biztosító!

1 kilogramm Tillantin nedvespáccal 12 métermázsa
1 kilogramm Tillantin szárazpáccal 5 métermázsa kalászos vetőmag pácolható.

Bővebb felvilágosítással és részletes irodalommal díjmentesen szolgál:

Mezőgazdasági és Ipari Vegyszerek Kereskedelmi R.-T.

Telefon: J. 329—03 Budapest, X., Hölg-utca 14. Sürgöny: Mezőker

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérgyőnkösége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VILMOS CSÁSZÁR-UT 32. SZÁM.
A Győri Waggonyár szekérkerék gyártmányainak vezérgyőnkösége.

Raba
szekérkerék
hajlított talppal, vasalva. — Tökéletesen száraz faanyag! — Rendkívül tartós! — Készül minden járatos méretben. 1773

Hausner Dezső

gabona- és terménybizományos
Budapest, V., Zoltán-u. 16. (Nádor-u. sark)
Telefon: 232-99, 243-15, 968-69 Sürgőnycim: Nerde Gabona, takarmánycikkek, termények bizományi vétele és eladása, határidő-űzletek. Korpá és olajpogácsák. 7771

Hirneves Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET

legelőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: T. 244—47 Telefon: T. 244—47

HEUCKE-GŐZEKE-**készlet**

tulhevitő, 20 HP, alig használt, minden részében teljesen kifogástalan, igen jól gondozott állapotban, ekével, kultivátor, lakókocsi stb. tartozékok, **azonnal kapható**
Székely és Társa mérnökök
 a Heucke-gőzekegyár vezérképviselete
 Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. szám. 7918

BŐRBUTOROK

Bársony- és selyemfauteuilok készítője és állandó raktára
 Ebédiszékek és karosszékek
 Független különlegességek

KENDI SÁNDOR

KARPITOMESTER 7930

Budapest, IV., Korona-u. 1. (IV., Váci-u. 16. sz., sarokház)

Makkoltatás céljaira

nagyobb erdőterületet keresek bérbé.
Krepuska Géza. Somoskőújfalú
 Nógrád megye.

Kölcsönt óhajtók fordulhat-**AGRÁRIA** Részvénytársasághoz

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2. szám.

SÜRGŐSEN kihelyezünk birtokokra illeték-kezdésményes amerikai kötvénykölcsönt, budapesti házakra újabb, kedvező feltételű, amortizációs kölcsönt 7 és fél százalékos alapon, **készpénzben** is. Holdankint legmagasabb összegig. 7972

Földbirtokosoknak 20 kat holdtól folyóadattalunk

amortizációs kölcsönt

7% kamatalapon, holdankint 8 millióig, árfolyam-vesztés nélkül. Több rendbeli adósságot egy helyre konvertálunk. Felvilágosítás díjtalan. Földhitel Budapest, VII., Dohány-utca 90. 7992

Gazdasági felszerelések önkéntes árverésen eladatnak

a Svab-féle, törökbálinti felosztás alatt álló uradalomban, a villamos-megálló melletti tehenészeti épületekben.

Folyó hó 22-én d. e. 9 órától kezdődőleg

kocsik, szekerek, többféle ekék, fogasok, hengerek, lószerszámok, kévekötő, marokrakó és fűkaszáló gépek, vetőgép, triör, többféle benzinmotor és dinamók, járgány, darálóműhely berendezések, tejkamra-berendezés kompresszorral, új és használt alkatrészek, anyagok stb.

7984

Kukoricaszárító-berendezés

kifogástalan karban, hozzátartozó serlegfelvonókkal, közelművekkel és szíjjakkal, olcsón és kedvező feltételekkel azonnali szállításra eladó. Bővebb felvilágosítást ad Kendoff Antal mérnök, Budapest, II., Rókushegyi lépcső 10. Telefon: T. 279-77. Ugyanott **darálógépek** is eladatnak. 7979

Gőzekebérshántást

vállal 16 HP Fowler-rendszerű, teljesen jókarban levő, kevés szenet és vizet fogyasztó gőzekegarnitúrával 5-600 holdig **Ráckereszturi gazdaság, Ráckeresztur, Fejér m.**, hova a megkeresések is intézendők. 7983

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal

eredeti gyári áron azonnal szállítok 7987

Toepffer Róbert

Budapest, I., Mészöly-s. 6. Telefon: József 85-05.

Osorai nemesített búzáinkra megrendeléseket

elfogadunk:

Legalább 100 q rendelésnél ... q-kint 34- P

" 50 q " " " q-kint 36- "

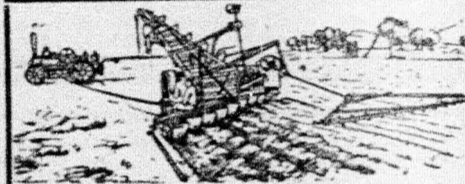
" 10 q " " " q-kint 38- "

" 10 q-án aluli rendelésnél q-kint 40- "

Árak vevő zsákjaiban, ab Pincehely értendő. Kiván-

ságra új zsákot beszerzünk és azt beszerzési árban szá-

mitjuk. Osorai béruradalom jószágfelügyelősege, Osora.

Gőzekekötél

valamint egyéb minden fajta drótkötél legjobb minőségben

Hegedüs József okl. gépészmérnök

Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz.

Telegramm: Hegemon 7922 Telefon: J. 484-04

A 32 HP PÖHL-TRAKTOR

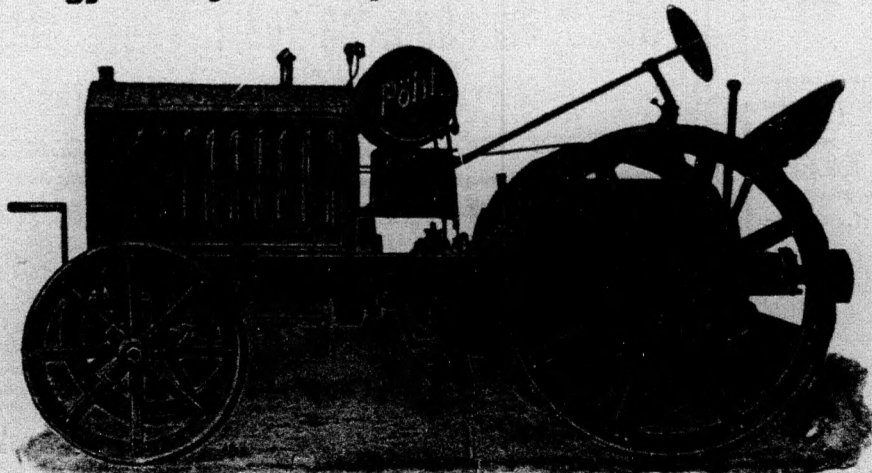
teljesítménye a legnagyobb,
 fogyasztása a legkisebb,
 mert nagy lóerejével csupán 19 q önsúlyt kell vontatnia.

Élettartama a leg-

hosszabb,

mert:

fordulati száma 800.
 a motor rugózva van,
 olajozása teljesen automatikus.
 A főtengely 3 csapággal bír,
 kapcsolója fékkel van ellátva,
 hűtése kiváló,
 szerkezeti anyagok német gondossággal vannak megválasztva.

A gép könnyen

kezelhető,

mert:

beálló barázdakerékekkel bír,
 automatikus a gyújtás szabályozás,
 a gépi szerkezet külön alvázon fekszik.

7818

A **Pöhl-traktor** a 30 HP kategóriájába tartozó gépek közül a **legolcsóbb!**
 Az **Austin-traktor** képviselete! **Kedvező fizetési feltételek!**

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság
 Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. szám.

ndezés
legfelvonók-
és kedvező
Bővebb fel-
Budapest, II.,
-77. Ugyan-
datnak. 7979

tást

esen jókar-
ztó gőzke-
reszturi
ér m., hova
7982

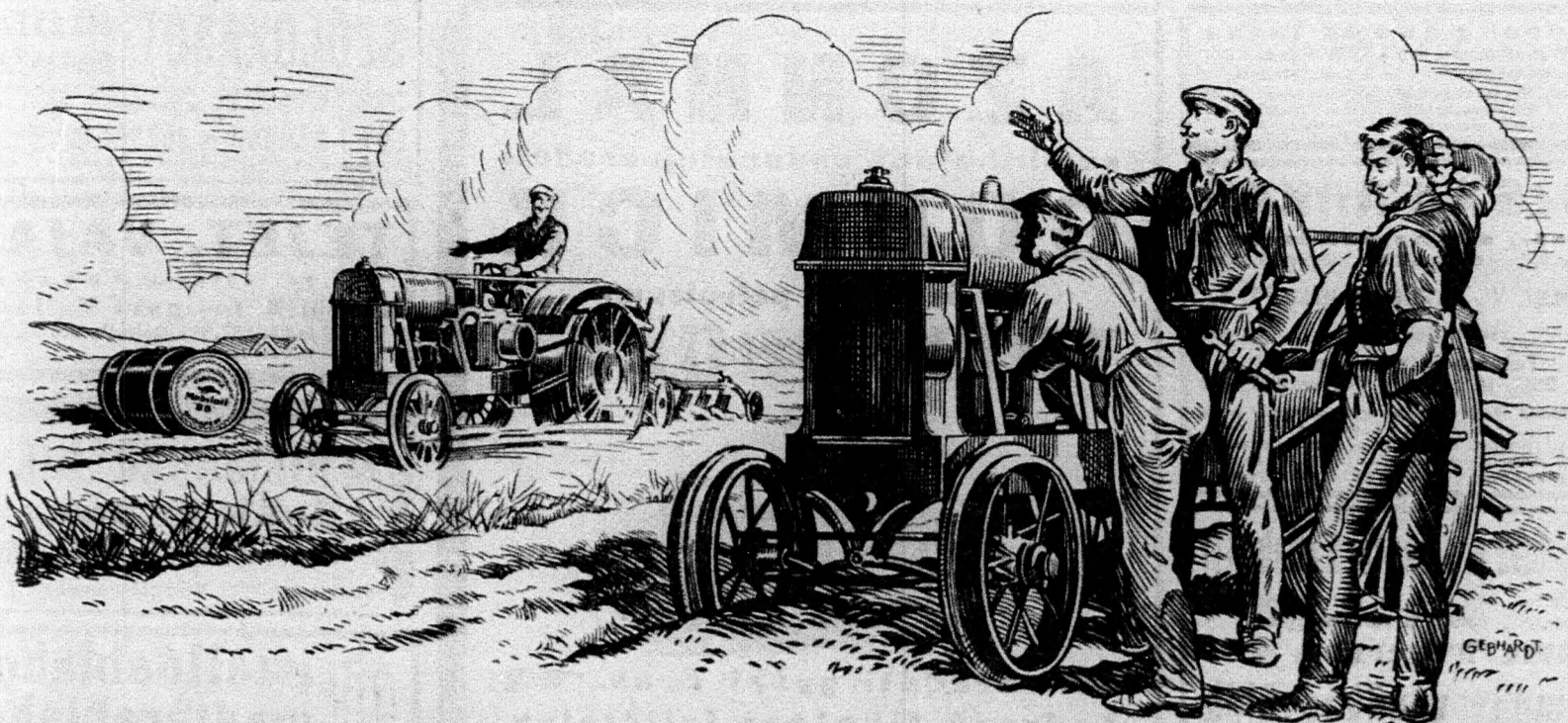
eket

deggel
szállítók 7897
bert
raef 85—85.

rendeléseket
ogadunk:
-kint 34—P
-kint 36—
-kint 38—
-kint 40—
tendők. Kiván-
zsi árban szá-
elősege, Ozora.

ötél

bb minőségben
szmérnök
utca I. sz.
fon: J. 454—04

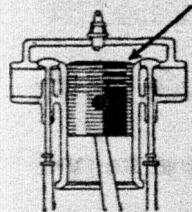
A jó példa a legjobb tanácsadó.

Ne engedje, hogy traktora ép akkor mondja fel a szolgálatot, amikor arra a legnagyobb szükség van.

Sok gazda a saját kárán tapasztalta már, mit jelent az, ha a mezőgazdasági munkákat nem képes idejekorán befejezni. A bajt csak növeli az, ha a traktor mondja fel a szolgálatot, hiszen a gazda ép azért vásárolt ilyen gépet, hogy bármikor üzembehelyezhető és leállítható, valamint munkáját gyorsan elvégző erőforrás álljon rendelkezésére.

A traktorgyárak gépeik munkájának nagy fontosságára való tekintettel különös gondot fordítanak arra, hogy egy minden tekintetben kifogástalan anyagból gyártott, legmodernebb szerkezetű gépet hozzanak a piacra, mely gép, megfelelő kezelés mellett, a legnagyobb teljesítményt nyújtja. A traktor általában névleges teljesítményének 75%-ára van terhelve, de gyakran még a fennmaradt 25%-ra is szükség van, ha pl. különösen nehéz talajon dolgozik. Az erős igénybevétel mellett a gép egyes részei különös védelemre szorulnak kopás és elhasználódás ellen, amit a traktor gyártásánál felhasznált elsőrangú nyersanyagok mellett is csak a gép helyes kenése nyújt olyképp, hogy a kenőanyag az összes mozgó és egymáson surlódó géprészeket tartós védőolajréteggel vonja be és így ezek egymáson való közvetlen surlódását megakadályozza és ezzel a gép jó karbanmaradását lehetővé teszi.

A helyes kenéshez nem elegendő az, hogy maga az olaj a legjobb gyártmányú legyen és tudományos pontossággal feleljen meg a gép szerkezetének és üzemviszonyainak, hanem az is szükséges, hogy ezt jól használják fel, vagyis minden időben a kellő mennyiségű tiszta olaj jusson a kenendő felületekhez. Ennek a két feltételnek a betartása a traktor üzembiztos működését és alacsonyabb üzemköltségeit biztosítja. Ma már közismert dolog, hogy meg nem felelő kenés az oka a javítási költségek több mint 50%-ának.

Ez a kis képecske azt mutatja, hogy meg nem felelő olaj használatánál a dugattyufedélén olajkorom rakódik le, melynek folytán rendetlenül működik a traktor. A szénlerakódás bekormozza a gyertyát és beszennyezi a szelepszárazakat, miáltal azok fennakadását idézi elő. Ezenkívül csökkenti a kompresszióteret és ennek az ugynevezett

Ezen fehér zománctábla mutatja, hogy hol kapható Gargoyle Mobiloil.

„kopogás” lehet a következménye. De a szénlerakódás izzásba is jöhet és hamarabb meggyújthatja a keveréket, mint ahogy az elektromos szikrának gyújtania kellene és szemberobban a hengerfedél felé haladó dugattyúval. Ezek a heves lökések erősen igénybeveszik a dugattyút, annak csapját, a hajtórudat, főcsapágyat, kipréselik a kenendő felületek közül az olajat, úgy hogy fémes surlódás áll be, aminek csapágykioldás lehet az oka stb. Ebből látszik, hogy a helyes kenés elhanyagolása milyen messzemenő következményekkel jár. *A gépet üzemen kívül kell helyezni, néha több mint egy héttig is, ezenkívül javítási költségeket kell fizetni, továbbá veszteséget jelent a mezőgazdasági munka szünetelése és mindez azért, mert a traktor helyes kenésére nem ügyelünk eléggé.*

A Vacuum Oil Company azzal áll a gazdaközönség rendelkezésére, hogy immár 6 évtizedes gyártási tapasztalatai alapján minden egyes traktorfaj részére a helyes

GARGOYLE MOBIL OIL

gyögyü kenőolajat állítja elő. Ajánlási Táblájában tünteti fel, szakmérnökeinek a traktorgyárakkal közösen végzett kísérlete alapján, hogy minden egyes traktorfajtához melyik a helyes

GARGOYLE MOBIL OIL

és végül minden traktortulajdonosnak díjmentesen bocsájt rendelkezésére egy kenési utasítást, melynek betartása a traktor zavarmentes működését és alacsony üzemköltségeit biztosítja.

Bevásárlásánál ügyeljen arra, hogy eredeti árut kapjon, kérjen tehát kifejezetten

GARGOYLE MOBIL OIL-t

az Ajánlási Tábla szerint.

Azon üzletbarátaink üzlethelyiségét, akik Gargoyle Mobiloil eladásával foglalkoznak a Gargoyle Mobiloil védjeggyel ellátott kidugó tábla jelzi. Forduljon ezekhez bizalommal és győződjék meg állításaink helyességéről.

SPHINX BENZIN

SUNFLOWER PETROLEUM

VACUUM OIL COMPANY R.T.

BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 7. SZ. TELEFON: T. 216-24, T. 221-67, T. 142-81, L. 920-51

SÜRGÖNYCIM: VACUUM BUDAPEST

Saborsky Ede és Társa
Budapest-Wien 7762
 szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok
 IRODÁK: Sertésvágóhíd, telefon: József 18-30
 Marhavágóhíd, telefon: József 18-89
 Saborsky István lakásának telefonszáma: J. 44-17

RÓZSA FARKAS
 gabona-, olajmagvak és mező-
 gazdasági termékek ügynöksége
 Budapest, V., Akadémia-utca 14. sz.
 Alapított: 1896 7553
 Telefon interurban:
 Teréz 238-II és Teréz 237-96

Közvetít gabonát, ropót és minden egyéb olajmagvat, mező-
 gazdasági terményt belföldre és közvetlen külföldre is.
 Beszeres uradalmaknak magas protein- és zsirtartalmu bol-
 és külföldi mindenféle olajpogácsát, korpát stb. Az utód-
 államok legnagyobb olajgyárainak képviselője.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat!!

Az elismerten tökéletes, természetes hang-
 színezetű, **eredeti telefongyári**

NEUTRODYN
 ötlámpás vevőkészülék

lámpákkal,
 hallgatóval,
 hangszóróval,
 telepekkel és
 külső antennával

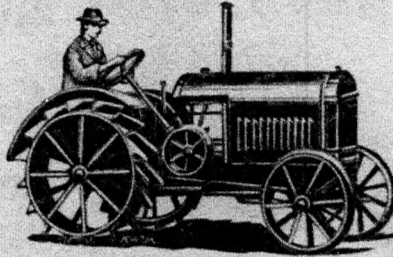
az országban bárhol felszerelve és üzemben
 átadva összesen csak **500 pengő**

SZÁLLITJA: 7904

ADORJÁN BARNABÁS
 VILAMOSÁGI VÁLLALAT
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 8.

Ezen kivételes ajánlat
 augusztus 30-ig érvényes.

AZONNAL
 szállíthatunk vadonatúj, eredeti
CORMICK
 20 és 30 HP petróleum-
TRAKTOROKAT

Eredeti gyári árak.
 Kedvező fizetési feltételek.

ICZKOVITS GÉPÁRUHÁZ
 BÉKÉSCSABA, Andrassy-ut 48.

Használt Fordson és más gyártmá-
 nyu traktorokat becserelelünk. Érdek-
 lődők közöljék a becsereleendő traktor gyári szá-
 mát, üzemképességét és mily árat igényelnek
 a használt traktorért. 7663

A CORMICK-traktor a traktorok királya!

SZŐLÖKARÓT, tűzifát,
 vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részébe
 azonnal szállítanak vagontelekben, előnyös árban
LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF fatermelők és
 fakereskedők
 Budapest, V., Hérlig-utca 9. Telefon: L. 943-17

TEJET, VAJAT
 évi kötésre veszünk
VITAMIN Tejipari Vállalat
 BUDAPEST, VIII., Kálvária-utca 23. szám
 Telefon: József 323-40 7674

SCHILLINGER MIKSA
 Zsák és ponyva
 kereskedés és kölcsönzés
 Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Istállóablakot,
 magtárablakot
 azonnal szállít 7740
FARKAS ÉS TÁRSA
 Budapest, VI., Lehel-s. 8. Telefon: L. 908-02

Gazdák figyelmébe!

Férfi és női angol lovaglő-
 osizmák, vízhatlan gazda-
 sági osizmák, vadász-
 cipők a legjobb kivitelben, a
 legolcsóbb árban megrendelhető

Stefanits János

cégnél 7384

Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 85. sz.

**Ne vásároljon csávázó-szereket,
 míg képviselőnk még nem látogatja**

RESOPOR

porcsávázó
 1 kg. 3 pengő

HIGOR

nedves csávázó
 1 doboz 2 pengő

„Labor“ gyógyszer és vegyészeti gyár R. T.
 Mezőgazdasági osztálya
 Budapest, III., Bécsi-ut 6141.

MÉSZNITROGÉN

17—19% garantált nitrogéntartalommal a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya!

Ősziük alá adjuk alaptrágyaként, mert a legbőségebb termést biztosítja!

Állami akcióban 12 havi kamatmentes hitel keretében MÉSZNITROGÉN is beszerezhető!

A
szuperfoszfát
mellett
mésznitrogént
és
kálisót
is

rendeljen,
mert
a mellékelt
képből is lát-
hatja, hogy
a növénynek
**több
nitrogénre
van szüksége,**
mint
foszforsavra!

AZ EGYES NÖVÉNYEK TÁPANYAG SZÜKSÉGLETE
A „NÉMET GAZDASÁGI EGYESÜLET” SZERINT

A MÉSZNITROGÉNT

Gyártja: „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipari R.-T., Budapest, V., József-tér 1. sz.

Telefon: 106-19, 151-79

Gyár: Dicsőszentmárton.

Sürgőnycim: Nitrogén

Szállít legelőnyösebben a Káliszindikátus eredeti árjegyzése szerint 40—42%-os **KÁLISÓT**, továbbá: szuperfoszfátot, Thomassalakot, kénsavas ammóniakot, chilisalétromot és trágyameszet.

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

Rhenania-fosztát

A jövő műtrágyája!

Tartalmaz könnyen oldódó foszforsavat, hatékony meszet és káliót. Olcsóbb, mint az összes forgalomban levő, foszforsavat tartalmazó műtrágyák. Meglepő összehasonlító eredményekről nemcsak a külföld, hanem már a hazai gazda-ágak is tanúságot tesznek.

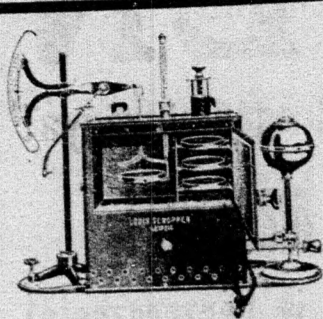
Alapítva: 1873.

7917

Telefon: 288-09

DUKES ÉS HERZOG

Hlohovec • Budapest, V., Géza-utca 1. • Bratislava
A Rhenaniafosztát-művek kizárólagos eladási irodája az utódállamok részére

Eredeti Schopper-gyártmányú speciális gabona-csirázató-, gabona-nedvességmérő-, magvizsgáló- és laboratóriumi készülékek gabonavizsgálathoz

kaphatók: 7916
KEMÉNY MANÓ műszaki cégnél
Budapest, V., Rudolf-rakpart 5. szám

Háztartási, urasági, vendéglői, intézeti
tűzhelyek
és konyhafelszerelési cikkek

LAKOS LAJOS
Takaréképítkezé-
gyár R.-T.
BUDAPEST

Központi iroda és gyár: VII., Kerepesi-ut 62. Telefon: József 321-34
Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sarok) 7247
Telefon: József 453-52

Alkalmi áron

egy darab 40 HP Neumeyer traktort 4 és 5 vasú ekével,
egy darab 28 HP Ruhrtali traktort 3 vasú ekével,
egy darab 12 HP Simmering traktort 2 vasú ekével és
egy darab Welger erőhajtású szalmaprést
azonnali szállításra ajánl

MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMİ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Balaton-utca 12. szám.

Stock
Ford és Fordson
Oliver és John Deere eke

alkatrészeket
speciális amerikai
traktor-, henger- és gépolajat
jutányos árban raktárról szállít

DEUTSCH ZOLTÁN
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.

Telefon: T. 255-77 (Interurban) 7890 Telefon: T. 255-77 (Interurban)

Az állat drága,
vigyázzunk rája

és használjunk
állandóan nyera

Lysoform-ot,

mely minden

fertőzéstől
betegségtől megóv!

„A fertőtlenítés a gazdaságban“

című nagyon tanulságos füzetünket
minden érdeklődőnek díjmentesen
beküldi a 8569

Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyár r.-t., Ujpest.

LEG-
NAGYOBBD
PÁISKOLA

Unghváry László R.-T., Cegléd
Budapest, IV., Váci-utca 33.

(Piarista-palota) 7977

nagy képes árjegyzékét
kivánatra ingyen küldi!

CSÁVÁZÓ RÉZGÁLIC

Kérjen használati utasítást!

Kérjen használati utasítást!

A Magyar Királyi Földmívelésügyi Minisztérium Növénybiokémiai Intézete
által sokszorosan kipróbált és
minden tekintetben bevált legjobb és legolcsóbb csávázószer az

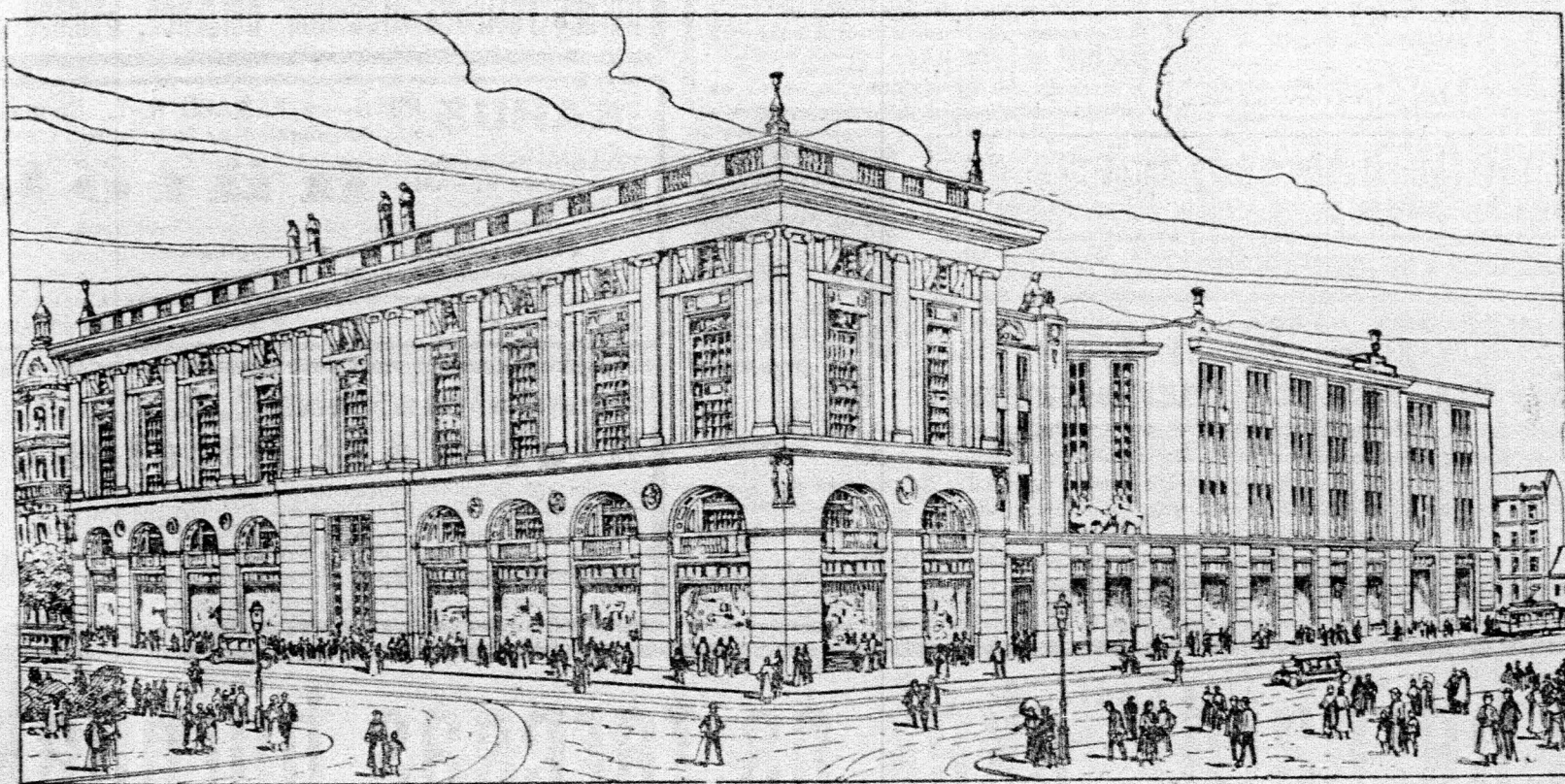
„Orion csávázó rézgálic“

amely emeli a vetőmag csiraképességét, feltétlenül megöli az összes kő-
szögspórákat, előmozdítja az elvetett szemek gyors kikelését és fejlődését.
Ára kilogrammonként az gyár P 2.40 és forg. adó. • Ingyen csomagolás.
100 kilogramm buza csávázása 40 fillérbe kerül! Gyártja az

ORION rézkohó és rézgálicgyár, Nagytétény,
megrendelhető a központi irodában, Budapest, Korall-utca 5. sz.
vagy a magyarországi vezérképviselőnél:

„VITIS“ Mezőgazdasági és Szőlészeti Áruüzlet,
Budapest, V., Zoltán-utca 12. Telefon: Teréz 270-59, 257-81

**Magyarország legnagyobb és
legszebb áruháza és egyike
Európa legszebb áruházaainak**

*3 emeleten 10.000 m² üzlethelyiség, 2 személylift, körülbelül
600 alkalmazott, 23 kirakat látványos művészi díszítésekkel*

Megtekinthető vételkényszer nélkül

Ezen SZELVÉNY felmutatása ellenében

Éttermünkben

*leves, sült, körettel, tészta és expresso
feketekávéból álló teljes ebédet kap*

P 1-45 kedvezményes áron

Corbin

ÁRUHÁZ

Budapest

VIII. Blaha Lujza tér 1-3.

Fegyvereket és töltényeket szállít jutányosan Knébi Ferenc puskaműves, Budapest, VIII., Baross-utca 17. 7969

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Teréz 246-12
Alapítotott: 1872. 7898 Javításokat elfogadok!

BÉRLLET
Dunántul 2400 m. holdas elsőrendű birtok, modern mezőgazdasági szeszyárral, 6 szobás bérlőkkel, prima elegendő épületekkel, vasut a birtok közepén, jól instruálva f. évi **okt. 1-től 10 évre kiadó**, ügynökök kizárva. Cim „7966“ alatt a kiadóhivatalban. 7966

Vágó-birkát és marhat
uradalmaktól a legmagasabb napi áron **veszünk**
Fleischner és Kerekes
Budapest, Vas-utca 5. Telefon: József 440-09

7, 9, 3 és 12 kg.-os 7826
mezei vasuti sinek
szerelesei apró billenő-, plateau- és répakocsik, anyagokkal. olcsó árak és előnyös fizetési feltételek mellett azonnal kaphatók!
Kohn A. M. cégnél
Budapest, VI., Váci-ut 39/41. sz.

TRIŐRÖK
marott sajtokkal minden gabona tisztítására. 7906 Cséplőgépszíták
Törekresták. Mindennemű lyukasított lemezek. Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és loheretisztító triőrök
STAHEL és LENNER triőr- és lemezlyukasztógyár részvényirtóosztály
Budapest, VI., Országbíró-utca 64-66. sz.

Egy-
éves **mangalica tenyészkánok**
eladók 7974
Hereg Feszteties Uradalom, Berzence, Somogy m.

Vasablakokat és vasszerkezeteket
jutányosan szállít:
Faragó és Társa
Budapest, VI., Béke-tér 6. szám.
Telefon: Lipót 914-14 7318
Különosztály malomhengerek csiszolására és rovátkolására.

ERDÉLY LAJOS szakértő mérnök nékiül!! 7985
okl. gépész, elektro- és autómérnök. Budapest, II., Margit-rakpart 53. Telefon: Teréz 286-51
Egy gada sem nélkülözhető: **A műtrágyázás gyakorlata** Ára 3 00 P, utánvétől 4 P. "Patria" könyvost., Budapest, Üllői-ut 25.

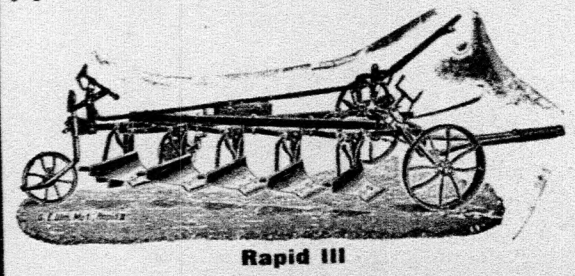
IKARUS HÜTŐ- és FÉMÁRU R.-T., Budapest VI., Országbíró-u. 26/b Telefon: L. 978-93
hűtők
Traktor- és motor-
eke- valamint személy-
és teherautó-
bármily szerkezetben, új kivitelben és javítások.
Benzintartályok és 35 l. benzinkannák (Bidon).
Tejtransport-kannák, 25 l. elsőrangú tartós kivitelben.
Tejhűtők és egyéb tejgazdasági felszerelések.
Jutányos árak! 7316 Kívánatra ajánlattal szolgálunk!

Cséplőgéptulajdonosok rendeljék meg a STERN-féle dobkosár-betétlécet!
680 kg. tiszta buzaszem
volt az eredmény, midőn egy 550 ke-
reszthől álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosár-
ral el lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncsépeltettünk. 7743
Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyult felvilágosítást:
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/7

Törött géprészek
repedt, kímari kaszások
elektromos hegesztése
Lakos és Székely gépgyár.
Budapest, VI., Béke-tér 3.
Uj berendezések gyártása és hegesztő-aktíválomái 4577

Uradalmaknak úgy marha-, mint sertésekre a legelőnyösebb feltételek mellett
hizlalási hiteleket
folyósítunk. Beállítani való marhákat kívánságuk szerinti minőségben és mennyiségben beszerezünk. Szállítunk állandóan Erdélyből importált prima minőségű mezőgazdasági járműveket, szintén a legkedvezőbb hitelfeltételek mellett. Kérjük ajánlattételre szives felhívásukat.
Kunsági Állatbizomány R.-T., Budapest, IX., Gubacsi-ut 6. szám
(Debreceni Első Takarékpénztár, Debrecen, alapítása.) 8891

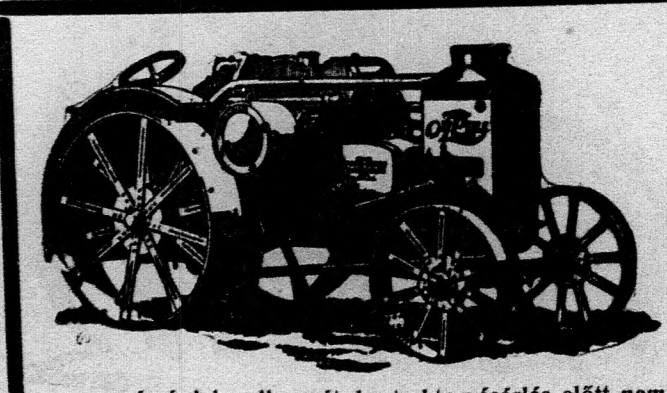
„Eberhardt“ ekék és tárcsás boronák

Tekintetes Zentai Soma és Társa B. T., Budapest

Tisztelettel közlöm, hogy a RAPID III ekével minden tekintetben meg vagyok elégedve s azt ezek után meg is tartom. Munkája még az én nehéz terepviszonyaim mellett is annyira elbir minden bírálatot, hogy azok után azt hiszem, nyugodtan ajánlhatja a b. Cim még a legnehezebb műveletű gazdaságba is FORDSON traktorhoz...
Ráksi-puszta, 1927. július 14.
Freytag Béla s. k.

Vezérképvislet: **ZENTAI SOMA és TÁRSA B.T., Budapest, V., Alkotmány-utca 25.**
(bejárat a Vadász-utcán) 7710 **Telefon: Teréz 299-75**

Ha tökéletes gépet óhajt, ha olcsó áru, de magas fordulatszámú, rövid élettartamú, magas fenntartási költségű gépekkel való kísérletezést nem akar drágán megfizetni, vegyen

OIL PULL traktort,
mert ez elégit ki még legkötöttebb talajon is úgy gazdaságosság, mint teljesítmény tekintetében minden jogos igényt.

Pénze és érdeke ellen vét, ha traktorvásárlás előtt nem győződik meg az OIL PULL traktornak minden más traktornal szemben való fölényéről. Árajánlattal szolgál a vezérképvislet:

Távíratí cím: **Mezőipar Mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Balaton-u. 12.** Telefon: 292-29

MÜTRÁGYAFÉLÉKET,

Szuperfoszfátot, Thomassalakot, Kálisót, Mésznitrogént

stb., kivételes engedményekkel szállít:

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.

Telefonszám 141-10 Budapest, V., Zrinyi-utca 14. Sürgőnyim: Földesur Budapest

Biborherét, szöszösbükkönyt, őszi-, Viktória-, velőborsókat, valamint az összes gazdasági magvakat legmagasabb áron, megfelelő **előleggel** vásárolunk! • Mintázott ajánlatokat kérünk!

Ugyanott

télálló őszi zab

Magyarországon kitermelve,
kiváló minőségben,

azonnalra **előjegyezhető!**

Veszek

hizott, javított

marhát, sertést.

Szállítok igás, beállítani való, tarka ökröt, tinót. 7803

Lutter Béla állatkereskedő
Budapest, IV., Múzeum-körút 17., IV.12.

Egyedi kiválasztás, valamint keresztelés után nemesített eredeti

ESZENYI-féle vetőburgonyákra

előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesítünk. Cím: Eszenyi Jenő gazdaságának központi irodája, Tornyospálca, Szabolcs megye. 0060

Évi kötés mellett

vajat és uradalmi tejet

átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tejüzem R.-T.**, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13. Telefon: Józsei 458-52 7856

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése

Stabilgőzgépek Félstabilgőzgépek Gőzházán Dieselmotor Vashordók 7421

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK MÁTSCHER LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

Csak a nyersolajtraktor az,

amely igényeit 100%

erejéig kielégíti,

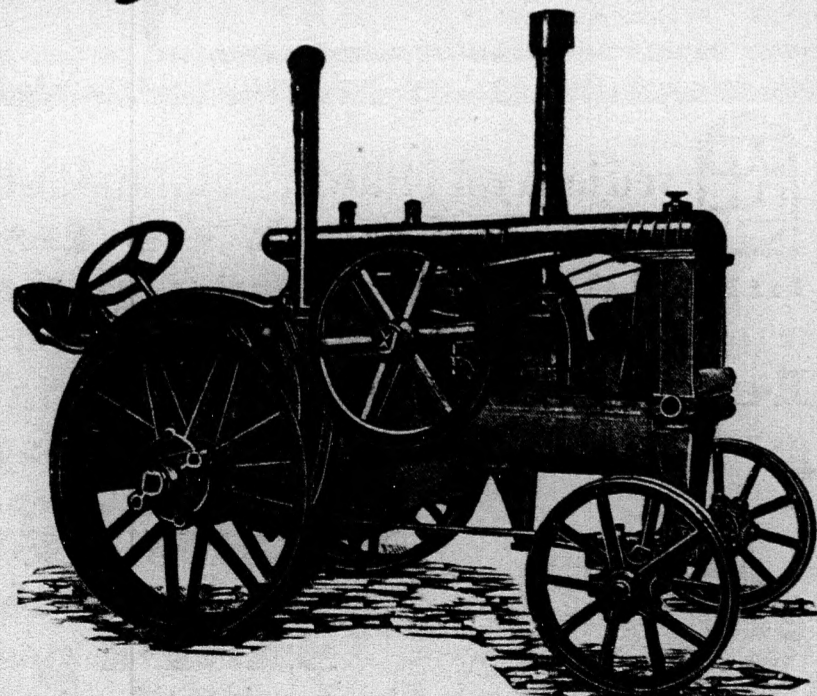
mert a legegyszerűbb a szerkezete,

mert lassu járásu a motorja,

mert a legegyszerűbb a kezelése,

mert a legolcsóbb az üzeme és

mert hosszú az élettartama.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T. Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. szám.
Fiókok: Győr, Kaposvár, Békéscsaba, Gyöngyös, Szeged.

Nyilvános vegykísérleti állomás

Műtrágyák, takarmányok, kenőolajok és egyéb hasznalati cikkek vegyi vizsgálata

Állomásvezető: **Dr. DUBOVI Z HUGÓ** kir. törvényszéki és államrendőrségi vegyész, Budapest, VI., Dévai-tca 21. Telefon: L. 973-59

GOZEKE

részleteket mindenféle gyártmányú gézekhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémosapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILAGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R-T Ford-autók, Fordson-traktorok képviselője.

7854

7934 Auto- és szántómotor-főengedelyek és hengerek csiszolása dugattyúk és minden a szakmába vágó alkatrészek készítése

DEDICS TESTVÉREK
Budapest, VIII., Óriás-utca 15.
Alapítva 1903. Telefon: József 303-45

Önműködő csigatriőrök

eredeti kiváló német gyártmány, mindenféle mag- és gabonaféleség tisztítására kaphatók:

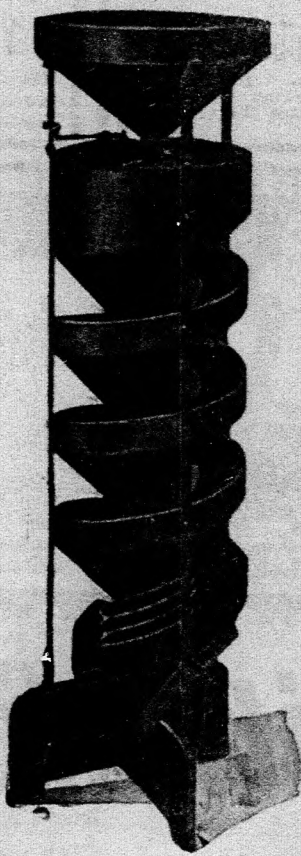

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi R.T.

Budapest, V., Zrínyi-utca 14. sz.

Telefon: 141-10

Sürgőnycim: Földesur Budapest

„RECORD VIII” losonei típusu sorvető- és sortrágyázógép

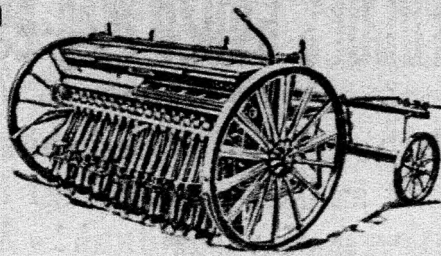
ismét kapható!

20.000 gép munkában

Sorban vet!

Sorban trágyáz!

Tökéletes munka!

Könnyű súly

Állítható sortávolság

Kibuktatható szekrény

Könnyen tisztítható

50% műtrágyamegtakarítás!

Jelentékeny termésmöbbllet!

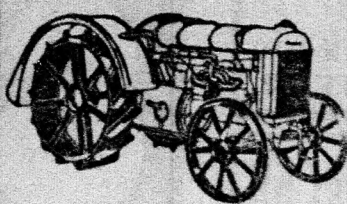
Két jármos által napi felváltással egy 18-soros műtrágyaszórós vetőgépet egész nap könnyen vontat.

Gyártja és árusítja:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény-Társulat, Budapest

Gyár és igazgatóság: VI., Váci-ut 19. szám. Telefon: Lipót 909-33

Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-ut 65. Tel.: T. 124-40 • Pótkételep: Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 9.

FORDSON-traktor

szánt, vontat, csépel!

Kedvező fizetési feltételek, olcsó kamat mellett szállítja:

AUTOMOBIL ÉS TRAKTOR KERESKEDELMI R.-T.

autorizált FORD-képviselő

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 19. szám

Nagy alkatrészraktár!

Kerületi képviselő: Székesfehérvár, Nagy Sándor-utca 9.

Mangalica tenyészkánok

kaphatók **Csobaji Gyula** gazdaságában, **Csobaj**, Szabolcs megye. Posta, távirda, telefon Csobajon, vasútállomás Tarcal.

7187

Zsák, ponyva

gyártás, eladás és kölcsönzés

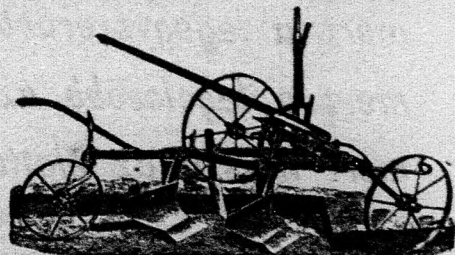
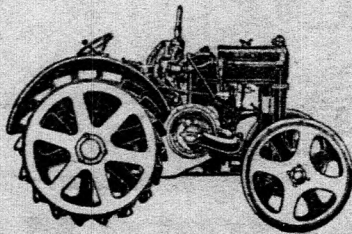
SCHLESINGER és Tsa R.-T.

BUDAPEST V., PERCEL MŰR-UTCA 2.

Sürgőny: Sackhaendler Telefon: 21528, 12985

védjeggyel ellátott, felülmulhatatlan, eredeti **Sack egy-, többvasu és traktorekék**, ugyszintén mindenféle méretű **tárcsásboronák**, a legkitünőbbnek elismert és legjobban bevált **CASE** petróleumtraktorok, valamint az eredeti **Deering**-gyártmányu **fűkaszalógépek, szénagyűjtő-gépek, eredeti WESTFALIA műtrágyaszórógépek, szalmakötélfonógépek** stb. raktárról azonnal szállíthatók

Felvilágosítással és árajánlattal készségesen szolgál!

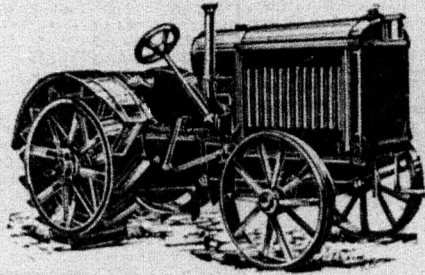
Propper Samu R.T.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

„M.Á.V.A.G.” TRAKTOR

A magyar királyi állami gépgyár gyártmánya

Uzemanyag: petróleum vagy benzin
Erőkifejtés: 28—32 lóerő
Nagy teljesítőképesség
Minimális üzemanyagfogyasztás
Messzemenő garanciák

Tartós szerkezet
Tökéletes üzembiztonság
Könnyen kezelhető
Csépel! Szánt! Vontat!

Árajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest

V., Vilmos császár-ut 32. szám

Merino precoce
tisztavérű, tenyészkosok kaphatók.
Igen magas gyapjuhozam mellett AA/AAA minőség.
Hazai Mezőgazdasági R.-T.
Budapest, VI., Andrássy-ut 98. sz. 7889
Telefonszám: 141-47. Sürgőnycim: „Többtermelés”

Bérbe vennék

100—200 holdas prima talaju birtokot őszi át-
vételtre, elegendő és jó gazdasági épületekkel,
lakóházzal, lehetőleg nagyobb kerttel. Ajánlatokat
Lichtenstein Pál, Szécsény, címre kérek. 7949

vas-védőmázolat

vashidak korlátok bádogletek
rácsok, valamint minden-
nemű vasszerkezet részére.
legtartóssabb tehát legolcsóbb.

Egyedüli gyártó:

LUTZ EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

Gazdag vadászszákmánya

csak akkor lesz

Vadászat

ha a vadászszákmány című
vadászszámkönyvet olvassa és
amit olvas, azt megszívleli!

Kérjen mutatványszámot! Díjtalanul küld a
kiadóhivatal: Budapest, IX., Ferenc-körut 34.

MARABU

EGY-LAKÁSOS KÖZPONTI
MELEGVÍZFÜTÉS

KAZÁNOK
RADIATOROK
KÖZPONTI
FÜTÉSHEZ

**MAGYAR
RADIATORGYÁR**
BUDAPEST X. GYÖMROI UT 76-78 SZÁM

GÁL MIHÁLY

bőrgyártás és bőrkereskedés

Elvállalom mindenféle nyersbőrök kikészíté-
sét, szőrmésen is. Nyersbőröket megveszem.

**Gépszijgyár, nyereg-
és lószerszám-ipartelep**

Budapest, VI., Lázár-utca 13. szám
(Operaház mögött) 7508 Telefon: Lipót 963-96

Gőzekebárszántást

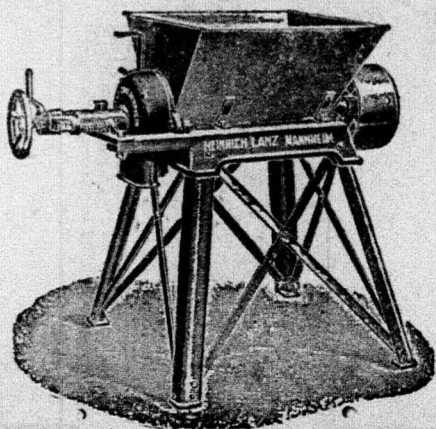
őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősítések mély rigolozását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
7508 Telefon: József 388-66 Sürgőnycim: Wolffeke Budapest

Tejgazdasági gépek

Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödrök,
tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók:

Stanga József tejgazdasági gépüzletében,
Budapest, IX., Ráday-u. 26. K.
Szíveskedjék a pontos címre ügyelni! 7834 Ajánlatok díjmentesen.

A PRAKTIKUS GAZDA

LANZ

CSÖVESTENGERI- és OLAJPOGÁCSA-
TÖRŐGÉPET HASZNÁL

7810 Ajánlattal szolgál:

HAHN ARTHUR és TÁRSAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12.
Telefonszám: Teréz 101-43, Teréz 101-44, Teréz 124-45

Mezőgazdák

„Zuhataq” kutja

Tömeggyártás folytán

25%-kal olcsóbb árak!

Sok ezer darab évtizedek óta üzemben

Kizárólag szállítja a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ

okl. gazda, tb. gazd. egyt. igazgató „D. F. B.” eng. ing. forg. és gazd. szakértői irodája
BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5., I. 8. (Rókus-kórház mellett)
Telefon: József 384-44

ELVÁLLAL: birtokvételi, eladási, bérleti ügyi megbízásokat. • Eladó birtokairól általa szemé-
lyesen fölvetett becsülést és leírást vevőknek ingyen ad! • Parcellázást bankhitellel. •
Választott és vegyes bírósági, szakértői, becsülési és jelzálogkölcsön-ügyeket. • Szak-
vélemények, szaktanácsok adását. • Gazdaságok beállítását, felszerelését, igazgatá-
sát. • (Mindent szakszerűen, jutányosan, levelezési és előlegköltségek nélkül!) 1588